

Komparace přístupů k zajišťování humanitární pomoci u vybraných států

Bc. Terezie Suchánková

Diplomová práce
2021

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta logistiky a krizového řízení

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta logistiky a krizového řízení

Ústav ochrany obyvatelstva

Akademický rok: 2020/2021

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: Bc. Terezie Suchánková
Osobní číslo: L19652
Studijní program: N1032A020002 Bezpečnost společnosti
Studijní obor: Ochrana obyvatelstva
Forma studia: Kombinovaná
Téma práce: Komparace přístupů k zajišťování humanitární pomoci u vybraných států

Zásady pro vypracování

1. Zpracujte teoretický vstup do problematiky poskytování humanitární pomoci.
2. Navrhněte oblasti poskytování humanitární pomoci vhodné pro následnou komparaci přístupů k poskytování humanitární pomoci vybranými státy středoevropského regionu.
3. Proveďte komparaci přístupů k poskytování humanitární pomoci vybranými státy středoevropského regionu.
4. Diskutujte výsledky provedené komparace a zpracujte jejich sumarizaci.

Forma zpracování diplomové práce: tištěná/elektronická

Seznam doporučené literatury:

1. KYSELÁK, Jan. *Humanitární pomoc: studijní text*. 1. Brno: Univerzita obrany, 2013. ISBN 978-80-7231-937-4.
  2. SLÁDKOVÁ, Zuzana a Katarína ŠRÁMKOVÁ. *Humanitární pomoc České republiky: Deset let z pohledu nevládních neziskových organizací*. Praha: Univerzita Hradec Králové, Filozofická fakulta, katedra politologie, 2013. Dostupné také z: <https://docplayer.cz/170308-Humanitarni-pomoc-ceske-republiky-deset-let-z-pohledu-nevladnich-neziskovych-organizaci-pri-vyzkumu-meo-reg-c-cz-1-07-2-4-00-31.html>
  3. Sphere Association. *The Sphere Handbook: Humanitarian Charter and Minimum Standards in Humanitarian Response*, fourth edition, Geneva, Switzerland. Practical Action Publishing, 2018. Available at: <https://www.spherestandards.org/handbook/>
- Další odborná literatura dle doporučení vedoucího diplomové práce.

Vedoucí diplomové práce: Ing. Jan Kyselák, Ph.D.
Ústav ochrany obyvatelstva

Datum zadání diplomové práce: 1. prosince 2020
Termín odevzdání diplomové práce: 14. května 2021

L.S.

---

doc. Ing. Zuzana Tučková, Ph.D.
děkanka

---

prof. Ing. Dušan Vičar, CSc.
ředitel ústavu

V Uherském Hradišti dne 2. prosince 2020

PROHLÁŠENÍ AUTORA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že:

- diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a dostupná k nahlédnutí;
- na moji diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- podle § 60 odst. 1 autorského zákona má Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užit své dílo – diplomovou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové práce využít ke komerčním účelům;
- pokud je výstupem diplomové práce jakýkoliv softwarový produkt, považuji se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

- že jsem diplomové práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
- že odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou obsahově totožné.

V Uherském Hradišti, dne: 7. 5. 2021

Jméno a příjmení studenta: Bc. Terezie Suchánková

.....
podpis studenta

ABSTRAKT

Práce řeší a srovnává problematiku poskytování humanitární pomoci ve státech středoevropského regionu. Mezi komparační státy patří Česká republika, Maďarsko, Polská republika, Rakouská republika, Slovenská republika a Spolková republika Německo. Ke sběru dat v kvalitativním výzkumu byly použity metody – obsahová analýza a dotazování. Následně byla provedena komparace a v závěru práce byla využita metoda syntézy. Výsledkem diplomové práce je porovnání poskytování humanitární pomoci v rámci států střední Evropy a předložení uceleného náhledu na tuto problematiku.

Klíčová slova: humanitární pomoc, humanita, komparace, zahraniční pomoc, Česká republika, Evropská unie

ABSTRACT

This thesis compares the approaches of Central European countries for the provisioning of humanitarian aid. Comparative countries include the Czech Republic, Hungary, the Republic of Poland, the Republic of Austria, the Slovak Republic and the Federal Republic of Germany. Qualitative research was achieved by analysing relevant content and effective methods of questioning. Subsequently, a comparison was made and a method of synthesis was used to provide the outcome.

The result of the diploma thesis is a comparison of the provision of humanitarian aid within the countries of Central Europe and a comprehensive view of this issue.

Keywords: humanitarian aid, humanity, comparison, foreign assistance, the Czech Republic, the European Union

Nejdříve bych ráda poděkovala vedoucímu mé diplomové práce Ing. Janu Kyselákovi, Ph.D. za cenné rady, trpělivost a odborné vedení práce. Dále bych chtěla vyjádřit poděkování všem odborným pracovníkům ze zahraničí a plk. Ing. Ivě Brejzové za vstřícnost, konzultace, ochotu a čas, který mi v průběhu zpracování diplomové práce věnovali. Mé poděkování patří také rodině a přátelům za podporu a trpělivost po celou dobu studia.

Prohlašuji, že odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD.....	9
CÍL PRÁCE, POUŽITÉ METODY A OMEZUJÍCÍ PODMÍNKY	11
I TEORETICKÁ ČÁST	14
1 HUMANITÁRNÍ POMOC.....	15
1.1 VÝVOJ HUMANITÁRNÍ POMOCI	15
1.2 PRÁVNÍ UKOTVENÍ HUMANITÁRNÍ POMOCI	18
1.3 ZÁSADY HUMANITÁRNÍ POMOCI	19
1.4 FÁZE POSKYTOVÁNÍ HUMANITÁRNÍ POMOCI.....	20
1.5 HUMANITÁRNÍ POMOC V RÁMCI EVROPSKÉ UNIE	21
1.5.1 Mechanismus civilní ochrany Unie.....	21
1.5.2 Moduly civilní ochrany Evropské unie	22
2 HUMANITÁRNÍ POMOC POSKYTOVANÁ ČESKOU REPUBLIKOU DO ZAHRANIČÍ.....	24
2.1 PRÁVNÍ UKOTVENÍ HUMANITÁRNÍ POMOCI	24
2.2 TYPOLOGIE HUMANITÁRNÍ POMOCI A POSKYTOVATELÉ TÉTO POMOCI	26
2.2.1 Typologie humanitární pomoci	26
2.2.2 Poskytovatelé humanitární pomoci	28
2.3 ROZHODOVACÍ PROCES A ODPOVĚDNOST ZA POSKYTOVÁNÍ HUMANITÁRNÍ POMOCI.....	29
2.3.1 Rozhodovací proces poskytování humanitární pomoci do zahraničí.....	29
2.3.2 Odpovědnost za poskytování humanitární pomoci	31
2.4 FINANCOVÁNÍ HUMANITÁRNÍ POMOCI.....	31
2.5 PŘESHraniční SPOLUPRÁCE A POMOC V RÁMCI EU, NATO A OSN.....	34
2.5.1 Přeshraniční spolupráce	34
2.5.2 Poskytování humanitární pomoci v rámci EU, NATO a OSN	36
2.6 ODŘADY PRO POSKYTOVÁNÍ HUMANITÁRNÍ POMOCI.....	38
2.7 POSKYTOVÁNÍ HUMANITÁRNÍ POMOCI OZBROJENÝMI SILAMI A ZA VÁLEČNÉHO STAVU	42
2.7.1 Poskytování humanitární pomoci za válečného stavu	42
2.7.2 Poskytování humanitární pomoci ozbrojenými silami.....	43
3 DÍLČÍ ZÁVĚR	45
II PRAKTICKÁ ČÁST	47
4 KOMPARACE PŘÍSTUPŮ K POSKYTOVÁNÍ HUMANITÁRNÍ POMOCI VYBRANÝMI STÁTY STŘEDOEVROPSKÉHO REGIONU.....	48
4.1 VÝZKUMNÝ PROBLÉM	48
4.1.1 Metodologie výběru zemí a odborných pracovníků.....	48
4.1.2 Sběr dat.....	49

4.2	SHRnutí PŘÍSTUPŮ VYBRANÝCH STÁTŮ STŘEDOEVRopského REGIONU K ZAJIŠŤOVÁNÍ HUMANITÁRNÍ POMOCI.....	50
4.2.1	Slovenská republika	50
4.2.2	Rakouská republika	52
4.2.3	Polská republika	55
4.2.4	Maďarsko	57
4.3	VÝSLEDKY KOMPArACE A DISKUZE	60
	ZÁVĚR	74
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	85
	SEZNAM OBRÁZKŮ	90
	SEZNAM TABULEK.....	91
	SEZNAM PŘÍLOH.....	92

ÚVOD

Co si člověk představí pod otázkou: Co je to zahraniční či humanitární pomoc? Spousta z nás si pod tímto pojmem jako první představí příspěvky pro chudé a hladovějící děti. Někteří ji vnímají jako pomoc v nouzi lidem, kteří přišli v důsledku humanitární katastrofy o vše a potřebují přispět k opětovnému budování svých domovů a komunit. Jiní zase vidí princip této pomoci v nasazení pracovníků humanitárních organizací, kteří usilují o rozvoj a vzdělání lidí v rozvojových zemích.

Každý člověk si představí něco jiného. Všechny úvahy jsou správné, ale to není vše. Co to tedy opravdu humanitární pomoc je? Z obecného pohledu se jedná o pomoc krátkodobou a bezprostřední. Zahrnuje materiální a logistickou podporu osobám zasaženým přírodními nebo lidmi způsobenými katastrofami. Podstatou je záchrana lidských životů, snížení lidského utrpení a zachování lidské důstojnosti. Humanitární pomoc je základním projevem solidarity a morálního imperativu, kterého je v současné době více než potřeba. Důležitým poskytovatelem této pomoci je Evropská unie a její členské státy. Česká republika jako člen Evropské unie klade velký důraz na poskytování humanitární pomoci v rámci své zahraniční politiky.

Podnětem pro výběr tématu diplomové práce bylo z jisté části navázání na bakalářskou práci, ale především zájem o prohloubení tématu a porovnání poskytování humanitární pomoci mezi naší zemí a okolními státy, jakožto dalšími členy Evropské unie a předními dárci a poskytovateli humanitární pomoci.

Na samotném začátku práce je uveden cíl práce, metodika práce a její omezující podmínky. Práce je rozdělena na tři velké bloky ve dvou částech. Teoretická část představuje vstup do problematiky humanitární pomoci a humanitární pomoc poskytovanou Českou republikou. Je zde popsán vývoj pomoci, příslušný právní rámec, fáze a zásady pomoci, které by všichni poskytovatelé měli ctít, a kterými by se měli řídit. V závěru bloku je popsán princip a užívané nástroje při realizaci humanitární pomoci Evropskou unií. Druhý blok se věnuje poskytování humanitární pomoci České republiky do zahraničí v oblastech jako je např. rozhodovací proces o poskytnutí pomoci, odpovědnost a klíčoví aktéři pomoci, poskytování pomoci ozbrojenými silami a za válečného stavu, odřady pro poskytování pomoci atd.

Druhá, tedy praktická část práce, je založena na kvalitativním výzkumu – sběru dat o poskytování humanitární pomoci do zahraničí státy středoevropského regionu a následným

srovnáním mezi sebou a s Českou republikou. Pro objektivní výzkum byly vybrány země, splňující určitá společná kritéria. V úvodu třetího bloku je definován předmět výzkumu a stručné shrnutí získaných informací o poskytování pomoci jednotlivými státy střední Evropy. Na základě získaných dat je provedena výsledná komparace. Závěrem práce bude diskuze a vytvoření uceleného náhledu na danou problematiku.

CÍL PRÁCE, POUŽITÉ METODY A OMEZUJÍCÍ PODMÍNKY

Diplomová práce si klade za cíl čtenáři poskytnout obecný náhled do problematiky humanitární pomoci a zároveň přiblížit situaci poskytování humanitární pomoci do zahraničí v rámci České republiky a států střední Evropy.

Cíl práce

Cílem diplomové práce je na základě získaných dat provést komparaci přístupů vybraných států středoevropského regionu k poskytování humanitární pomoci a vytvořit tak přehledný a ucelený náhled na tuto problematiku.

Metodika zpracování práce

Za účelem naplnění cíle práce byly nejprve shromážděny potřebné údaje a informace o problematice poskytování humanitární pomoci Českou republikou do zahraničí. Tyto informace byly poskytnuty státům středoevropského regionu, společně s žádostí o spolupráci a zpětnou vazbou. Blíže viz podkapitola 4.1 Výzkumný problém.

Použité metody

Základem pro řádné zpracování a objasnění dané problematiky bylo zvolení vhodných výzkumných metod. Teoretická část je založena na kvalitativním výzkumu, především na obecně teoretické metodě analýzy dat (obsahová analýza). V praktické části je využita metoda komparace, která je výsledkem předchozího sběru dat metodou obsahové analýzy a dotazování (dotazníku a telefonického rozhovoru). Pro konečný výsledek práce byla použita explanační metoda syntézy.

Kvalitativní výzkum se snaží najít porozumění zkoumaného sociálního problému. Jedná se o zkoumání určitého prvku (fenoménu) a hledání souvislostí, pravidelností a struktur mezi nimi (Reichel, 2009). Jeho výhodou je podrobný popis zkoumané problematiky a vysoká pravděpodobnost výsledků. Značnou nevýhodou je časová náročnost sběru dat a jejich analýza (Tučková, 2020).

Kvalitativní výzkum byl použit jak v teoretické části, tak praktické části diplomové práce.

Analýza a syntéza patří mezi logické metody. Analýzou se rozumí myšlenkové a metodické rozčlenění zkoumaného objektu na jednotlivé části, vrstvy, roviny a tzv. „úhly pohledu“. Je zaměřena na rozklad složitého problému na problémy dílčí, které jsou následně řešeny (Široký, 2011).

Syntéza je myšlenkové spojení poznatků, které byly získány analytickými metodami. Syntéza znamená skládat z jednotlivých částí zase celek (Tučková, 2020).

Výsledkem diplomové práce je syntéza poznatků získána na základě analytické části práce.

Obsahová analýza je charakterizována jako systematická a objektivní charakteristika sdělení. Výhodou obsahové analýzy je třídění většího množství dat, systematická práce s nimi a objektivní kvantitativní zhodnocení – komparovatelnost (Divišová, 2017; Dvořáková, 2010).

Pro řádné zpracování teoretické části bylo nutné důkladné zkoumání textů, odborné literatury a velkého množství dat. Následně došlo ke zpracování obecného úvodu do problematiky humanitární pomoci a jednotlivých oblastí poskytování pomoci Českou republikou do zahraničí.

Metoda dotazování je jedna z nejčastěji využívaných metod, které slouží ke sběru dat. Jednou z výhod je, že lze jednotlivé formy dotazování kombinovat.

Metoda dotazování, přesněji dotazníku a telefonického rozhovoru byla využita ke sběru dat potřebných pro následnou komparaci mezi státy střední Evropy a České republiky. Hlavními výhodami dotazníkového šetření lze uvést finanční nenáročnost a rychlost (Strohmandl, 2017).

Pro efektivní přístup k datům bylo využito elektronického dotazování (dotazník) prostřednictvím elektronické pošty a telefonického rozhovoru. V rámci dotazování byly použity otevřené otázky k jednotlivým oblastem humanitární pomoci, které usnadnily zahraničním zpracovatelům konkrétní odpovědi.

Komparace je jednou z vědeckých metod hodnocení dat (Stellner, 2015). Srovnání umožňuje stanovit shodné či rozdílné stránky u dvou nebo více sledovaných jevů, předmětů a ukazatelů. Na základě komparace lze následně vyvozovat závěry (Tučková, 2020).

Postup komparace je velmi prostý, jak uvádí Hendl (2009). Nejprve je potřeba definovat předmět komparace, dále určit cíle komparace a následně vytvořit kritéria pro danou analýzu.

Pro účely mé diplomové práce byla zvolena komparace typu konstantního porovnání, kdy jsou navzájem srovnávaná stanovená data a určuje se jejich podobnost a odlišnost. Komparace je využita pro srovnání poskytování humanitární pomoci ve vybraných státech Evropské unie. Vychází ze zjištěných údajů obsahové analýzy v teoretické části práce

a následného dotazování odborných pracovníků ze zahraničí. Hodnoty jsou porovnány slovně v tabulkách.

Omezující podmínky

Diplomová práce se věnuje pouze vybraným zásadním oblastem poskytování humanitární pomoci, které byly následně komparovány.

Komparace je zpracována v rámci států středoevropského regionu – států sousedících s Českou republikou (Polská republika, Rakouská republika, Slovenská republika, Spolková republika Německo) a Maďarska.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 HUMANITÁRNÍ POMOC

Zahraniční pomoc neboli pomoc humanitární, se opírá o hodnoty, jako jsou láska, právo, spravedlnost, ochrana, odpovědnost a lidská důstojnost, které jsou součástí pro vytvářející pravidla jejího poskytování (Princová, 2014).

Humanitární pomoc je krátkodobá a bezprostřední pomoc. Podle Princové (2014) je pomoc směřována k lidem, kteří se nacházejí v situaci zvýšeného rizika nebo v situaci, kdy se hrozba naplnila a je charakterizována určitým stupněm rizika. Poskytuje se tedy v souvislosti s mimořádnou událostí nebo humanitární katastrofou a zpravidla končí po odstranění jejich následků (Projekt Sphere, ©2003).

Kavan (2011) s Princovou (2012) se shodují, že hlavním cílem a impulsem humanitární pomoci je záchrana lidských životů, snížení lidského utrpení a zachování lidské důstojnosti, a také podpora lidských práv.

Humanitární pomoc je základním projevem univerzální hodnoty solidarity mezi lidmi a měla by být vždy poskytována v souladu s humanitárními zásadami (Humanitarian aid, © 2019). Princip humanitární pomoci je založen na humanitárním imperativu a filantropickém (charitativním) přístupu, který je deklarován v Humanitární chartě (Princová, 2014). Právo na její poskytování je nezbytným prvkem práva na důstojný život (Sphere Association, 2018).

1.1 Vývoj humanitární pomoci

Ve světě přetrvává dlouholetá tradice, kdy bohatší obyvatelstvo pomáhá chudším, a kdy si lidé navzájem pomáhají. Pomoc slabým v důsledku přírodních katastrof, v horší ekonomické situaci, za válečného konfliktu, ale i v době míru vychází z pojmu „filantropie“ (Kokešová, 2019).

Přesné období vzniku humanitární pomoci není jasné a je předmětem mnoha debat. Podle Smetany (2013) lze první zmínku o humanitární pomoci přiřadit k termínu humanita (lidskost), který se rozvíjel jako náboženský směr ve 14. – 16. století v Itálii.

Za první humanitární pracovníky, tak jak je chápeme dnes, lze považovat příslušníky Řádu maltézských rytířů¹, kteří pomáhali raněným obětem války, léčili v období epidemií nebo v období moru v Evropě. Dalším příkladem pomoci lidem vzdáleným byl svatý Vincence

---

¹ V současnosti nese název: Suverénní vojenský hospitální řád sv. Jana v Jeruzalémě, na Rhodu a na Maltě, který má diplomatické zastoupení po celém světě (Czerninová, © 2019–2021).

de Paul², který završil poslední etapu před zrodem moderního humanitarismu. K moderní humanitární pomoci měli sice daleko, ale jejich konání nese znaky pomoci lidem vzdáleným, tak jak ji vnímáme v současné době (Princová, 2012).

V 18. století se začala prosazovat idea lidských práv a začaly se objevovat pojmy jako solidarita, humanismus a spravedlnost (Komínková, 2015). Od druhé poloviny 19. století lze hovořit o počátku mezinárodního humanitarismu, a také o mezinárodním humanitárním právu (dále jen „MHP“). Za zakladatele MHP je považován Švýcar Henri Dunant (Ditrichová a Jukl, 2017). V roce 1863 byl založen Mezinárodní výbor červeného kříže (dále jen „ICRC“)³ a o rok později přijata první Ženevská úmluva.

První polovina 20. století byla poznamenána dvěma světovými válkami. Po druhé světové válce, v roce 1949, byly uzavřeny a ratifikovány čtyři Ženevské úmluvy. V průběhu válek vznikaly nevládní organizace (např. Save the Children a OXFAM) pro pomoc všem obětem a ochranu uprchlíků. Důsledky obou válek vedly k vyhlášení Charty OSN⁴ a založení Organizace spojených národů (dále jen „OSN“). Důležitý význam pro rozvoj humanitární pomoci měl i vznik neziskové organizace Médecins sans frontières (Lékaři bez hranic) v roce 1971 (Princová, 2012).

Po rozpadu bipolárního světa vznikla zcela nová bezpečnostní rizika (komplexní humanitární krize), vznikaly nové humanitární organizace a stávající se rozrůstaly. V roce 1991 byl při OSN zřízen odbor humanitárních záležitostí (dále jen „DHA“), který byl navržen pro posílení reakce na složité mimořádné události. V roce 1992 byl založen Stálý meziagenturní výbor (dále jen „IASC“) a Evropská komise zřídila Úřad pro humanitární pomoc⁵ (Who We Are, © 1995-2021).

V 90. letech 20. století se do popředí dostává slovní spojení „humanitární intervence“. V roce 1997 založily velké humanitární organizace iniciativu, tzv. Sphere Standards, podle níž se humanitární pomoc poskytuje v pěti základních sektorech – voda a hygiena, výživa, potraviny, přístřeší a zdravotnictví. Projekt SPHERE je první velkou mezinárodní iniciativou pro humanitární intervence (Králová, Medková a Mračková, 2007). Roku 1998 byl DHA

---

² Zakladatel řádů Dcery Charity (Dcery křesťanské lásky) a Lazaritů (Kongregace kněží misionářů).

³ International Committee for the Red Cross – nezávislá a humanitární instituce, která působí na základě mandátu svěřeného mezinárodním společenstvím jako neutrální zprostředkovatel v humanitárních otázkách v období mezinárodních konfliktů, občanských válek a vnitřních nepokojů (Mandate and mission, b. r.).

⁴ Zakládající statut OSN, který byl přijat 26. června 1945 na mezinárodní Konferenci Spojených národů o mezinárodním uspořádání v San Francisku (United Nations Charter, b. r.).

⁵ European Commission's Humanitarian Aid Office (ECHO). Současný název: Generální ředitelství pro evropskou civilní ochranu a operace humanitární pomoci (Directorate-General for European Civil Protection and Humanitarian Aid Operations, DG ECHO).

reorganizován na Úřad pro koordinaci humanitárních záležitostí (dále jen „UN-OCHA“). Jeho činnost byla rozšířena o koordinaci humanitární reakce, rozvoj politiky a humanitární advokacii (History of OCHA, © 2021).

Dvacáté první století přináší pro humanitární pomoc značný vývoj a mnoho změn. Dochází k ideologickým změnám, posunu v organizaci a k pokroku po technické stránce (Fontánová, 2012). Do popředí vstupuje snaha o ucelení a budování jednotné spolupráce mezi poskytovateli a sdílení zkušeností. V roce 2001 byl založen Mechanismus civilní ochrany Unie (dále jen „UCPM“) Evropské unie. Od roku 2003 působí na poli humanitární pomoci Iniciativa Dobré humanitární dárcovství (dále jen „GHD“), která je neformálním fórem dárců, kteří přispěli k ucelení humanitární koordinace (About GHD, © 2016).

V závěru roku 2007 byl podepsán Evropský konsensus o humanitární pomoci.⁶ V návaznosti na jeho podpis byla v roce 2008 zřízena Pracovní skupina pro humanitární pomoc a potravinovou pomoc (COHAFA), která se zabývá humanitárními strategiemi, politikami Evropské unie a její odezvou na humanitární krize (Humanitarian aid, © 2019).

V roce 2016 byl uspořádán první Světový humanitární summit, v rámci něhož se Evropská unie (dále jen „EU“) zavázala k posílení prevence a připravenosti mezinárodní reakce na krize a posílení humanitárního systému (Rada Evropské unie, 2016).

U příležitosti 70. výročí přijetí Ženevských úmluv v roce 2019 byly na zasedání Rady EU přijaty závěry o humanitární pomoci a MHP. Závěry vyjadřují odhodlání EU reagovat na rychle rostoucí humanitární potřeby po celém světě, posílit koordinaci humanitárních, rozvojových a mírových opatření a posílení účinného multilateralismu (Rada Evropské unie, 2019).

Začátkem roku 2020 vypukla pandemie COVID-19, která zvýšila celosvětovou potřebu humanitární pomoci. V rámci této pandemie byl v březnu 2020 zahájený Globální plán humanitární reakce COVID-19⁷, pro analýzu stavu a reagování na situaci (Global humanitarian assistance report 2020, 2020). Plán doplňuje a podporuje vládní reakce a národní koordinační mechanismy s přihlédnutím k dodržování humanitárních zásad (Global HRP COVID-19, 2020).

---

⁶ Společné prohlášení Rady a zástupců vlád členských států zasedajících v Radě, Evropském parlamentu a Evropské komisi v oblasti humanitární pomoci (2008/C 25/01).

⁷ Global Humanitarian Response Plan COVID-19 (GHRP) – představuje společné úsilí členů IASC, včetně OSN, a nevládních organizací s humanitárním mandátem, analyzovat a reagovat na přímé veřejné zdraví a okamžité humanitární důsledky pandemie (Global HRP COVID-19, 2020).

Pandemie koronaviru stále přetrvává i v roce 2021 a humanitární potřeby jsou v současné době častokrát vyšší než kdy předtím.

1.2 Právní ukotvení humanitární pomoci

Pro úplné pojetí problematiky humanitární pomoci je tato kapitola věnována mezinárodním smlouvám a pramenům MHP, které vytváří podmínky pro realizaci humanitární pomoci (International Humanitarian Law, 2020).

Mezinárodní humanitární právo (MHP) je souhrn mezinárodně-právních a obyčejových norem (Ditrichová a Jukl, 2017). Soubor pravidel upravující způsob vedení ozbrojeného konfliktu s cílem maximálně humanizovat. Mimo jiné definuje rychlý a nerušený průchod humanitární pomoci, volný pohyb pracovníků humanitární pomoci a ochranu civilistů (Jukl, 2020).

Humanitární pomoc a tradice humanity jsou zakotveny v tzv. Ženevském právu. Ženevské úmluvy byly přijaty samostatně postupem času od roku 1864 do roku 1949 (Smetana, 2013). Dne 12. srpna 1949 byla v Ženevě sjednána čtveřice dnes platných Ženevských úmluv na ochranu obětí válek:

- Ženevská úmluva o zlepšení osudu raněných a nemocných příslušníků ozbrojených sil na poli (I. Ženevská úmluva);
- Ženevská úmluva o zlepšení osudu raněných, nemocných a trosečníků ozbrojených sil na moři (II. Ženevská úmluva);
- Ženevská úmluva o zacházení s válečnými zajatci (III. Ženevská úmluva);
- Ženevská úmluva o ochraně civilních osob za války (VI. Ženevská úmluva).

K posílení ochrany civilních osob a k rozšíření ochrany při konfliktech byly na základě návrhu ICRC v roce 1977 přijaty dva Dodatkové protokoly k Ženevským úmlouvám. V roce 2005 byl přijat třetí Dodatečný protokol, který zaváděl další rozeznávací znak pro zdravotnickou službu a další identifikační znak pro národní společnosti (Jukl, 2020):

- Dodatečný protokol k Ženevským úmlouvám z 12. 8. 1949 o ochraně obětí mezinárodních ozbrojených konfliktů (I. Dodatečný protokol);
- Dodatečný protokol k Ženevským úmlouvám z 12. 8. 1949 o ochraně obětí ozbrojených konfliktů nemající mezinárodní charakter (II. Dodatečný protokol);

- Dodatkový protokol k Ženevským úmluvám z 12. 8. 1949 o přijetí dalšího rozeznávacího znaku (III. Dodatkový protokol).

Ochrana lidských práv je nejdůležitějším pravidlem mezinárodního práva a jádrem humanitární akce. Existují i další normy MHP, avšak v rámci poskytování humanitární pomoci jsou Ženevské úmluvy a jejich Dodatkové protokoly ty nejdůležitější.

1.3 Zásady humanitární pomoci

Poskytování humanitární pomoci by mělo být vždy v souladu s mezinárodními humanitárními principy, kterými jsou: lidskost (humanita), neutralita, nestrannost a nezávislost (OCHA on Message, 2017).

Principy jsou zakotveny ve dvou rezolucích Valného shromáždění OSN. První tři principy (lidskost, neutralita a nestrannost) byly schváleny usnesením Valného shromáždění č. 46/182⁸ z roku 1991. Čtvrtý princip (nezávislost) byl přidán v roce 2004 usnesením č. 58/114⁹ (Allaire, © 2013).

Nevládní nezisková organizace Člověk v tísni definuje tyto zásady ve své publikaci (Factsheet, b. r.) následovně:

Zásada lidskosti – lidskost je jednoduchá, ale zásadní myšlenka reakce na lidské utrpení, ať už se objeví kdekoliv. Účelem humanitární akce je ochrana života a zdraví lidí, zmírnění utrpení na základě lidského přístupu a respektu k lidské bytosti.

Zásada neutrality – spočívá v neutrálním postavení humanitárních pracovníků (nestojí na žádné ze stran konfliktu).

Zásada nestrannosti – pomoc je poskytována na základě potřeb, bez jakéhokoli nepříznivého rozlišování (Jukl, 2020). Tedy bez ohledu na jejich rasu, barvu pleti, národnost, pohlaví, jazyk, náboženství nebo politický názor.

Zásada nezávislosti – humanitární pomoc neslouží k žádným politickým, vojenským, ekonomickým ani jiným cílům ve vztahu k oblasti, kde se pomoc poskytuje.

Tyto zásady tvoří základ pro humanitární akce a jsou zásadními prvky účinné humanitární koordinace. Jejich celosvětové uznání a význam vyzdvihuje Kodex chování pro mezinárodní

---

⁸ Resolution 46/182 of 19 December 1991, Strengthening the coordination of humanitarian emergency assistance of the United Nations.

⁹ Resolution 58/114 of 17 December 2003, Strengthening of the coordination of emergency humanitarian assistance of the United Nations.

hnutí Červeného kříže a Červeného půlměsíce, nevládní organizace pro pomoc při katastrofách a základní humanitární standard kvality a odpovědnosti (OCHA on Message, 2017).

Principy umožňují efektivní poskytování pomoci všem, kdo ji potřebují. Česká republika se přihlásila k těmto zásadám v rámci iniciativy GHD v roce 2006 (Factsheet, b. r.).

1.4 Fáze poskytování humanitární pomoci

Podle Lindsay (2012) jsou funkce nouzového řízení neboli humanitární pomoci rozděleny do čtyř fází – zmírnění, připravenost, odezva a obnova. Tato seskupení jsou užitečná pro klasifikaci a konceptualizaci činností, které se často v každé fázi překrývají či prodlužují vzhledem ke specifické povaze každé humanitární krize.

Avšak fáze humanitární pomoci podle Ministerstva zahraničních věcí (dále jen „MZV“) ČR se poněkud liší od výše uvedených fází. Jedná se o fáze okamžité pomoci, časná rehabilitace a fáze obnovy, které zároveň představují tři časová období, ve kterých se na pomoc může zapojit soukromý sektor (Humanitární pomoc, b. r.).

Fáze okamžité pomoci

Okamžitá pomoc je zaměřená na záchranu lidských životů a prvotní podporu přeživších. Pomoc je poskytována během prvních dnů až týdnů po katastrofě. Do oblastí zasažených krizí jsou vysíláni záchranáři, zdravotnický personál a zdravotní materiál, základní potraviny a voda. V této fázi pomoci se aktivují orgány civilního a v nutné potřebě i vojenského krizového řízení (Veselá, 2017).

Fáze časná rehabilitace

Časná rehabilitace zahrnuje zajištění základních potřeb pro přeživší a snahu o rychlou obnovu infrastruktury. Pomoc je poskytována v období od dvou týdnů až do třech měsíců po katastrofě (Dietrichová, 2014). Probíhá vyhodnocování škod a potřeba obnovy a zpracování komplexního plánu obnovy. Důležitou roli zde hrají nevládní organizace využívající pomoc od mezinárodních, vládních a soukromých zdrojů.

Fáze obnovy

Fáze obnovy zahrnuje komplexní obnovu a postupně přechází na rozvojovou spolupráci. Pomoc trvá zhruba do dvou let od události. U méně rozvinutých zemí se usiluje o vyšší

úroveň rozvoje, než byl před katastrofou. Tato snaha se nazývá „building back better“¹⁰ (Humanitární pomoc, b. r.). Zásadní je v rámci fáze obnovy prevence dalších katastrof.

1.5 Humanitární pomoc v rámci Evropské unie

Evropská unie a členské státy jsou hlavním dárce humanitární pomoci na světě. Každoročně pomáhají milionům lidí. Pomoc je poskytována prostřednictvím více než 210 mezinárodních a místních partnerských organizací a agentur členských zemí EU, za podpory tisíců evropských dobrovolníků (Humanitární pomoc a civilní ochrana, 2020).

Vzrůstající rozsah a stále větší rozmanitost humanitárních krizí, k nimž docházelo, mělo za následek založení ECHO, o němž rozhodlo v roce 1992 dvanáct členských zemí (Politiky Evropské unie, 2015).

1.5.1 Mechanismus civilní ochrany Unie

Hlavním nástrojem pro koordinaci odezvy na mimořádné události v EU i ve světě je UCPM. Jedná se o legislativní nástroj EU v oblasti civilní ochrany, jehož cílem je podporovat a doplňovat činnosti zúčastněných států v oblasti civilní ochrany, prevence, připravenosti a odezvy na přírodní či člověkem způsobené katastrofy (Mechanismus civilní ochrany Unie, © 2020). V současné době je v Mechanismu 34 účastnických států (27 členských zemí EU a 6 účastnických států – Černá Hora, Island, Norsko, Severní Makedonie, Srbsko, Turecko a Spojené království).

Mechanismus unie (© 2020) má k dispozici v oblasti civilní ochrany řadu nástrojů, díky nimž lze poskytovat pomoc, a které mají usnadnit připravenost a účinnou reakci na katastrofu:

- ***Středisko pro koordinaci odezvy na mimořádné události (dále jen „ERCC“)***

Jedná se o operační centrum UCPM, které je dostupné 24/7 obsluhované operačními důstojníky. Prostřednictvím ERCC může země postižená mimořádnou událostí (uvnitř nebo vně EU) požádat o pomoc. V průběhu mimořádné události plní tři důležité úkoly: monitoring, informační podporu a koordinaci/ko-financování (Pidhaniuk, 2020).

---

¹⁰ Building Back Better (BBB) – strategie zaměřená na snížení rizika katastrof do obnovy fyzické infrastruktury, sociálních systémů, přístřeší a revitalizace živobytí, ekonomik a životního prostředí (Build Back Better, 2017).

- ***Společný komunikační a informační systém (dále jen „CECIS“)***

Prostřednictvím CECIS probíhá bezpečná a spolehlivá výměna operativních informací. Zjednodušuje komunikaci mezi ERCC a národními úřady, zrychluje a zefektivňuje reakci na mimořádné události.

- ***Evropský soubor kapacit civilní ochrany (dále jen „ECPP“)***

Evropský soubor kapacit civilní ochrany spojuje kapacity z 25 členských států, které jsou připraveny pro rychlé nasazení v postižené oblasti. ECPP zahrnuje moduly civilní ochrany, ostatní kapacity a kategorie expertů (Pidhaniuk, 2020).

V roce 2019 prošel UCPM novelizací.¹¹ Celkovým cílem pozměněného mechanismu je zajištění lepší krizové a nouzové podpory občanům EU i mimo ni (Mechanismus civilní ochrany Unie, © 2020).

1.5.2 Moduly civilní ochrany Evropské unie

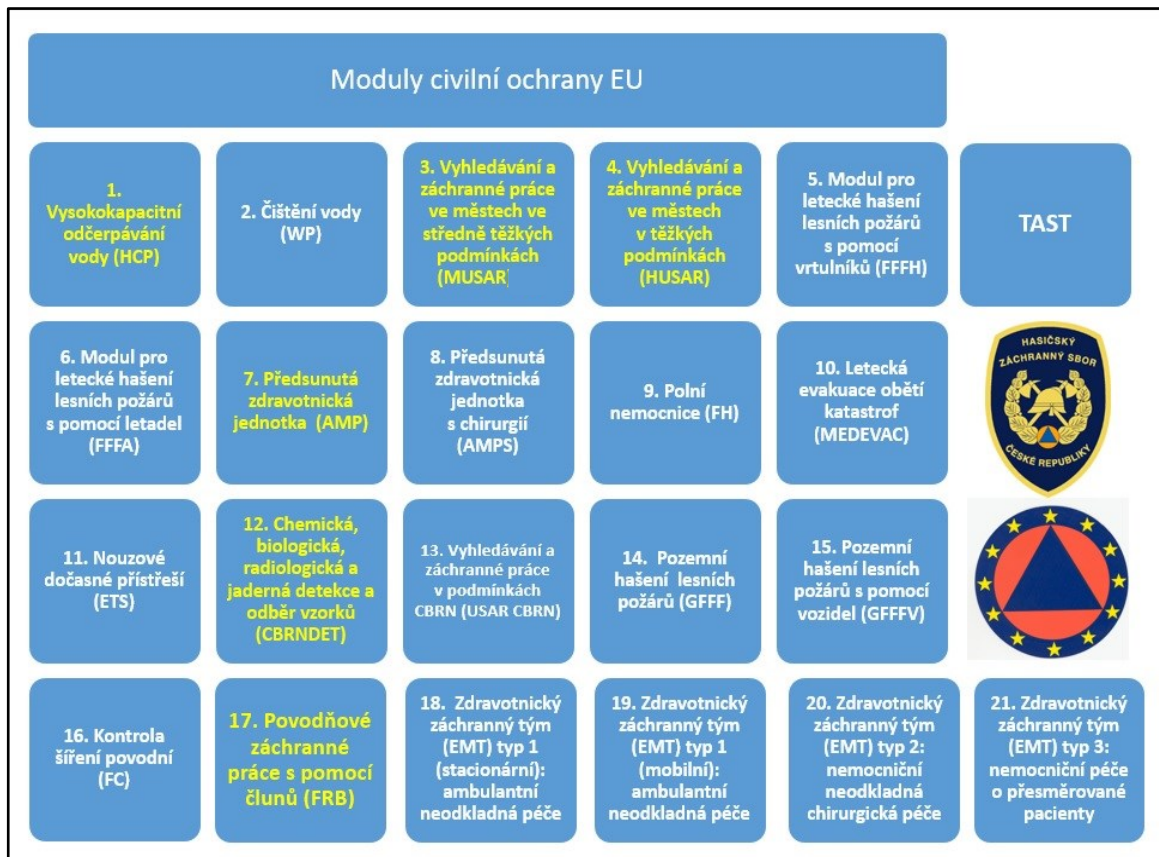
Moduly civilní ochrany EU představují 21 modulů, tvořených pro rychlou reakci civilní ochrany z národních kapacit členských států EU na dobrovolné bázi. Mohou být použity pro zásah uvnitř i vně EU. Musí být schopny nasazení v krátké době/co nejrychleji (do 12 hodin) a pracovat samostatně. Zároveň jsou schopny spolupracovat s jinými subjekty EU nebo i s mezinárodními organizacemi (Mechanismus civilní ochrany Unie, © 2020).

Prostřednictvím těchto nástrojů může EU spolehlivě zabezpečovat, koordinovat a komunikovat poptávanou a nabízenou pomoc a také řešit přepravu této pomoci (Pidhaniuk, 2020).

V současné době jsou moduly civilní ochrany hlavním nástrojem ECPP (Mechanismus civilní ochrany Unie, © 2020). Jednotlivé druhy modulů jsou uvedeny v obrázku (Obr. 1).

---

¹¹ Rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 2019/420 ze dne 13. března 2019, kterým se mění rozhodnutí č. 1313/2013/EU o mechanismu civilní ochrany Unie

Obrázek 1 Moduly civilní ochrany EU
(Mechanismus civilní ochrany Unie, © 2020)

České moduly jsou zvýrazněny v obrázku (Obr. 1) žlutým písmem a podrobně popsány v kapitole 2.6 Odřady při poskytování humanitární pomoci.

2 HUMANITÁRNÍ POMOC POSKYTOVANÁ ČESKOU REPUBLIKOU DO ZAHRANIČÍ

Poskytování humanitární pomoci do zahraničí je výrazem solidarity a součástí úsilí mezinárodního společenství o řešení humanitárních krizí a pomoci lidem v nouzi.

Zákon o zahraniční rozvojové spolupráci a humanitární pomoci poskytované do zahraničí (Česko, 2010, s. 1963) definuje humanitární pomoc jako: „*souhrn činností hrazených ze státního rozpočtu, jejichž cílem je zamezit ztrátám na životech a újmě na zdraví, zmírnit utrpení a obnovit základní životní podmínky lidí po vzniku mimořádných událostí, jakož i zmírňovat dlouhodobě trvající následky mimořádných událostí a předcházet jejich vzniku a negativním následkům*“.

Humanitární pomoc je důležitou součástí naší zahraniční politiky, která ji poskytuje podle naléhavosti a potřeb postižené země.

2.1 Právní ukotvení humanitární pomoci

Poskytování humanitární pomoci Českou republikou (dále jen ČR“) je ukotveno a řídí se ustanovením mnoha zákonů, právních norem a předpisů, ale i dokumenty nemající povahu zákonné normy.

Nejvýznamnějšími zákony o poskytování humanitární pomoci jsou (Zaoralová, © 2020):

- Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů;
- Zákon č. 151/2010 Sb., o zahraniční rozvojové spolupráci a humanitární pomoci poskytované do zahraničí a o změně souvisejících zákonů.

Dalšími zákony vztahujícími se k poskytování humanitární pomoci jsou (Sbírka zákonů a Sbírka mezinárodních smluv, © 2020):

- Zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů;
- Zákon č. 97/1993 Sb., o působnosti Správy státních hmotných rezerv, ve znění pozdějších předpisů;
- Zákon č. 227/1997 Sb., o nadacích a nadačních fondech a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů (zákon o nadacích a nadačních fondech);
- Zákon č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách, ve znění pozdějších předpisů;

- Zákon č. 198/2002 Sb., o dobrovolnické službě a o změně některých zákonů (zákon o dobrovolnické službě);
- Zákon č. 3/2002 Sb., o svobodě náboženského vyznání a postavení církví a náboženských společností a o změně některých zákonů (zákon o církvích a náboženských společnostech);
- Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů;
- Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích);
- Zákon č. 320/2015 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů;
- Zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů.

Mezi právní normy a předpisy upravující oblast humanitární pomoci patří (Zaoralová, © 2020; Sbírka zákonů a Sbírka mezinárodních smluv, © 2020):

- Nařízení vlády ČR č. 463/2000 Sb., o stanovení pravidel zapojování do mezinárodních záchranných operací, poskytování a přijímání humanitární pomoci a náhrad výdajů vynakládaných právníckými osobami a podnikajícími fyzickými osobami na ochranu obyvatelstva¹²;
- Usnesení vlády ČR č. 458 ze dne 9. května 2001, k návrhu zapojení České republiky do mírových a záchranných operací a humanitární pomoci;
- Rezoluce Valného shromáždění OSN č. 57/150 ze dne 16. prosince 2002, o posílení efektivity a o koordinaci pomoci při mezinárodních vyhledávacích a záchranných operacích (Metodika INSARAG);
- Usnesení vlády ČR č. 302 ze dne 31. března 2004, o Zásadách zahraniční rozvojové spolupráce po vstupu České republiky do Evropské unie;
- Pokyn generálního ředitele HZS ČR č. 10 ze dne 11. února 2010 k realizaci opatření nouzového přežití obyvatelstva v působnosti Hasičského záchranného sboru České republiky;

---

¹² Nařízení vlády č. 527/2002 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 463/2000 Sb., o stanovení pravidel zapojování do mezinárodních záchranných operací, poskytování a přijímání humanitární pomoci a náhrad výdajů vynakládaných právníckými osobami a podnikajícími fyzickými osobami na ochranu obyvatelstva.

- Pokyn generálního ředitele HZS ČR č. 13 ze dne 7. března 2016, ve znění Pokynu GŘ HZS ČR č. 21/2016, kterým se stanoví zásady pro vytváření jednotek HZS ČR při poskytování pomoci v rámci České republiky a při zapojení České republiky do mezinárodních záchranných operací.

Významnými dokumenty nemající povahu zákonné normy jsou (Kyselák a Procházka, 2013):

- Operační strategie humanitární pomoci České republiky;
- Bezpečnostní strategie České republiky;
- Obranná strategie České republiky;
- Strategie zahraniční rozvojové spolupráce České republiky 2018–2030¹³;
- Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030.

Výše uvedené normy a dokumenty jsou pravidelně aktualizovány v návaznosti na vývoj krizových situací, bezpečnostního prostředí atd.

2.2 Typologie humanitární pomoci a poskytovatelé této pomoci

Humanitární pomoc má mnoho podob. Můžeme ji rozlišovat např. na základě určitého charakteru nebo z pohledu času. Mezinárodní pomoc je velmi komplikovaný systém. Jedná se o velké množství aktérů, kteří mají svou roli a svou odpovědnost. V návaznosti na to, jaká pomoc je poskytována, je důležité vyčlenit prostředky a síly, ale především subjekty, které budou pomoc poskytovat.

2.2.1 Typologie humanitární pomoci

Formy humanitární pomoci poskytované ČR jsou definované v zákoně č. 151/2010 Sb., o zahraniční rozvojové spolupráci a humanitární pomoci poskytované do zahraničí a o změně souvisejících zákonů (§ 4) a v Operační strategii humanitární pomoci ČR (Sládková a Šrámková, 2013).

Podle Viláška, Fialy a Vondráška (2014) může být humanitární pomoc rozdělena i na základě časového charakteru, kterou dělíme na pomoc okamžitou, krátkodobou a dlouhodobou (rozvojovou).

---

¹³ Schválena Usnesením vlády ČR č. 591 ze dne 21. srpna 2017, o Strategii zahraniční rozvojové spolupráce české republiky 2018–2030.

- **Okamžitá pomoc** – pomoc, poskytnuta bezprostředně po ukončení záchranných akcí. Probíhá v řádu hodin, maximálně pár dnů. Zpravidla bývá poskytována základními složkami Integrovaného záchranného systému (dále jen „IZS“) v místě události. Okamžitá pomoc od státu není nazývána humanitární, nýbrž jako „nezbytné dodávky“ nebo „nouzové zásobování“.
- **Krátkodobá pomoc** – je poskytována v období několika dnů až pár týdnů. Základní složky IZS se stahují a na jejich místo nastupují ostatní složky IZS nebo nestátní neziskové organizace, které často spolupracují souběžně (Ptáčková, 2016).
- **Dlouhodobá pomoc** – pomoc je téměř vždy prováděna neziskovými organizacemi, jedinci a dobrovolníky. Dlouhodobá pomoc zahrnuje převážně stabilní dodávku pomoci do postižené lokality a projekty na obnovu výstavby v místě události. Poskytuje se v řádu několika měsíců až let v důsledku extrémních přírodních, politických či technických událostí (Zaoralová, © 2020).

Dle zákona (Česko, 2010) se jedná o materiální pomoc, záchrannou pomoc, peněžní dary do zahraničí, příspěvky mezinárodním organizacím a integračním seskupením a projekty humanitární pomoci. Operační strategie trochu pozměňují (seskupují) formy humanitární pomoci a dělí je na pomoc finanční, materiální a expertní (Česko, 2020).

Finanční forma pomoci

Finanční forma pomoci zahrnuje peněžní dary mezinárodním organizacím, granty místním nevládním organizacím a dalším institucím v cílových zemích, dotace českým humanitárním neziskovým organizacím atd. Poskytuje se ve všech fázích humanitární pomoci (Česko, 2019).

V ČR o poskytnutí finanční humanitární pomoci do zahraničí rozhoduje MZV ČR (Zaoralová, © 2020). Dále jsou v rámci této formy pomoci poskytovány peněžní dary, resp. peněžní sbírky, které se pořádají dle zákona č. 117/2001 Sb., o veřejných sbírkách (Smetana, 2013).

Materiální forma pomoci

Materiální neboli věcná pomoc může být poskytnuta kdykoliv. Zpravidla se poskytuje v rámci okamžité pomoci (Česko, 2019).

Materiální pomoc může být vyčleněna ze zásob Hasičského záchranného sboru České republiky (dále jen „HZS ČR“) nebo Správy státních hmotných rezerv (dále jen „SSHR“) nebo může být materiál urychleně nakoupen.

Dále materiální pomoc zahrnuje dobrovolné poskytnutí věcných prostředků – movité i nemovité věci ve vlastnictví státu, právnických a fyzických osob či územních samosprávných celků. Dále se jedná o dary materiálního charakteru bez nároku na náhradu, čímž jsou knihy, hračky, dárcovství orgánů a krve (Smetana, 2013).

O poskytnutí materiální humanitární pomoci ČR rozhodují Ministerstvo vnitra (dále jen „MV ČR“) a MZV ČR. Pomoc může být poskytnuta v součinnosti s Ministerstvem vnitra – Generálním ředitelstvím Hasičského záchranného sboru České republiky (dále jen „MV-GŘ HZS ČR“), se SSHR, popřípadě s firmami a nestátními neziskovými organizacemi (Zaoralová, © 2020; Brejzová, 2020).

Expertní forma pomoci

Tato forma pomoci je chápána jako jedna z forem osobní pomoci. Je poskytována kvalifikovanými dobrovolníky v rámci okamžité pomoci. Je založena na konzultační nebo manažerské činnosti. Vyžaduje odborné znalosti z dané problematiky – poradenství, záchrannářství, technická a logistická pomoc (Česko, 2019; Smetana, 2013).

Pomoc je poskytována ve spolupráci s MV-GŘ HZS ČR, Ministerstvem životního prostředí a dalšími relevantními resorty a institucemi (Česko, 2019).

2.2.2 Poskytovatelé humanitární pomoci

Mezi hlavní globální poskytovatele humanitární pomoci patří jednotlivé státy (členské země EU, Spojené království, USA, Japonsko, ...), agentury OSN (UNHCR, UNICEF, WFP) a mezinárodní nevládní organizace (Humanitární pomoc, 2021).

V rámci České republiky jsou hlavními poskytovateli humanitární pomoci následující subjekty:

- **Orgány státní správy a územní samosprávy** – ministerstva, další ústřední orgány státní správy, samospráva (kraje, obce).

Klíčovými aktéry z řad ministerstev jsou MZV ČR a MV ČR. Méně významným aktérem je Vláda ČR, která spolupracuje s dalšími ministerstvy. V případě rozsáhlé humanitární pomoci do zahraničí může být aktivován Ústřední krizový štáb. Dalším

subjektem je SSHR, jejímž úkolem je vytváření zásob pro humanitární pomoc do zahraničí (Česko, 2010). Svůj podíl na řešení krizových situací mají i subjekty veřejné správy, které vysílají své odborníky do zahraničí k zajištění pomoci – HZS ČR, Policie České republiky, Armáda České republiky atd. (Hanzlíková, 2016).

- **Právnícké osoby, podnikající fyzické osoby a fyzické osoby (dále jen „PO, PFO, FO“)** – pomoc je poskytována na základě výzev nebo z vlastní iniciativy. Zpravidla se jedná o finanční dary a věcné prostředky (Suchánková, 2019).
- **Nestátní neziskové organizace** – spolky, ústavy, obecně prospěšné společnosti, evidované právnícké osoby, nadace a nadační fondy (Kyselák, 2013).
- **Humanitární organizace a náboženské společnosti** – ADRA, Charita České republiky, Český červený kříž, Člověk v tísni, Lékaři bez hranic, Armáda spásy atd.

2.3 Rozhodovací proces a odpovědnost za poskytování humanitární pomoci

Odpovědnost klíčových orgánů za poskytování humanitární pomoci je důležitá v uplatnění rozhodovacího procesu, na základě kterého je pomoc realizována.

2.3.1 Rozhodovací proces poskytování humanitární pomoci do zahraničí

Zapojení ČR do mezinárodních záchranných operací nebo poskytování humanitární pomoci do zahraničí je v souladu s existujícími předpisy uplatňován následující rozhodovací proces:

1. Prvotní informace

Ministerstvo vnitra ČR nebo MZV ČR obdrží informaci o závažné mimořádné události v zahraničí anebo obdrží přímou žádost o pomoc prostřednictvím operačního a informačního střediska MV-GŘ HZS ČR (Zaoralová, © 2020).

Postižená země může požádat o pomoc i prostřednictvím mezinárodní organizace (UN-OCHA, EU-ERCC, NATO-EADRCC, ...) nebo jiného zahraničního orgánu – zastupitelský úřad ČR v dané zemi (Hanzlíková, 2016).

2. Vyhodnocení informací

Orgány státní správy mezi sebou dostupné informace konzultují a vyhodnocují. Zároveň zhodnotí, zda je ČR schopna poskytnout žádanou formu pomoci. Informace o mimořádné

události jsou konzultovány zpravidla mezi MV ČR a MZV ČR, v případě potřeby s dalšími ministerstvy a ústředními správními úřady (Zaoralová, © 2020).

3. Rozhodnutí

Po vyhodnocení situace jsou připravovány a následně schváleny návrhy komodit, které má ČR v kompetenci – záchranářská a materiální pomoc, finanční prostředky (Brejzová, 2020).

4. Aktivace sil a prostředků

Po rozhodnutí poskytnutí pomoci v dané finanční výši jsou aktivovány předurčené síly a prostředky. Probíhá svoz specialistů, převod finančních prostředků, vyslání materiální pomoci nebo záchranné jednotky. K vyslání pomoci je připravována dokumentace, je ustanoven velitel jednotky (konvoje), jsou vydány valutové prostředky a stanoveny další podrobnosti (Hanzlíková, 2016).

V rámci urychlení celého procesu se postupuje podle předem připravených modelových postupů s nezbytnými odchylkami dle konkrétní situace.

Jak uvádí Zaoralová (© 2020), nejvíce kroků je potřeba provádět v případě vyslání záchranné jednotky do mezinárodní záchranné operace. V takovém případě má veškeré dění na starosti pracovní skupina štábu MV-GŘ HZS ČR, která soustřeďuje svou činnost především na:

- komunikaci s MZV ČR, orgány postiženého státu, příslušnými zastupitelskými úřady a mezinárodními organizacemi;
- získávání aktuálních informací o situaci v místě předpokládaného nasazení jednotky a jejich analýzu;
- zajišťování splnění vízových, celních a dalších obdobných povinností;
- zajištění přepravy jednotky;
- zajištění pojištění pro členy jednotky;
- zjišťování potřebných kontaktních informací;
- zajištění průjezdu či přeletu nad tranzitními zeměmi;
- zajištění přepravy z místa příletu do místa zásahu v postižené zemi;
- zajištění map postiženého území;
- vypracování příslušných dokumentů.

Spolu se záchrannou jednotkou je vyslán i styčný důstojník, který komunikuje s místními orgány krizového řízení a zajišťuje podmínky pro zásah českého záchranného týmu (Mezinárodní záchranné operace, © 2020a).

5. Realizace

Postižený stát má možnost rozhodnout se o přijetí či nepřijetí nabízené pomoci. V případě přijetí materiální pomoc nebo záchranné jednotky opouští území státu dle stanoveného způsobu. Na místě se zapojují do provádění záchranných prací a plnění dalších potřebných úkolů (Zaoralová, © 2020).

2.3.2 Odpovědnost za poskytování humanitární pomoci

Klíčovým orgánem zodpovědným za koncepční stránku humanitární pomoci v ČR je MZV. Ministerstvo zahraničních věcí ČR úzce spolupracuje s MV-GŘ HZS ČR, které slouží jako kontaktní místo pro vyžádání humanitární pomoci do zahraničí.

Ministerstvo zahraničních věcí ČR poskytuje humanitární pomoc do států mimo EU a Evropský hospodářský prostor (dále jen „EHP“) a rozhoduje o jejím rozsahu a formě. Naopak MV poskytuje pomoc členským státům EU a jiných států tvořících EHP ve spolupráci s MZV ČR (Sládková a Šrámková, 2013).

Dále MZV ČR realizuje humanitární pomoc v součinnosti s humanitárně zaměřenými programy v gesci MV – Stálý zdravotně humanitární program MEDEVAC a migrační program Pomoc na místě MV (Česko, 2019).

2.4 Financování humanitární pomoci

Efektivní financování humanitární pomoci závisí na několika důležitých podnětech. Přestože humanitární pomoc není pouze o penězích, peníze v ní hrají hlavní roli (Gürkan, 2016). Finanční zdroje humanitární pomoci mají mnoho podob. Jednou z výhod početnosti zdrojů je jejich proměnlivost a kombinace.

Mezi nejčastěji využívané finanční zdroje v České republice patří:

- státní rozpočet;
- Evropská unie (Generální ředitelství pro evropskou civilní ochranu a operace humanitární pomoci – dále jen „DG ECHO“);
- Organizace spojených národů (UN-OCHA);

- vlastní výnosy;
- dárcovství;
- veřejná sbírka;
- nadace a nadační fondy.

Státní rozpočet

Státní rozpočet představuje plán finančního hospodaření státu na daný rozpočtový rok. Zajišťuje plnění ekonomických, sociálních a politických funkcí státu (*Ministerstvo financí, 2020*).

Nedílnou součástí státního rozpočtu dle příručky ministerstva financí (2020) je rozpočtová kapitola MZV ČR, v rámci ní je vytvořena položka humanitární pomoc. Výše prostředků vyčleněných na tuto položku je stanovena usnesením vlády, kterým vláda schvaluje „Plán zahraniční rozvojové spolupráce“ na další rok (Hanzlíková, 2016).

Rozpočet MZV ČR není fixní a může být v průběhu roku navýšen. Jestliže ve světě dojde k závažné humanitární krizi, je možné formou rozpočtového opatření převést do humanitárního rozpočtu MZV ČR dodatečné finanční prostředky z vládní rezervy, která je součástí rozpočtové kapitoly „Všeobecná pokladní správa“ a slouží ke krytí nutných a neočekávaných výdajů (Hanzlíková, 2016).

O jednorázovém využití finančních prostředků na humanitární pomoc do zahraničí rozhoduje ministr zahraničních věcí ČR v souladu s Usnesením vlády ČR č. 468¹⁴, které specifikuje poskytnutí peněžního daru do zahraničí do výše 10 mil. Kč v rámci schválených ukazatelů státního rozpočtu „Zahraněční rozvojová spolupráce a Humanitární pomoc“. Na základě tohoto usnesení není potřeba v případě poskytnutí daru do zahraničí souhlasu Vlády ČR (Česko, 2017).

Vládou ČR je každoročně vyčleněna jiná částka na humanitární pomoc do zahraničí. V roce 2011-2016 se humanitární rozpočet pohyboval v rozmezí od 70–100 tisíc Kč za rok. Výrazným a průlomovým rokem byl rok 2017, ve kterém rozpočet přesáhl hranici 100 tisíc Kč za rok. Od té doby se každoročně rozpočet navyšuje. V posledních třech letech činní počáteční suma humanitárního rozpočtu 220 mil. Kč ročně.

---

¹⁴ Usnesení vlády ČR č. 468 ze dne 21. června 2017, o dvoustranné zahraniční rozvojové spolupráci v roce 2018 a ke střednědobému výhledu jejího financování do roku 2020.

Evropská unie (DG ECHO)

Evropská unie je předním světovým dárcem humanitární pomoci. Zajišťuje významnou část celosvětových finančních prostředků poskytovaných obětem mimořádných událostí a krizových situací. DG ECHO poskytuje finanční prostředky, ověřuje, zda jsou řádně spravovány. Zajišťuje, aby se zboží a služby partnerů dostaly rychle a účinně k postiženému obyvatelstvu (Jochheim, b. r.).

Na období 2014-2020 bylo EU na humanitární pomoc vyčleněno 7,1 miliardy EUR. Na víceleté finanční období 2021-2027 bylo Komisí vyčleněno 11 miliard EUR. Část finančních prostředků pochází od členských států, ale větší, a především významný příspěvek, je poskytován z rozpočtu EU (Jochheim, b. r.).

Organizace spojených národů (UN-OCHA)

Úřad pro koordinaci humanitární pomoci (UN-OCHA) je zvláštní agentura OSN, která hraje klíčovou roli v operativní koordinaci v krizových situacích (Humanitarian Financing, © 2021). UN-OCHA zajišťuje humanitární financování prostřednictvím dvou finančních prostředků – Centrálního fondu pro reakci na mimořádné situace (CERF)¹⁵ a Fondů pro jednotlivé země (CBPF), které jsou jedním z nejrychlejších a nejúčinnějších způsobů poskytnutí pomoci v krizi (CBPF 2019 in Review, 2019).

Vlastní výnosy nestátních neziskových organizací

Výnosy z vlastní činnosti neziskových organizací, které jsou doplňkem rozpočtu. Jedná se např. o prodej vlastních výrobků a služeb, pořádání veřejných akcí (aukce, festivaly apod.) a výběru členských příspěvků (Gürkan, 2016).

Veřejná sbírka

Jedná se o získávání a shromažďování dobrovolných peněžitých prostředků od předem neurčeného okruhu přispěvatelů pro předem stanovený veřejně prospěšný účel – humanitární nebo charitativní (Mihálik, 2012). Pořádání sbírek je upraveno zákonem č. 117/2001 Sb., o veřejných sbírkách (Česko, 2001).

---

¹⁵ Central Emergency Response Fund (CERF) – nástroj globální humanitární pomoci, zřízen Valným shromážděním OSN v roce 2005 jako globální fond OSN pro reakci na mimořádné události (CERF - Who We Are, b. r.)

2.5 Přeshraniční spolupráce a pomoc v rámci EU, NATO a OSN

Česká republika se vstupem do EU, Severoatlantické aliance (dále jen „NATO“) a OSN zavázala k jednotnému přístupu k poskytování humanitární pomoci. Mimo jiné se zavázala i k poskytování pomoci v rámci přeshraniční spolupráce se státy Visegrádské čtyřky¹⁶.

2.5.1 Přeshraniční spolupráce

Přeshraniční spolupráce vychází z Evropské rámcové úmluvy o přeshraniční spolupráci (tzv. Madridskou úmluvou) z 21. 5. 1980, ke které ČR přistoupila 22. 6. 1998 (Zahraněční vztahy, b. r.).

Na základě této úmluvy vznikly mezi ČR a sousedními státy (Polskou republikou, Rakouskou republikou, Slovenskou republikou, Spolkovou republikou Německo) a Maďarskem následující mezivládní dvoustranné smlouvy v oblastech regionálního rozvoje a rozvoje přehraní, ochrany životního prostředí a o spolupráci a pomoci při katastrofách, živelných pohromách a jiných mimořádných událostech (Zaoralová, © 2020):

- Sdělení č. 139/2000 Sb. m. s. Sdělení Ministerstva zahraničních věcí o sjednání Smlouvy mezi Českou republikou a Rakouskou republikou o vzájemné pomoci při katastrofách nebo velkých haváriích;
- Sdělení č. 7/2001 Sb. m. s. Sdělení Ministerstva zahraničních věcí o sjednání Smlouvy mezi Českou republikou a Slovenskou republikou o spolupráci a vzájemné pomoci při mimořádných událostech;
- Sdělení č. 31/2001 Sb. m. s. Sdělení Ministerstva zahraničních věcí o sjednání Smlouvy mezi Českou republikou a Maďarskou republikou o spolupráci a vzájemné pomoci při katastrofách a závažných haváriích;
- Sdělení č. 10/2003 Sb. m. s. Sdělení Ministerstva zahraničních věcí o sjednání Smlouvy mezi Českou republikou a Spolkovou republikou Německo o vzájemné pomoci při katastrofách a velkých haváriích;

---

¹⁶ Visegrádská čtyřka (V4) představuje regionální uskupení čtyř středoevropských států: České republiky, Maďarska, Polska a Slovenska. Vznikla v roce 1991 podepsáním deklarace členských států V4 o úzké spolupráci k cestě k evropské integraci (Visegrádská čtyřka, © 2021).

- Sdělení č. 102/2003 Sb. m. s. Sdělení Ministerstva zahraničních věcí o sjednání Smlouvy mezi Českou republikou a Polskou republikou o spolupráci a vzájemné pomoci při katastrofách, živelních pohromách a jiných mimořádných událostech;
- Sdělení č. 67/2013 Sb. m. s. Ministerstva zahraničních věcí o podpisu Ujednání mezi Ministerstvem vnitra České republiky a Bavorským státním ministerstvem vnitra k provádění Smlouvy mezi Českou republikou a Spolkovou republikou Německo o vzájemné pomoci při katastrofách a velkých haváriích z 19. září 2000;
- Sdělení č. 66/2013 Sb. m. s. Ministerstva zahraničních věcí o podpisu Ujednání mezi Ministerstvem vnitra České republiky a Saským státním ministerstvem vnitra k provádění Smlouvy mezi Českou republikou a Spolkovou republikou Německo o vzájemné pomoci při katastrofách a velkých haváriích z 19. září 2000.

Tyto smlouvy umožňují záchranným jednotkám v případě mimořádné události překračovat státní hranice ve zjednodušeném režimu. Smlouvy dále upravují např. společná školení a cvičení, vzájemnou výměnu informací, využití letadel, náhrady vzniklých škod atd. (Špačková, 2019).

V rámci přeshraniční spolupráce a uvedených dohod jednotky příslušného územního celku (HZS kraje) zasahují na území příslušného územního celku sousedícího státu. Žádost o pomoc je předávána v rámci krajských operačních středisek příslušných územních celků. Veškeré zásahy na území druhého státu se ohlašují na operační a informační středisko MV-GŘ HZS ČR (Zahraniční vztahy, b. r.).

Se Slovenskou republikou a Polskou republikou jsou navíc sepsány Metodické pokyny pro spolupráci jednotek požární ochrany:

- Metodické pokyny pro spolupráci jednotek požární ochrany České republiky a Hasičského a záchranného zboru Slovenské republiky při vzájemné pomoci při zdolávání mimořádných událostí (ze dne 28. února 2012);
- Metodické pokyny pro jednotky požární ochrany podílející se na vzájemné pomoci Polské republiky a České republiky (ze dne 27. listopadu 2014).

Tyto metodické pokyny umožňují příhraničním HZS krajů sepsovat podrobné Dohody o spolupráci s protějšky na druhé straně hranice (Metodické pokyny, 2014).

2.5.2 Poskytování humanitární pomoci v rámci EU, NATO a OSN

EU, NATO a OSN jsou jedny z předních světových organizací a společenství, která stanovují pravidla a závazky členským zemím. Cílem těchto institucí je deklarovat společné úsilí o zvýšení efektivity a koordinace humanitární pomoci jednotlivých aktérů.

Evropská unie

Významným mezníkem humanitární pomoci ČR podle Sládkové a Šrámkové (2013) byl vstup země do EU. Tímto krokem musela ČR změnit postupy a zásady nejen v rámci poskytování humanitární pomoci, ale i rozvojové spolupráce.¹⁷

Od vstupu do EU si ČR prošla několika fázemi zefektivnění:

- v roce 2006 se oficiálně přihlásila k principům GHD;
- v roce 2007 k Evropskému konsensu o humanitární pomoci, na jehož vzniku se aktivně podílela jako člen Rady EU.

Významným rokem pro ČR i EU byl rok 2009. V první polovině roku se konalo České předsednictví v Radě EU. Česká republika v tomto roce poprvé přijala „Operační strategii humanitární pomoci ČR“. V souvislosti s operační strategií bylo MZV ČR vypsáno výběrové dotační řízení na projekty humanitární pomoci v zemích zasažených komplexní humanitární krizí – Africký roh, Srí Lanka, Konžská demokratická republika atd. (Sládková a Šrámková, 2013). V závěru roku vstoupila v platnost Lisabonská smlouva¹⁸, díky níž získala humanitární pomoc EU i politika civilní ochrany právní základ (Politiky Evropské unie, 2015).

Jako člen EU se ČR podílí na aktivním naplňování Evropského konsensu o humanitární pomoci EU. Pro ČR je také prioritní pilotní implementace návaznosti (nexus) humanitárních a rozvojových, zejména ve dvou ze šesti pilotních zemí (Barma/Myanmar a Irák).

NATO

Česká republika je členskou zemí NATO od 12. března roku 1999, kdy tehdejší prezident ČR Václav Havel podepsal přístupové listiny NATO a Washingtonskou smlouvu (ČR a NATO, 2012).

¹⁷ Přijato Usnesení vlády č. 302 ze dne 31. března 2004, o Zásadách zahraniční rozvojové spolupráce po vstupu České republiky do Evropské Unie.

¹⁸ Mezinárodní smlouva, pozměňující Smlouvu o Evropské unii a Smlouvu o založení Evropského společenství Lisabonská smlouva, © 1995–2021).

Procesu vstupu ČR do NATO předcházely dva zásadní momenty:

- podepsání Smlouvy o konvenčních silách v Evropě¹⁹;
- přistoupení ČR k Dohodě o statutu ozbrojených sil²⁰.

Česká republika je v NATO zastoupena velvyslancem, který je vedoucím Stálé delegace ČR. Velvyslanec ČR začal při NATO působit již od roku 1995, tedy čtyři roky před samotným přistoupením (ČR a NATO, 2012).

Z členství v NATO vyplývají pro ČR jisté výhody, ale také závazky, které vůči Alianci má:

- výhody – posílení obranných možností země plynoucích z aliančních záruk; zapojení do systému kolektivní obrany; posílení kvality, schopnosti a prestiže Armády ČR atd.;
- závazky – ochota podílet se na misích nebo programech NATO; finanční zapojení do aliančního rozpočtu; závazek individuálně i kolektivně udržovat a rozvíjet schopnost odolat útoku atd.

Hlavním mechanismem civilní reakce při vzniku mimořádné situace v euroatlantickém prostoru je Euroatlantické koordinační středisko pro reakci na katastrofy (dále jen „EADRCC“). Jedná se o středisko zahrnující všechny spojence NATO a partnerské země (EADRCC, © 2013). Euroatlantické koordinační středisko je aktivní po celý rok a funguje nepřetržitě. Slouží také jako nástroj pro sdílení informací o pomoci při katastrofách. Úzce spolupracuje s UN-OCHA a provádí společně důležité úkoly v rámci koordinace mezinárodních operací na pomoc při katastrofách (EADRCC, © 2013).

OSN

Jak uvádí Operační strategie (Česko, 2019), ČR uznává a podporuje zásadní roli OSN v oblasti koordinace humanitárních akcí (UN-OCHA). Dále oceňuje významný podíl programů OSN na vyhodnocování humanitárních potřeb a realizaci humanitární pomoci (UNHCR, UNICEF, WFP, IOM).

---

¹⁹ Smlouva zavazuje mír mezi členskými zeměmi NATO a zeměmi Varšavské smlouvy – ukončení studené války. Smlouva byla podepsána (jménem České a Slovenské Federativní republiky) v Paříži dne 19. listopadu 1990 (O pět tisíc kusů zbraní méně, © 2021).

²⁰ Dohoda („NATO-SOFA“) přijata v Bruselu roku 1951, která umožňuje vstup vojenských jednotek signatářských států na jejich území, např. za účelem vojenských cvičení. Česká republika přistoupila k Dohodě v listopadu roku 1995 (Česká republika a NATO, © 2020).

V rámci Světového humanitárního summitu v roce 2016 se ČR přihlásila k Agendě pro humanitu a k hlavním závazkům, které z ní vyplývají. Česká republika se především zaměřuje na posílení zapojení místních realizátorů, na rámcové víceleté financování a dále na sjednocování administrativních požadavků na humanitární projekty.

Česká republika se dále snaží zohledňovat potřeby prevence, připravenosti a odolnosti v souladu s Globálním akčním rámcem ze Sendai na období 2015-2030. Nadále se ČR aktivně podílí i na činnosti iniciativy GHD, kde klade důraz na humanitární aspekty reformy rozvojového systému OSN a na hledání nových forem financování humanitárních potřeb (Česko, 2019).

2.6 Odřady pro poskytování humanitární pomoci

V rámci záchranářské humanitární pomoci poskytované do zahraničí nebo na území ČR jsou připraveny speciální typy odřadů (Ústřední poplachový plán IZS, 2011). Odřady jsou speciální týmy, složené tak, aby odpovídaly potřebám v místě mimořádné události.

Členové odřadu jsou osoby zabezpečující věcnou pomoc nebo poskytující osobní pomoc, zejména zabezpečující speciální služby. Převážnou většinu členů týmů tvoří příslušníci HZS ČR, dále to mohou být příslušníci kynologických brigád, Policie ČR, Státního ústavu jaderné, chemické a biologické ochrany (SÚJCHBO), Správy úložišť radioaktivních odpadů (SÚRAO), ... a také lékaři a psychologové (Ústřední poplachový plán IZS, 2020).

Zásady pro vytváření jednotek HZS ČR při poskytování pomoci v rámci ČR a při zapojení ČR do mezinárodních záchranných operací jsou stanoveny pokynem generálního ředitele HZS ČR č. 13 ze dne 7. března 2016, ve znění Pokynu GŘ HZS ČR č. 21/2016 („Pravidla pro poskytování humanitární pomoci do zahraničí“, 2006).

Zapojování ČR a jejich organizovaných celků do mezinárodních záchranných operací je podmíněno spoustou rozhodujících faktorů, mezi které patří (Integrovaný záchranný systém, © 2020):

- vzdálenost a místo určení;
- způsob přepravy;
- charakter záchranných prací.

Vzdálenost a místo určení

Jednotky MV-GŘ HZS ČR jsou vysílány na dané místo s předpokladem přepravy pozemní cestou, a to do míst určení:

- teritorium Evropy a ostatní státy světa, které požádají o pomoc – vzdálenost do 1 000 km (letecky nad 1 000 km a do 2 500 km);
- sousední státy ČR pro předurčené síly HZS krajů.

Způsob přepravy

V rámci ČR je možné speciální celky přepravit na dané místo těmito způsoby:

- **Letecká přeprava** – umožňuje přepravu záchranných týmů na velkou vzdálenost. Nákladní a osobní letecká přeprava se zabezpečuje – leteckými prostředky Armády ČR, komerčními přepravci v ČR nebo zajištění letecké přepravy prostřednictvím Evropské komise (Zapojování České republiky, © 2006).
- **Pozemní přeprava** – umožňuje přesun těžké techniky a soběstačnou činnost jednotky s pobytem do 10 dní. Doprava osob se přednostně zabezpečuje autobusem.
- **Kombinace obou způsobů přepravy** – síly vyslané letecky mohou být doplněny pozemními silami (zásah až do 2 500 km) s plnou podporou a týlovým zabezpečením (Integrovaný záchranný systém, © 2020).

Charakter záchranných prací

Podle Brejzové (2020) a Ústředního poplachového plánu IZS (2020) jsou odřady rozděleny podle účelu nasazení na:

- **vyhledávací a záchranné odřady** – jednotky pro vyhledávací a záchrannou činnost v obydlených oblastech, které jsou klasifikovány podle metodiky INSARAG²¹. Členové odřadu jsou specialisté dalších složek IZS (např. kynologové se psy s platným atestem MV pro sutinové vyhledávání nebo lékaři);
- **požární odřady** – hašení lesních požárů a požárů ropných látek nebo zajištění náhradní činnosti za jednotky požární ochrany postiženého kraje nebo státu;

---

²¹ Metodika INSARAG – Česká republika se zavázala k akceptování této metodiky přijetím Rezoluce Valného shromáždění OSN č. 57/150 ze dne 16. prosince 2002, o posílení efektivitu a o koordinaci pomoci při mezinárodních vyhledávacích a záchranných operacích (INSARAG, © 2006).

- *povodňové odřady* – provádění záchrany a evakuace osob z postižených oblastí po povodních, odstraňování následků povodní nebo nadměrných dešťových srážek;
- *chemické a ekologické odřady* – odřady pro zásahy s nebezpečnými látkami, likvidace ropných látek z povrchu vodních toků a stojatých vod;
- *speciální odřady* – jednotky, které zajišťují speciální požadavky nad rámec možností výše uvedených odřadů;
- *Moduly civilní ochrany* – předurčené jednotky na základě požadavků UCPM (Zapojování České republiky, © 2006).

Odřady zaregistrované v databázi evropské komise CECIS:

- *Vyhledávací a záchranné práce v obytných oblastech ve středně těžkých a v těžkých podmínkách (dále jen „MUSAR“ a „HUSAR“)* – USAR odřady jsou speciální záchranné jednotky v rámci HZS ČR. Jejich hlavním úkolem je záchrana osob ze zřícených objektů po zemětřesení či výbuchu, ale také nasazení pro jiný druh záchranných prací.

V říjnu 2010 byla českému USAR týmu udělena UN-OCHA certifikace INSARAG, deklarující úroveň HEAVY (nejvyšší úroveň připravenosti). Na základě tohoto certifikátu se může český USAR tým zapojovat do mezinárodních záchranných operací (Ústřední poplachový plán IZS, 2020).

V roce 2015 proběhla obnova certifikace. Další obnova podle Brejzové (2020) měla proběhnout v roce 2020, ale z důvodu pandemie COVID-19 byla odložena a proběhne nejpozději v roce 2022.

- *Vysokokapacitní čerpání vody (dále jen „HCP“)* – záchranná jednotka pro odčerpávání vody v zaplavených oblastech a zabezpečující dodávku vody pro hašení požárů. V ČR je HCP modul vytvářen z opěrných bodů HZS ČR pro velkoobjemové čerpání vody, dálkovou dopravou vody pomocí hadic a čerpání z hloubek (Zapojování České republiky, © 2006).
- *Chemická, biologická, radiologická a jaderná detekce a odběr vzorků (dále jen „CBRNDET“)* – jednotka provádějící počáteční posouzení nebezpečí nebo rizika, odběr vzorků, označení zamořené oblasti atd. v souvislosti s únikem látek CBRN. V ČR modul CBRNDET spadá pod HZS ČR. Odbornou část vytváří chemické

laboratoře HZS krajů a logistickou část zajišťují síly a prostředky USAR odřadu HZS hl. m. Prahy (Ústřední poplachový plán IZS, 2020).

- **Povodňové záchranné práce s pomocí členů (dále jen „FRB“)** – záchranná jednotka zabezpečující pátrání a záchranu osob na vodě s pomocí členů a poskytování pomoci pro záchranu životů a základních potřeb. V ČR je FRB modul vytvořen u HZS Moravskoslezského kraje v rámci mezinárodního projektu s Velkou Británií a Nizozemskem (Vysílání odřadů MV-GŘ HZS ČR do zahraničí, © 2006).
- **Předsunutá zdravotnická jednotka (dále jen „AMP“)** – Ministerstvo zdravotnictví ČR ve spolupráci s Fakultní nemocnicí Brno vytvořili tzv. Traumatteam ČR. Jedná se o mobilní zdravotnický útvar určený k poskytování chirurgické, traumatologické a resuscitační péče na místech hromadného neštěstí a katastrof v rámci mezinárodní humanitární pomoci v zahraničí. Logickou, technickou a velitelskou podporu týmu zabezpečuje USAR odřad HZS hl. m. Prahy. Brejzová (2020) dodala, že v současné době probíhá transformace této kapacity na zdravotnický záchranný tým typu 1 (dále jen „EMT 1“), dle požadavků Světové zdravotnické organizace²². Tento proces by měl být dokončen do konce roku 2022.

V rámci záchranné pomoci byly ČR předem vyčleněny tyto moduly (Tab.1):

Tabulka 1 Moduly civilní ochrany zaregistrované ČR v databázi CECIS (Pidhaniuk, 2020; Ústřední poplachový plán IZS, 2020)

Modul	Minimální soběstačnost (dny)	Nasazení v postižené zemi (hod)	Možná doba nasazení (dny)
2 x MUSAR	7	do 32	7
1 x HUSAR	10	32	10
1 x HCP	4	12	21
1 x CBRNDDET	4	12	21
1 x FRB	10	12	10
1 x AMP	10	12	21

²² World Health Organization (WHO) – agentura OSN pro koordinaci mezinárodního zdraví v rámci systému OSN. Zřízena byla v roce 1948 se sídlem v Ženevě (About WHO, © 2021).

Brejzová (2020) také uvedla, že ČR by v rámci UCPM chtěla prodloužit trvání politického závazku tří kapacit vůči EU – ECPP: FRB (Ostrava, 5 let), MUSAR (Praha, 5 let), MUSAR (Ostrava, 5 let).

Vyslání předurčených sil a prostředků do pohotovosti se provádí na pokyn řídicího důstojníka operační a informační skupiny MV-GŘ HZS ČR po obdržení informace o vzniku závažné mimořádné události v zahraničí nebo při vyžádání pomoci ze zahraničí (Mezinárodní záchranné operace, © 2020b).

2.7 Poskytování humanitární pomoci ozbrojenými silami a za válečného stavu

Ozbrojené síly jsou jednou z nejdůležitějších záchranných složek v případě zasažení státu vojenskou krizovou situací, a také v případě přechodu z mírového stavu do stavu válečného.

2.7.1 Poskytování humanitární pomoci za válečného stavu

Dle Ústavy ČR (Česko, 1993) může válečný stav vyhlásit Parlament ČR, je-li ČR napadena nebo je-li potřeba plnit mezinárodní smluvní závazky o společné obraně proti napadení. Vyhláší se na celém území státu a lze vyhlásit pouze v případě vzniku vojenské krizové situace (Gerhát, 2014).

V takovém případě se plní úkoly k zajištění obrany státu dle zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti ČR a zákona č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany ČR. Opatření pro zajištění obrany státu a pro přechod státu z mírového stavu do válečného stavu jsou zpracovány v návrhu Plánu obrany ČR a dalších důležitých mimorezortních dokumentech (Zpráva o zajištění obrany ČR, 2006):

- Plán operační přípravy státního území (OPSÚ);
- Dokumenty k implementaci aliančního systému reakce na krize (NCRS) v ČR.

Humanitární pomoc v případě vyhlášení válečného stavu jsou povinni plnit:

- Vláda ČR;
- Ozbrojené síly ČR (Armáda ČR + Aktivní zálohy);
- HZS ČR + Jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje (JPO);
- Sbor dobrovolný hasičů (SDH) + Jednotky sborů dobrovolných hasičů obce (JSDHO);

- poskytovatelé zdravotnické záchranné služby;
- dobrovolné humanitární a zájmové organizace;
- PO a FO.

Hlavním úkolem všech výše uvedených orgánů, složek, sil a prostředků je především poskytnutí první pomoci, záchrana životů, zajištění základních lidských potřeb (voda, jídlo), poskytnutí základní hygienické a zdravotnické pomoci, poskytnutí nouzového přístřeší a evakuace (Brejzová, 2020).

Podle Němce (2009) jsou PO a FO povinny vycházet vstříc požadavkům a strpět jednání jednotlivých příslušných orgánů. Jednou z důležitých povinností, která jim je stanovena, je povinnost poskytnout věcné prostředky, pracovní povinnost a výpomoc.

Zahraniční humanitární pomoc

Při vyhlášení válečného stavu by byla zahraniční humanitární pomoc organizována na principu úmluv v rámci EU a NATO. Není však možné odhadnout, jak budou spřátelené státy schopny zajistit potřebné kapacity pro nutnou pomoc. Je tedy důležité mít zpracován vlastní katalog sil, prostředků a materiálu pro humanitární pomoc a být připraven technologicky i kapacitně na soběstačnost v případě vyhlášení válečného stavu (Halaška a Navrátil, 2015).

2.7.2 Poskytování humanitární pomoci ozbrojenými silami

Ozbrojené síly ČR jsou hlavní složkou sloužící k zajištění obrany území státu ČR. Ozbrojené síly se člení na Armádu ČR (dále jen „AČR“), Vojenskou kancelář prezidenta republiky a Hradní stráž (Ozbrojené síly ČR, © 2020).

Jejich úkoly jsou stanoveny zákonem č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách ČR (Doktrína AČR, 2010). Mezi další důležité úkoly ozbrojených sil dle § 10 a § 14 (písm. k) patří také: *„podílení se na činnostech ve prospěch míru a bezpečnosti, a to zejména účasti na mírových operacích, záchranných a humanitárních akcích“* (Česko, 1999a, s. 3695).

Kromě toho plní i úkoly pro zajištění humanitární pomoci v souladu se zákonem č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany ČR (Česko, 1999b).

Při poskytování pomoci spolupracuje AČR jako ostatní složka IZS se základními složkami IZS (Kyselák, 2013). V rámci humanitární operace jsou nasazovány ozbrojené síly zpravidla

na základě žádosti postižené země. Využití ozbrojených sil v těchto případech bývá zpravidla jednorázové a krátkodobé (Doktrína AČR, 2010).

V rámci humanitární pomoci se ozbrojené síly podílejí zejména na:

- evakuaci;
- dekontaminaci a obdobných ochranných opatřeních;
- poskytování nouzového ubytování a zásobování;
- okamžitých opravách a ochraně prostředků nezbytných k přežití;
- likvidaci požárů velkého rozsahu, zjišťování a označování nebezpečných oblastí;
- řešení humanitárních katastrof (následky ozbrojených konfliktů nebo kolaps státních útvarů);
- zdravotnické humanitární pomoci (asistenční, pořádková a pomocná funkce);
- budování materiálních základů humanitární pomoci;
- nasazení speciálních armádních prostředků (Doktrína AČR, 2010).

Mezi další úkoly AČR dle zákona (Česko, 1999a) patří „Zabezpečování letecké dopravy a letecké přepravy“, což znamená, že AČR zajišťuje leteckou dopravu nebo přepravu:

- materiální humanitární pomoci a potřebného vybavení pro pomoc při poskytování humanitární pomoci;
- osob zapojených do poskytování humanitární pomoci;
- osob z humanitárních důvodů.

V rámci humanitárních, zdravotních nebo sociálních důvodů může být tato doprava poskytnuta i občanům jiných států EU (Doktrína AČR, 2007).

Mimo jiné mohou jednotky AČR působit při odstraňování následků katastrof, pátrání a záchraně, prosazování sankcí a embarga, ověřování dodržování mezinárodních smluv (kontrola zbraní), obnově a výstavbě infrastruktury atd. (Doktrína AČR, 2010).

3 DÍLČÍ ZÁVĚR

Humanitární pomoc je základním projevem solidarity s cílem záchrany lidských životů, snížení lidského utrpení, zachování lidské důstojnosti a podpory lidských práv. Efektivní poskytování pomoci, ve všech jejích fázích, umožňují humanitární principy, které tvoří zásadní prvky účinné humanitární koordinace. Vývoj pomoci je dlouhý a přesné období vzniku není dané. Základním kamenem poskytování humanitární pomoci jsou čtyři Ženevské úmluvy a jejich dodatkové protokoly. Velkým mezníkem v humanitární pomoci byl rozpad bipolárního světa. Od tohoto období až po současnost nastává prudký rozvoj humanitární pomoci, mezinárodní spolupráce a velký transfer financí. Důležitou roli při poskytování pomoci hraje Evropská unie a její Mechanismus civilní ochrany Unie, který je hlavním nástrojem pro zabezpečení a koordinaci poptávané a nabízené pomoci.

Na poli mezinárodní pomoci hraje důležitou roli také Česká republika. Se vstupem do Evropské unie se tak stala jedním z předních světových dárců humanitární pomoci. Její poskytování je zakotveno především v zákoně č. 151/2010 Sb., o zahraniční rozvojové spolupráci a humanitární pomoci poskytované do zahraničí a v mnoha dalších právních předpisech a dokumentech. Operační strategie humanitární pomoci pak upravuje formy pomoci, které dělí na pomoc finanční, materiální a expertní, na nichž se podílí velké množství aktérů. Klíčovými poskytovateli humanitární pomoci České republiky jsou ministerstvo zahraničních věcí a ministerstvo vnitra. Tyto dva orgány rozhodují o vyslání záchranných jednotek a poskytování všech forem humanitární pomoci do zahraničí. Hlavní roli při poskytování pomoci představují finanční prostředky, které mají mnoho podob. Nejvíce využívanými zdroji v České republice jsou státní rozpočet, nestátní neziskové organizace a jejich výnosy, veřejné sbírky, nadace, nadační fondy a dárcovství. Evropská unie a Organizace spojených národů zajišťují nejrychlejší a nejúčinnější způsob humanitárního financování a významnou část celosvětových finančních prostředků poskytovaných obětem humanitárních krizí. Z Evropské rámcové úmluvy vychází pro Českou republiku závazek v podobě přeshraniční spolupráce. Ta je poskytována na základě mezivládních dvoustranných dohod mezi Českou republikou a sousedními státy (Polskou republikou, Rakouskou republikou, Slovenskou republikou, Spolkovou republikou Německo) a Maďarskem. Mimo jiné se také zavázala k jednotnému přístupu, zvýšení efektivity a koordinace humanitární pomoci v rámci OSN a NATO. Pro potřeby v daném místě nasazení byly vytvořeny speciální týmy, tzv. odřady, které jsou zaregistrované v databázi evropské komise CECIS. Česká republika disponuje celkem sedmi

specializovanými týmy, které tvoří příslušníci Hasičského záchranného sboru České republiky, kynologických brigád, Policie České republiky, ... lékaři a psychologové. Důležitým prvkem při poskytování humanitární pomoci jsou také ozbrojené síly, které plní především úkoly v případě vojenské krizové situace a při vyhlášení válečného stavu.

V závěru lze říci, že analytická část práce přinesla jak obecný náhled do problematiky humanitární pomoci, tak i podrobný popis poskytování humanitární pomoci do zahraničí v rámci České republiky. Získané informace budou dále využity při zpracování praktické části diplomové práce.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

4 KOMPARACE PŘÍSTUPŮ K POSKYTOVÁNÍ HUMANITÁRNÍ POMOCI VYBRANÝMI STÁTY STŘEDOEVROPSKÉHO REGIONU

Důležitou částí výzkumné práce a zároveň cílem diplomové práce je tzv. komparace neboli srovnání přístupů k poskytování humanitární pomoci vybranými státy středoevropského regionu.

Úvodem výzkumné části je předmět zkoumání, metodologie výběru zemí, popis sběru dat a samotná komparace. Závěr shrnuje výsledek provedeného výzkumu a definuje jeho přínosy.

4.1 Výzkumný problém

Samotný předmět zkoumání je definovaný již v názvu diplomové práce: *Komparace přístupů k zajišťování humanitární pomoci u vybraných států*. Toto téma bylo zvoleno z důvodu prohloubení vědomostí o humanitární pomoci, absence podobného srovnání a zároveň k zjištění rozdílů mezi státy středoevropského regionu.

Podmínkou dosažení cíle je mít k dispozici kvalitní, aktuální a s ČR porovnatelné informace. Mezinárodní komparace může umožnit odhalit mezery a nedostatky v poskytování pomoci u jednotlivých středoevropských států. Cílem je ale především získat informace a příklady praxe ze zemí, kde je poskytování humanitární pomoci jedním z důležitých prvků (nástrojů) zahraniční politiky.

Kvalitativní výzkum je založen na dlouhodobém zkoumání daného jevu. Bádání probíhalo přibližně rok a půl a prvním krokem pro dosažení cíle bylo shromáždit základní údaje o poskytování humanitární pomoci v ČR. Tato data pak byla shromažďována v rámci asi 8 měsíců. Následně probíhalo získávání informací ze států středoevropského regionu, v průběhu 4 měsíců. Pro spolehlivost výzkumu byla veškerá poskytnutá data porovnána a detailně shrnuta v závěru práce.

4.1.1 Metodologie výběru zemí a odborných pracovníků

„Otázku výběru zemí za účelem jejich srovnání řeší odborníci již několik dekad.“ (Kotrbová, 2014, s. 4) Pro tento výzkum byl použit výběr nejpodobnějších případů zemí. Hlavním kritériem pro výběr byla země, která je:

- členským státem EU;

- členským státem OSN;
- členským státem NATO;
- státem sousedícím s ČR.

Tyto kritéria splňují všechny čtyři sousedící státy s ČR, tedy Polská republika, Slovenská republika, Spolková republika Německo. Rakouská republika je výjimkou, která nesplňuje kritérium členství v NATO, ale přesto se účastní Partnerství pro mír²³.

Pro případ nedostupnosti vhodných zahraničních zpracovatelů a dat, byl do zálohy zvolen stát Maďarsko. Maďarsko sice nesplňuje kritérium země sousedící s ČR, ale bylo vybráno z toho důvodu, že má s ČR uzavřeny mezivládní smlouvy o přeshraniční spolupráci. Do komparace bylo tedy vedle ČR zařazeno celkem 5 dalších zemí EU.

Zahraníční experti byli vybíráni z řad pracovníků MZV, MV a ze subjektů, kteří se podílejí na ochraně obyvatelstva, krizovém řízení a poskytování humanitární pomoci.

Důležitým krokem pro prvotní oslovení a navázání kontaktů bylo nutné vytvořit souhrnnou databázi s kontakty na odborné pracovníky vybraných států středoevropského regionu (Příloha I). Prvotní e-mail s žádostí o pomoc v rámci ČR jsem zasílala na oddělení ochrany obyvatelstva MV-GŘ HZS ČR, kde mi vstřícně poskytli kontakt na zástupce zabývající se danou problematikou. Kontakty na pracovníky zastupující další státy mi byly poskytnuty v rámci komunikace s MV-GŘ HZS ČR.

4.1.2 Sběr dat

Výběr určité techniky sběru dat probíhá již v přípravné fázi zkoumání (Reichel, 2009). Pro získání výzkumných informací k následné realizaci komparace byla vybrána metoda obsahové analýzy a dotazování.

Obsahová analýza byla využita ke sběru dat v rámci ČR, která je obsahem teoretické části práce. Dotazování je metodou sociálního výzkumu, která se jevila jako nejlepší způsob pro navázání kontaktu s odbornými pracovníky a efektivní metoda k získání potřebných informací ze zahraničí.

Veškerá spolupráce a komunikace se zahraničními odborníky probíhala online, prostřednictvím e-mailové komunikace. Výměna informací, včetně zaslaných podkladů

---

²³ Partnerství pro mír (PfP – Partnership for Peace): Program NATO založen na spolupráci mezi Aliancí a členů Partnerství pro mír. Program vznikl v roce 1994 s cílem zvýšit stabilitu a bezpečnost v Evropě (Partnerství pro mír, © 2021).

pro zpětnou vazbu, probíhala v anglickém jazyce. Výjimkou byla komunikace se Slovenskou republikou, která probíhala v češtině/slovenštině.

Respondentům byl zaslán e-mail s průvodním dopisem (Příloha II), který výzkum krátce představil. Dále byla přiložena sumarizace řešení jednotlivých oblastí přístupů k poskytování humanitární pomoci ČR a z ní vyplývající dotazník s otázkami (Příloha III). Pro doplnění výzkumu byla využita telefonická komunikace s otevřenými otázkami. Na základě dotazníku, vytvořeného ze sumarizace, byla snaha docílit aktuálních a porovnatelných informací s ČR.

4.2 Shrnutí přístupů vybraných států středoevropského regionu k zajišťování humanitární pomoci

„Pomáhat nejzranitelnějším skupinám obyvatelstva je morální povinnost mezinárodního společenství“ (Politiky Evropské unie, 2015, s. 3).

Z dotazovaných zemí byla poskytnuta potřebná data pouze čtyřmi státy, a to Slovenskou republikou, Rakouskou republikou, Polskou republikou a Maďarskem. Spolková republika Německo neposkytla žádnou zpětnou vazbu, ani po opětovném kontaktování.

4.2.1 Slovenská republika

Po vstupu Slovenské republiky (dále jen „SR“) do EU nastalo výrazné zvýšení požadavků na objem, rychlost a flexibilitu poskytování humanitární pomoci. Slovenská humanitární pomoc je neoddělitelnou součástí Oficiální rozvojové spolupráce (ODA) SR pro flexibilní reakci na požadavky zemí postižených humanitární krizí (Humanitárne projekty, 2020).

Právní úprava humanitární pomoci

Poskytování humanitární pomoci, postavení a působnost ministerstev a jiných správních orgánů SR je ukotveno v mnoha právních předpisech. Mezi nejvýznamnější patří zákon č. 392/2015 Z.z. o rozvojové spolupráci a o změně některých zákonů. Zásadními dokumenty a strategiemi zaměřenými na pomoc SR do zahraničí, v současné době, jsou Střednědobá strategie rozvojové spolupráce SR na roky 2019-2023, Bezpečnostní strategie SR a Obranná strategie SR (Jasovský, 2021; Humanitárna pomoc, © 2021).

Slovenská republika dále poskytuje humanitární pomoc v souladu se základními principy humanitární pomoci EU a s iniciativou GHD (Jasovský, 2021).

Typologie humanitární pomoci a poskytovatelé této pomoci

Zákon č. 392/2015 Z.z. o rozvojové spolupráci a o změně některých zákonů a Usnesení vlády SR č. 310/2006 definuje čtyři formy humanitární pomoci, a to pomoc expertní (záchranné akce), materiální a technickou pomoc, poskytnutí finančních prostředků (projekty slovenských humanitárních organizací) a pomoc kombinovanou (Slovensko, 2006b).

Předními poskytovateli humanitární pomoci jsou (Jasovský, 2021):

- MV SR – Sekce krizového řízení;
- Ministerstvo zahraničních věcí a evropských záležitostí Slovenské republiky (dále jen „MZVEZ SR“);
- Ministerstvo obrany SR.

Dalšími aktéry jsou zainteresované resorty, orgány státní správy a humanitární organizace – slovenské i mezinárodní. (Humanitárne projekty, 2020)

Rozhodovací proces a odpovědnost za poskytování humanitární pomoci

O vzniku humanitárních krizí jsou příslušné orgány informovány na základě výzev národních a mezinárodních organizací, vlád států a dalších zdrojů. MV SR přijímá žádosti o poskytnutí humanitární pomoci prostřednictvím sekce krizového řízení. Následně společně s MZVEZ SR vyhodnocují a konzultují dostupné informace. Následně je svolána operativní koordinační porada s dalšími zainteresovanými orgány (Ministerstvo obrany SR, Ministerstvo financí SR, SSHR SR atd.). Po poradě následuje rozhodování o možnostech pomoci (dostupnosti sil a prostředků). Kladné rozhodnutí přináší realizaci určitých forem pomoci – expertní (záchranné akce), materiální a technickou pomoc, zabezpečuje ministr vnitra se souhlasem ministra zahraničních věcí. Poskytnutí finančních prostředků zabezpečuje MZVEZ. Projekty slovenských humanitárních organizací jsou realizovány v souladu s Mechanismem poskytování slovenské humanitární pomoci do zahraničí. Po ukončení humanitární pomoci je zpracována závěrečná zpráva, na základě které MZVEZ realizuje audit celého projektu. Závěrem celého projektu je publicita, přesněji řečeno mediální prezentace (Jasovský, 2021).

Financování humanitární pomoci

Financování humanitární pomoci je zabezpečeno státním rozpočtem, konkrétně prostřednictvím rozpočtového programu 05T (oficiální rozvojová pomoc). Těmito prostředky disponuje MV SR a MZVEZ SR (Slovensko, 2006a). Další finanční zdroje jsou

získávány prostřednictvím mezinárodních institucí (DG ECHO, UNHCR, WHO, UNICEF, ...), dotacemi, veřejnými sbírkami, nadacemi a dary (Sliacka et al., 2021).

Přeshraniční spolupráce

Na vládní úrovni byly v souladu s Evropskou rámcovou úmluvou sepsány dohody o přeshraniční spolupráci mezi SR a všemi jejími sousedními státy (Bilaterálne dohody, © 2021). Dále má SR s některými evropskými státy sepsanou dohodu o spolupráci při předvídání, prevenci a zmírňování přírodních a technologických katastrof (Multilaterálne zmluvy, © 2021). Poskytování a přijímání mezinárodní humanitární pomoci zabezpečuje Centrální monitorovací a řídicí středisko sekce krizového řízení MV SR, které zároveň plní funkci národního kontaktního místa (Jasovský, 2021).

Odřady pro poskytování humanitární pomoci

Jasovský (2021) uvádí, že Slovenská republika v současné době disponuje pouze pěti funkčními záchrannými týmy (moduly civilní ochrany). Další moduly se nacházejí v procesu přípravy (finalizují se poslední kroky). Jedná se o moduly jako jsou: GFFV, MUSAR, FRB, MSAR. Členové záchranných týmů jsou převážně příslušníci hasičského sboru.

Poskytování humanitární pomoci ozbrojenými silami a za válečného stavu

Válečný stav může vyhlásit pouze prezident SR na návrh Vlády SR v souladu s Ústavním zákonem č. 227/2002 Z.z. Vyhláše se v případě hrozby vypovězení války nebo napadení cizí moci. Pomoc při vyhlášení válečného stavu poskytují především ozbrojené síly, ozbrojené sbory, hasičské a záchranné sbory. V případě potřeby mohou být do výkonu mimořádné služby povoláni i vojáci v záloze a registrovaní občané (Slovensko, 2002a).

Ozbrojené síly SR jsou zřízeny na základě zákona č. 321/2002 Z.z., o ozbrojených silách SR. Jsou nasazovány na vyžádání v případě nedostatečného zabezpečení ostatními poskytovateli. (Slovensko, 2002b) V rámci mezinárodní spolupráce plní úkoly v oblasti poskytování humanitární pomoci a posílení humanitárních potřeb – zmírnění a odstranění následků katastrof, poskytnutí a přeprava materiálu, výstavba a obnova infrastruktury, poskytnutí techniky, dopravy a jiné pomoci humanitárním pracovníkům (Slovensko, 2006a).

4.2.2 Rakouská republika

S přetrvávajícími a opakujícími se humanitárními krizemi sejevilo spojení humanitární pomoci s rozvojovou pomocí jako důležitý krok k sjednocení postupů a dělby práce mezi

státními a nestátními subjekty (Humanitäre Hilfe, ©2021a). Společně kladou důraz na snižování rizika katastrof, stabilizaci a udržování míru.

Právní úprava humanitární pomoci

Humanitární pomoc Rakouskou republikou je poskytována v souladu s Federálním zákonem o mezinárodní rozvojové spolupráci a humanitární pomoci z roku 1976 (novela z roku 2017). Zákon definuje tři hlavní cíle rozvojové spolupráce Rakouska (vymýcení chudoby, zajištění míru a bezpečnosti lidí, ochrana životního prostředí), které se odráží v tříletém programu rakouské rozvojové politiky na rok 2019-2021. Rovněž definuje prioritní země pro rakouskou rozvojovou spolupráci. Důležitým dokumentem vztahujícím se k humanitární pomoci je Rakouská bezpečnostní strategie aktualizovaná v roce 2013 (Krol, 2021).

Typologie humanitární pomoci a poskytovatelé této pomoci

Rakouská humanitární pomoc je poskytována ve formě finanční podpory (financování projektů, podpora probíhajících projektů nevládních organizací), věcné pomoci a expertní neboli odborné pomoci (podpora intervenčními týmy a pracovníky první reakce). Formy pomoci vymezuje Federální zákon o mezinárodní rozvojové spolupráci a humanitární pomoci (Rakousko, 2002).

Hlavními poskytovateli humanitární pomoci v Rakousku jsou Federální ministerstvo pro evropské a mezinárodní záležitosti (dále jen „BMEIA“), Federální ministerstvo vnitra (dále jen „BMI“), nevládní a neziskové organizace (Krol, 2021).

Rozhodovací proces a odpovědnost za poskytování humanitární pomoci

Ministerstvo vnitra Rakouské republiky koordinuje žádosti postižených zemí nebo mezinárodních organizací podle pravidel a postupů EU, NATO a OSN ve spolupráci se všemi ministerstvy, vnitrostátními orgány, provinciemi a organizacemi pro reakci na mimořádné události. Žádosti jsou přijímány Federálním poplašným centrem (FAC), které je propojeno s operačním (provozním) a koordinačním centrem (EKC) BMI. Tyto centra distribuují žádosti všem zainteresovaným subjektům. Ty vyhodnocují informace a diskutují o možných formách pomoci. Shromážděné informace předává Federální poplašné centrum na BMI k rozhodnutí. Po rozhodnutí BMI organizuje záchranné operace a veškeré úkony s tím spojené. Spolu se záchrannými jednotkami (intervenčním týmem nebo moduly EU) je nasazen i styčný důstojník v závislosti na scénáři či situaci na místě (Krol, 2021).

Klíčovými subjekty odpovědnými za poskytování humanitární pomoci jsou BMEIA (humanitárních projekty a činnosti) a BMI (mezinárodní operace na pomoc při katastrofách). Při pomoci spolupracují s různými zúčastněnými stranami na národní, regionální a místní úrovni v Rakousku (Humanitäre Hilfe, ©2021b).

Financování humanitární pomoci

Na financování humanitární pomoci jsou využity rozpočty ministerstev, finanční dary nevládních organizací, veřejná a soukromá partnerství (Krol, 2021; Humanitäre Hilfe, ©2021a).

Krol (2021) ve svých odpovědích uvádí, že na humanitární pomoc je každoročně v rámci BMI vyčleněna částka v přepočtu cca 13 mil. Kč (500 000 EUR). Dále uvedl částku poskytovanou BMEIA, která činí v přepočtu cca 1,3 mld. Kč (50 mil. EUR) ročně. Pro rok 2021 jsou na humanitární rozpočet vyčleněné částky 400 000 EUR (BMI) a 52,5 mil. EUR (BMEIA).

Přeshraniční spolupráce

Rakouská republika má sepsány dvoustranné dohody o vzájemné pomoci v případě katastrof nebo vážných nehod se všemi sousedními zeměmi a dalšími zeměmi světa (Krol, 2021).

Odřady pro poskytování humanitární pomoci

Jak píše pan Krol (2021) ve svých odpovědích: Rakouská republika v současné době disponuje celkem 14 moduly a 1 TAST v rámci UCPM. Členové těchto týmů jsou ve většině případů odborníci z příslušných organizací (např. hasiči, lékaři, záchranné jednotky, horské nebo vodní záchranné jednotky, ...). Kromě těchto modulů může BMI mobilizovat další kapacity, jako jsou týmy horské a jeskynní záchranné služby, kapacity SAR atd.

Poskytování humanitární pomoci ozbrojenými silami

Rakouské ozbrojené síly jsou zřízeny na základě Federálního ústavního zákona č. 1/1930 (Rakouská ústava). Ta společně s Federálním ústavním zákonem č. 38/1997 o spolupráci a solidaritě při vysílání jednotek a jednotlivců do zahraničí, vymezuje jejich úkoly a pravomoci v oblasti humanitární pomoci (Rakousko, 1997). Na pomoc jsou vysílány v případě nedostatečného zabezpečení pomoci civilními organizacemi, hasičskými sbory a záchrannými službami na základě žádosti postižené země. Působí jako poslední možnost při podpoře civilních misí a činností.

4.2.3 Polská republika

Polská humanitární pomoc klade velkou důležitost myšlence solidarity. Je poskytována v souladu s mezinárodně uznávanými zásadami, standardy a osvědčenými postupy.

Právní úprava humanitární pomoci

Důležitými právními předpisy v oblasti humanitární pomoci jsou Zákon o rozvojové spolupráci a Víceletý program rozvojové spolupráce (v současné době se projednává program na období 2021-2030). Poskytování humanitární pomoci je zakotveno v mnoha dalších normách a dokumentech jako jsou např. Národní plán krizového řízení, Zákon o všeobecné povinnosti obrany Polské republiky atd. (Borysiuk-Czapla, 2021).

Typologie humanitární pomoci a poskytovatelé

Polská humanitární pomoc je poskytována ve třech základních formách, a to jako pomoc finanční, materiální a expertní (Multiannual Development Cooperation Programme, 2018). Tyto formy pomoci definuje Zákon o rozvojové spolupráci a Víceletý program rozvojové spolupráce.

Důležitým poskytovatelem pomoci je Ministerstvo zahraničních věcí (dále jen „MSZ“), které spolupracuje s Ministerstvem vnitra a správy (dále jen „MSWIA“), ministerstvem obrany, vládními subjekty a nevládními organizacemi. Za záchranné operace a dopravu do míst katastrof je odpovědný Státní hasičský sbor (Borysiuk-Czapla, 2021).

Rozhodovací proces a odpovědnost za poskytování humanitární pomoci

Jak píše paní Borysiuk-Czapla (2021) ve svých odpovědích: MSZ a MSWIA jsou klíčovými orgány při rozhodování o poskytnutí pomoci na základě dvoustranné dohody. Pomoc je poskytována na základě přijetí žádosti o pomoc postiženou zemí. Následně jsou veškeré informace vyhodnocovány a rozhoduje se o poskytované pomoci (kombinace humanitární a rozvojové pomoci). Dalším krokem je aktivace předurčených sil a prostředků společně se styčným důstojníkem.

Klíčovým orgánem odpovědným za koordinaci humanitární pomoci je MSZ ve spolupráci s MSWIA. Při humanitárních operacích v rámci UCPM/NATO je odpovědným orgánem Státní hasičský sbor. Mezi další odpovědné subjekty spolupracující s MSZ patří Národní civilní obrana a nevládní organizace (Realizacja pomocy humanitarnej poza granicami polski, 2020).

Financování humanitární pomoci

Hlavními finančními zdroji na poskytování humanitární pomoci jsou státní rozpočet, fondy MSZ, veřejné prostředky a finanční dary nevládních organizací (Czym jest pomoc humanitarna?, 2019; Borysiuk-Czapla, 2021).

Přeshraniční spolupráce

Polská republika má sepsány dvoustranné dohody o předcházení katastrof a vzájemné pomoci se všemi sousedními státy a s Maďarskem, Francií, Chorvatskem a Slovinskem. Polská republika dále podepsala regionální dohody k provádění regionální pomoci s Německem, Českou republikou a Litvou. Žádost o poskytnutí pomoci je předávána prostřednictvím operačního střediska hlavního velitele Státního hasičského sboru (Borysiuk-Czapla, 2021).

Odřady pro poskytování humanitární pomoci

Polské centrum pro mezinárodní pomoc registruje celkem 16 speciálních týmů (odřadů). Jedná se o moduly HUSAR, GFFFV, HCP a CBRN-DET. Polská republika navíc disponuje jedním ze sedmi lékařských týmů provozovaných nevládní organizací na světě. Jedná se o Polský pohotovostní lékařský tým (PCPM), který byl v roce 2019 Světovou zdravotnickou organizací certifikován jako EMT-1.

Příslušníky těchto odřadů jsou ve většině případech příslušníci Státního hasičského sboru. Dále se jedná o lékaře, zdravotní sestry a záchranáře (Borysiuk-Czapla, 2021).

Poskytování humanitární pomoci ozbrojenými silami a za válečného stavu

Válečný stav v Polsku je vyhlášen dolní komorou Parlamentu na základě Ústavy Polské republiky. Je vyhlášen při vzniku ozbrojeného konfliktu na území Polska (Polsko, 2011). Národní civilní ochrana (ozbrojené síly) je jedním z nejdůležitějších poskytovatelů humanitární pomoci při vyhlášení válečného stavu.

Ozbrojené síly Polské republiky jsou zřízeny Ústavou Polské republiky a zákonem č. 220/1967 o všeobecné povinnosti obrany Polské republiky. Postižená země žádá o pomoc nasazení ozbrojených sil do zahraničí na základě zákona č. 1117/1998 o pravidlech pro použití nebo pobytu ozbrojených sil Polské republiky v zahraničí, pro účely humanitární pomoci, o které rozhoduje Prezident Polské republiky na žádost Rady ministrů. Pomoc ozbrojených sil je poskytována na základě žádosti postižené země. V některých případech jde o první složku v místě nasazení (vojenské kontingenty, které jsou jednoduše na svém

místě a mohou rychle pomoc), avšak to záleží na situaci a místě katastrofy. Přesný výčet úkolů ozbrojených sil při poskytování humanitární pomoci není ustanoven, ale můžeme mezi ně zařadit pátrací a záchranné práce, monitorování a ochranu vzdušného prostoru, dekontaminaci prostředí atd. (Borysiuk-Czapla, 2021).

4.2.4 Maďarsko

Maďarsko poskytuje humanitární pomoc na základě specifického maďarského humanitárního modulu, který říká, že zranitelným komunitám by měla být poskytována místní pomoc s přímou podporou podle potřeb postižených. Maďarsko věnuje zvláštní pozornost samostatnému jednání a reaguje pouze na potřeby vyplývající z humanitární krize (Harján, 2021).

Právní úprava humanitární pomoci

(Harján, 2021; Gerics, 2021) uvádí, že poskytování humanitární pomoci, postavení a působnost ministerstev a jiných správních orgánů Maďarska je ukotveno v mnoha právních předpisech. Mezi nevýznamnější z nich se řadí zákon č. 90/2014 o mezinárodní rozvojové spolupráci a mezinárodní humanitární pomoci, zákon o programu Maďarsko pomáhá a s ním spojené Nařízení vlády o programu Maďarsko pomáhá.

Dále Maďarsko provádí své humanitární činnosti na základě MHP, mezinárodních úmluv o lidských právech i v souladu s humanitárními zásadami (Harján, 2021).

Typologie humanitární pomoci a poskytovatelé této pomoci

Zákon o mezinárodní rozvojové spolupráci a mezinárodní humanitární pomoci určuje formy humanitární pomoci (Maďarsko, 2014). Maďarsko tak rozlišuje finanční a materiální formy pomoci, které jsou poskytovány v rané fázi obnovy, rehabilitaci i rekonstrukci. Ve fázi obnovy a bezprostředně po katastrofě je poskytována expertní pomoc – psychosociální pomoc, záchranná a lékařská pomoc (Gerics, 2021). Formy pomoci jsou definovány také v zákoně č. 120 z roku 2018 o programu Maďarsko pomáhá a v nařízení vlády 244/2017 o programu Maďarsko pomáhá (Harján, 2021).

V Maďarsku jsou do mezinárodní humanitární pomoci zapojeni tři hlavní aktéři (Harján, 2021):

- Ministerstvo vnitra – Národní generální ředitelství pro zvládání katastrof (dále jen „BM-OKF“) – poskytování humanitární pomoci a hasičských služeb v rámci EU, národní kontaktní místo pro operace EU, NATO a OSN;

- Státní sekretariát pro pomoc pronásledovaným křesťanům a pro program Maďarsko pomáhá (dále jen „Státní sekretariát“) – hlavní poskytovatel mezinárodní dvoustranné humanitární pomoci jménem Maďarska;
- Odbor mezinárodního rozvoje Ministerstva zahraničních věcí a obchodu (dále jen „KKM“) – zastupování zájmů Maďarska na úrovni EU, OSN, NATO a dalších příslušných mnohostranných fór v humanitárních a rozvojových otázkách (např. realizace mezinárodních rozvojových projektů).

Dalšími poskytovateli jsou ozbrojené síly, další ministerstva, nevládní, náboženské a charitativní organizace. V neposlední řadě to jsou jednotlivci – PO a FO (Gerics, 2021).

Rozhodovací proces a odpovědnost za poskytování humanitární pomoci

Proces realizace poskytnutí humanitární pomoci začíná přijetím žádosti o pomoc postižené země na BM-OKF. Žádost je přijímána na dvoustranném základě nebo prostřednictvím koordinačních systémů EU-UCPM, EU-ERCC, UN-OCHA, NATO-EADRCC. Následuje analýza potenciální nabídky a vyhodnocení. O vyslání pomoci rozhoduje BM (ministr), které společně s KKM aktivuje síly a prostředky a vysílá je do postižené země. Společně se záchranným týmem je při každé aktivaci vyslán styčný důstojník (Gerics, 2021).

Žádosti o podporu lze také obdržet na Státním sekretariátu, jak píše Harján (2021). Ty jsou přijímány prostřednictvím maďarských velvyslanectví v zahraničí nebo přímo z místních církví, místních humanitárních organizací a náboženských organizací. Dále může být přijímána prostřednictvím online koordinačních systémů v reálném čase pro reakci na katastrofy, konkrétně prostřednictvím OSN-VOSOCC, NATO-EADRCC a EU-CECIS.

Klíčovými orgány pro koncepční aspekt humanitární pomoci jsou KKM společně se Státním sekretariátem (Harján, 2021). BM-OKF je odpovědným orgánem pro organizaci úkolů zvládnutí katastrof ve fázích prevence, připravenosti a rehabilitace a pro organizaci mezinárodní pomoci civilní ochrany (Gerics, 2021).

Financování humanitární pomoci

Podle (Harján, 2021; Gerics, 2021) jsou důležitými zdroji přispívající na humanitární pomoc státní rozpočet, rozpočet BM-OKF a rozpočet DG ECHO EU. Mezi další zdroje financí patří soukromé dary, které jsou výsledkem dobrovolných programů agentury pro pomoc – Maďarsko pomáhá (Hungary Help Agency).

Harján (2021) uvádí, že Státní sekretariát začíná každoročně s jiným humanitárním rozpočtem, proto není možné odpovědět jednoznačně na danou otázku. V průměru se tedy poskytovaná částka pohybuje okolo 390 mil. Kč (15 mil. EUR) ročně. Pro zajímavost také uvedla, že za roky 2016-2020 Státní sekretariát podpořil přibližně 100 projektů v celkové výši cca 1,2 mld. Kč (45 mil. EUR).

Přeshraniční spolupráce

Ministerstvo vnitra – OKF Maďarska má sjednané dvoustranné dohody o spolupráci při zvládnání katastrof celkem s 20 zeměmi. Z toho mezivládní dvoustranné dohody o ochraně a pomoci při katastrofách se všemi sedmi sousedními státy. Se zbylými 13 zeměmi má sepsané regionální dohody o řízení katastrof (Gerics, 2021). Žádost o pomoc je vyžadována prostřednictvím BM-OKF. Za poskytování pomoci do zahraničí (přeshraniční spolupráce) jsou odpovědní pohraniční orgány pro zvládnání katastrof – Maďarská okresní ředitelství pro zvládnání katastrof (Kétoldalú kapcsolatok, © 2021).

Odřady pro poskytování humanitární pomoci

Maďarsko disponuje převážně HUSAR a MUSAR týmy, které jsou klasifikovány dle pokynů INSARAG a lze je nasadit do zahraničí (HUNOR, © 2021). Dále disponuje maďarskou jednotkou vodní pomoci, modulem čištění vody a dobrovolnickými záchrannými týmy v rámci krajů a okresů (Gerics, 2021).

Poskytování humanitární pomoci ozbrojenými silami a za válečného stavu

Válečný stav je vyhlášen Parlamentem Maďarska při hrozbě ozbrojeného konfliktu cizí mocí. Vyhláší se na základě Základního zákona Maďarska (zákon č. 43/2011) z 25. dubna 2011 (Maďarsko, 2011a). Při jeho vyhlášení je humanitární pomoc poskytována vládou, armádou, nevládními organizacemi, BM-OKF, organizacemi civilní ochrany, dobrovolnými a charitativními organizacemi (Gerics, 2021).

Ozbrojené síly a jejich úkoly při poskytování humanitární pomoci vymezuje zákon č. 113/2011 o národní obraně a maďarských ozbrojených silách a opatření, která mají být zavedena ve zvláštním právním řádu (Maďarsko, 2011b). Jejich úkoly vyplývají převážně z členství v NATO a zajištění letecké přepravy. Pomoc poskytují na základě žádosti postižené země v případě nedostatečného zabezpečení činností ministerstev a dalších aktérů (Gerics, 2021).

4.3 Výsledky komparace a diskuze

Tabulka (Tab. 2) je přehledem výsledného sčtu dat získaných od zahraničních odborníků. Dodatek k tabulce s oficiálními názvy zákonů viz Příloha IV.

Tabulka 2 Výsledky komparace poskytování humanitární pomoci
(Brejzová, 2020; Jasovský, 2021; Borysiuk-Czapla, 2021; Harján, 2021; Gerics, 2021) s vlastní úpravou

	Česká republika	Slovenská republika	Rakouská republika	Polská republika	Spolková republika Německo	Maďarská republika
PRÁVNÍ UKOTVENÍ HUMANITÁRNÍ POMOCI						
Právní normy, předpisy a významné dokumenty v oblasti humanitární pomoci:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zákon č. 151/2010 Sb., o zahraniční rozvojové spolupráci a humanitární pomoci poskytované do zahraničí a o změně souvisejících zákonů ▪ Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů ▪ Nařízení vlády ČR č. 463/2000 Sb., o stanovení pravidel zapojování do mezinárodních 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zákon č. 392/2015 Z.z. o rozvojové spolupráci a o změně některých zákonů ▪ Zákon č. 42/1994 Z.z. o civilní ochraně obyvatelstva ▪ Usnesení vlády SR č. 310 z 12. dubna 2006 k mechanismu poskytování humanitární pomoci do zahraničí ▪ Střednědobá strategie rozvojové spolupráce Slovenské republiky na roky 2019–2023 ▪ Zaměření dvoustranné rozvojové 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Federální zákon č. 974.0/1976 o mezinárodní rozvojové spolupráci a humanitární pomoci ▪ Rakouská bezpečnostní strategie ▪ Tříletý program rakouské rozvojové politiky (2019–2021) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zákon č.1386/2011 o rozvojové spolupráci ▪ Víceletý program rozvojové spolupráce ▪ Národní plán krizového řízení 	—	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zákon č. 90/2014 o mezinárodní rozvojové spolupráci a mezinárodní humanitární pomoci ▪ Nařízení vlády č. 244/2017 o programu Maďarsko pomáhá ▪ Zákon č. 128/2011 o zvládnání katastrof a o změnách legislativy a prováděcích pravidlech (nařízení vlády č. 234/2011) ▪ Zákon č. 120/2018 o programu Maďarsko pomáhá ▪ Rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady

	Česká republika	Slovenská republika	Rakouská republika	Polská republika	Spolková republika Německo	Maďarská republika
	<p>záchranných operací, ...</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Usnesení vlády ČR č. 458 ze dne 9. května 2001, k návrhu zapojení ČR do mírových a záchranných operací a humanitární pomoci ▪ Operační strategie humanitární pomoci České republiky ▪ Bezpečnostní strategie České republiky ▪ Obranná strategie České republiky ▪ Strategii zahraniční rozvojové spolupráce České republiky (2018–2030) 	<p>spolupráce Slovenské republiky na rok 2021</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Bezpečnostní strategie Slovenské republiky ▪ Obranná strategie Slovenské republiky 				<p>č. 1313/2013 / EU o mechanismu civilní ochrany Unie</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Rezoluce GA OSN 57/150 (16. prosince 2002) o posílení účinnosti a koordinace mezinárodní pomoci při pátrání a záchraně
TYPOLOGIE HUMANITÁRNÍ POMOCI						
Právní předpis upravující typologii (formy) humanitární pomoci:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zákon č. 151/2010 Sb., o zahraniční rozvojové spolupráci a humanitární pomoci poskytované do zahraničí ... 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zákon č. 392/2015 Z.z. o rozvojové spolupráci a o změně některých zákonů ▪ Usnesení vlády SR č. 310 z 12. dubna 2006 k mechanismu poskytování 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Federální zákon č. 974.0/1976 o mezinárodní rozvojové spolupráci a humanitární pomoci 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zákon č.1386/2011 o rozvojové spolupráci ▪ Víceletý program rozvojové spolupráce 	—	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zákon č. 90/2014 o mezinárodní rozvojové spolupráci a mezinárodní humanitární pomoci ▪ Nařízení vlády č. 244/2017 o programu Maďarsko pomáhá

	Česká republika	Slovenská republika	Rakouská republika	Polská republika	Spolková republika Německo	Maďarská republika
	<ul style="list-style-type: none"> Operacní strategii humanitární pomoci České republiky 	humanitární pomoci do zahraničí				<ul style="list-style-type: none"> Zákon č. 120/2018 o programu Maďarsko pomáhá
Formy humanitární pomoci:	<ul style="list-style-type: none"> finanční materiální expertní 	<ul style="list-style-type: none"> finanční materiální a technická expertní kombinace jednotlivých forem pomoci 	<ul style="list-style-type: none"> finanční materiální expertní 	<ul style="list-style-type: none"> finanční materiální expertní 	—	<ul style="list-style-type: none"> finanční materiální expertní
POSKYTOVATELÉ HUMANITÁRNÍ POMOCI						
Hlavní poskytovatelé humanitární pomoci:	<ul style="list-style-type: none"> MZV ČR MV ČR zajímavované resorty a orgány státní správy (Vláda ČR, SSHR, HZS ČR, další ministerstva) ozbrojené síly (AČR) nevládní organizace humanitární organizace a náboženské společnosti jednotlivci (PO, PFO, FO) 	<ul style="list-style-type: none"> MZVEZ SR MV SR – Sekce krizového řízení zajímavované resorty a orgány státní správy (MO SR a další ministerstva) nevládní organizace humanitární organizace (slovenské/mezinárodní) 	<ul style="list-style-type: none"> BMEIA BMI nevládní a neziskové organizace 	<ul style="list-style-type: none"> MSZ MSWIA zajímavované resorty a orgány státní správy (MO, Státní hasičská služba, vládní subjekty) nevládní organizace 	—	<ul style="list-style-type: none"> KKM BM-OKF Státní sekretariát (Hungary Help Agency) ozbrojené síly zajímavované resorty a orgány státní správy (další ministerstva) nevládní organizace náboženské a charitativní organizace jednotlivci (PO, PFO, FO)
ROZHODOVACÍ PROCES POSKYTOVÁNÍ HUMANITÁRNÍ POMOCI DO ZAHRANIČÍ						
Průběh procesu poskytování humanitární pomoci do	<ul style="list-style-type: none"> Prvotní informace (přijetí žádosti postižené země) Vyhodnocování informace 	<ul style="list-style-type: none"> Prvotní informace (přijetí žádosti postižené země) Svolání koordinační porady 	<ul style="list-style-type: none"> Prvotní informace (přijetí žádosti postižené země) Vyhodnocování informace 	<ul style="list-style-type: none"> Prvotní informace (přijetí žádosti postižené země) Vyhodnocování informace 	—	<ul style="list-style-type: none"> Prvotní informace (přijetí žádosti postižené země) Vyhodnocování informace (analýza)

	Česká republika	Slovenská republika	Rakouská republika	Polská republika	Spolková republika Německo	Maďarská republika
zahraničí (fáze rozhodovacího procesu):	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Rozhodnutí o poskytnutí pomoci ▪ Aktivace sil a prostředků ▪ Realizace 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Rozhodnutí o poskytnutí pomoci ▪ Realizace ▪ Závěrečná zpráva, audit ▪ Prezentace poskytnuté humanitární pomoci 	<p>(předávání informací)</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Rozhodnutí o poskytnutí pomoci ▪ Aktivace sil a prostředků ▪ Realizace 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Rozhodnutí o poskytnutí pomoci ▪ Aktivace sil a prostředků ▪ Realizace 		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Rozhodnutí o poskytnutí pomoci ▪ Aktivace sil a prostředků ▪ Realizace
Orgány mající pravomoci o rozhodování:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MV ČR – pomoc v rámci EU ▪ MZV ČR – pomoc mimo EU 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MV SR – Sekce krizového řízení (záchranné akce, materiální a technická pomoc) ▪ MZVEZ SR (finanční prostředky) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ BMI ▪ BMEIA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MSWIA ▪ MSZ 	—	<ul style="list-style-type: none"> ▪ BM-OKF ▪ KKM ▪ Státní sekretariát (Hungary Help Agency)
Dispozice styčného důstojníka:	ANO	ANO	ANO	ANO	—	ANO
Aktivace styčného důstojníka:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ vyslán při každé aktivaci záchranné jednotky 	—	<ul style="list-style-type: none"> ▪ vyslán v závislosti na scénáři a situaci 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ vyslán při každé aktivaci záchranné jednotky (Státní hasičský sbor) 	—	<ul style="list-style-type: none"> ▪ vyslán při každé aktivaci záchranné jednotky
ODPOVĚDNOST ZA POSKYTOVÁNÍ HUMANITÁRNÍ POMOCI						
Klíčový subjekt zodpovědný za organizační a koncepční stránku humanitární pomoci:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MZV – pomoc mimo EU a EHP 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MV SR – Sekce krizového řízení 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ BMEIA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MSWIA 	—	<ul style="list-style-type: none"> ▪ KKM ▪ Státní sekretariát (Hungary Help Agency)

	Česká republika	Slovenská republika	Rakouská republika	Polská republika	Spolková republika Německo	Maďarská republika
Spolupráce s klíčovým orgánem:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MV-GŘ HZS ČR – pomoc státům EU a EHP 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MZVEZ SR ▪ zainteresované resorty a orgány státní správy (další ministerstva) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ BMI 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MSZ ▪ zainteresované resorty a orgány státní správy (Národní civilní obrana) 	—	<ul style="list-style-type: none"> ▪ BM-OKF ▪ zainteresované resorty a orgány státní správy (další ministerstva)
FINANCOVÁNÍ HUMANITÁRNÍ POMOCI						
Nejvíce využívané finanční zdroje při financování humanitární pomoci:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ státní rozpočet ▪ rozpočet EU ▪ rozpočet OSN ▪ vlastní výnosy neziskových organizací ▪ nadace a nadační fondy ▪ veřejné sbírky ▪ dary (dárcovství) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ státní rozpočet ▪ státní dotace ▪ veřejné zdroje (mezinárodní instituce) ▪ nadace ▪ veřejné sbírky ▪ dary (dárcovství) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozpočet ministerstev (BMEIA, BMI, ...) ▪ finanční dary nevládních organizací ▪ veřejná a soukromá partnerství 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ státní rozpočet ▪ fondy MSZ ▪ veřejné zdroje ▪ finanční dary nevládních organizací 	—	<ul style="list-style-type: none"> ▪ státní rozpočet ▪ rozpočet BM-OKF ▪ rozpočet KKM ▪ rozpočet EU ▪ dary (dárcovství)
Humanitární rozpočet:	ø 220 mil. Kč ²⁴	—	ø 1,3 mld. Kč ²⁵	—	—	ø 390 mil. Kč ²⁶
PŘESHRAŇNÍ SPOLUPRÁCE PŘI POSKYTOVÁNÍ HUMANITÁRNÍ POMOCI						
Uzavřené dohody o společné pomoci:	ANO	ANO	ANO	ANO	—	ANO
Uzavřené dohody se státy (vzájemná)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Slovenská republika ▪ Rakouská republika ▪ Polská republika 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Česká republika ▪ Rakouská republika ▪ Polská republika ▪ Maďarsko 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Česká republika ▪ Slovenská republika ▪ Spolková republika Německo 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Česká republika ▪ Slovenská republika ▪ Spolková republika Německo 	—	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Rakouská republika ▪ Chorvatská republika ▪ Rumunsko

²⁴ Rozpočet humanitární pomoci, vyčleněný Vládou ČR na poskytování humanitární pomoci do zahraničí (každoročně navyšován).

²⁵ Rozpočet humanitární pomoci Federálního ministerstva vnitra + Federálního ministerstva pro evropské záležitosti.

²⁶ Rozpočet humanitární pomoci Státního sekretariátu pro pomoc pronásledovaným křesťanům a pro program Maďarsko pomáhá (Hungary Help Agency), který se každoročně mění.

	Česká republika	Slovenská republika	Rakouská republika	Polská republika	Spolková republika Německo	Maďarská republika
pomoc při katastrofách):	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Spolková republika Německo ▪ Maďarsko 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ukrajina ▪ Chorvatská republika ▪ Italská republika ▪ Slovinská republika 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Maďarsko ▪ Slovinská republika ▪ Švýcarská konfederace ▪ Italská republika ▪ Albánská republika ▪ Bosna a Hercegovina ▪ Čínská lidová republika ▪ Jordánské hášimovské království ▪ Chorvatská republika ▪ Lichtenštejnské knížectví ▪ Marocké království ▪ Moldavská republika ▪ Ruská federace 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Maďarsko ▪ Běloruská republika ▪ Litevská republika ▪ Ukrajina ▪ Ruská federace ▪ Francouzská republika ▪ Chorvatská republika ▪ Slovinská republika 		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Srbsko ▪ Slovenská republika ▪ Slovinská republika ▪ Ukrajina ▪ Česká republika ▪ Ázerbájdžán ▪ Řecko ▪ Polská republika ▪ Lotyšsko ▪ Litevská republika ▪ severní Makedonie ▪ Spolková republika Německo ▪ Ruská federace ▪ Turecko ▪ Francouzská republika ▪ Mongolsko
Způsob vyžádání přeshraniční spolupráce a její realizace:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ žádost předávána v rámci operačního střediska MV-GR HZS ČR 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ žádost předávána v rámci MV SR – Centrální monitorovací a řídicí středisko sekce krizového řízení 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ žádost předávána v rámci Federálního poplašného centra/operačního a koordinačního centra na ministerstvu vnitra 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ žádost předávána v rámci operačního střediska hlavního velitele Státního hasičského sboru 	—	<ul style="list-style-type: none"> ▪ žádost předávána v rámci BM-OKF
ODŘADY PRO POSKYTOVÁNÍ HUMANITÁRNÍ POMOCI						
Dispozice odřadů pro poskytování humanitární pomoci do zahraničí:	ANO	ANO	ANO	ANO	—	ANO

	Česká republika	Slovenská republika	Rakouská republika	Polská republika	Spolková republika Německo	Maďarská republika
Moduly (odřady) v dispozici státu:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 2x modul MUSAR ▪ 1x modul HUSAR ▪ 1x modul HCP ▪ 1x modul CRBNDET ▪ 1x modul FRB ▪ 1x modul AMP 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 1x modul HCP ▪ 1x modul ETC ▪ 1x modul FC ▪ 1x modul WP 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 2x modul MUSAR ▪ 2x modul CBRN ▪ 1x modul HUSAR ▪ 2x modul HCP ▪ 1x modul AMP ▪ 1x modul WP ▪ 3x modul GFFFV ▪ 1x modul FC ▪ 1x modul FRB ▪ 1x modul TAST 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 1x modul HUSAR (MUSAR) ▪ 6x modul GFFFV ▪ 4x modul HCP ▪ 4x modul CRBNDET ▪ 1x modul EMT-1 (PCPM) 	—	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 3x modul HUSAR ▪ 3x modul MUSAR ▪ 1x modul WP
Odborníci tvořící speciální tým:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ příslušníci HZS ČR ▪ příslušníci PČR ▪ příslušníci SÚJCHBO, SÚRAO ▪ příslušníci kynologických brigád ▪ lékaři ▪ psychologové 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ příslušníci hasičského sboru 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ příslušníci hasičského sboru ▪ příslušníci horské nebo vodní záchranné jednotky ▪ lékaři 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ příslušníci Státního hasičského sboru ▪ lékaři ▪ zdravotní sestry, záchranáři 	—	<ul style="list-style-type: none"> ▪ příslušníci hasičského sboru ▪ členové dobrovolných záchranných organizací ▪ kynologové ▪ lékaři
Poskytovaná pomoc speciálními týmy:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ vyhledávací a záchranné práce ▪ požární práce ▪ povodňové práce ▪ chemické práce ▪ ekologické práce ▪ zdravotnická pomoc atd. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ povodňové práce ▪ zdravotnická pomoc atd. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ vyhledávací a záchranné práce ▪ požární práce ▪ povodňové práce ▪ chemické práce (dekontaminace) ▪ ekologické práce ▪ zdravotnická pomoc atd. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ vyhledávací a záchranné práce ▪ požární práce ▪ povodňové práce ▪ chemické práce ▪ ekologické práce ▪ zdravotnická pomoc atd. 	—	<ul style="list-style-type: none"> ▪ vyhledávací a záchranné práce ▪ povodňové práce atd.
POSKYTOVÁNÍ HUMANITÁRNÍ POMOCI ZA VÁLEČNÉHO STAVU						
Vyhlášení válečného stavu (kdo/kdy):	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Parlament: vznik vojenské krizové situace na území státu 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Prezident republiky (na návrh vlády): hrozba vypovězení války (ozbrojeného konfliktu), napadení 	—	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Parlament (dolní komora): hrozba/vznik ozbrojeného 	—	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Parlament (Národní shromáždění): hrozba/vznik ozbrojeného útoku

	Česká republika	Slovenská republika	Rakouská republika	Polská republika	Spolková republika Německo	Maďarská republika
		cizí moci na území státu		konfliktu na území státu		cizí moci na území státu
Válečný stav je vyhlášen podle právního předpisu/ zákon:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky ▪ Zákon č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ústavní zákon č.227/2002, o bezpečnosti státu v době války, válečného stavu, výjimečného stavu a nouzového stavu 	—	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zákon č. 483/1997 (Ústava Polské republiky) 	—	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zákon č. 43/2011 (Základní zákon Maďarska)
Humanitární pomoc v případě vyhlášení válečného stavu poskytují:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Vláda ČR ▪ ozbrojené síly (AČR, aktivní zálohy) ▪ HZS ČR + JPO, SDH + JSDHO, ZZS ▪ humanitární a zájmové organizace ▪ PO a FO 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ozbrojené síly ▪ Hasičské a záchranné sbory ▪ PO a PFO 	—	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Národní civilní obrana (ozbrojené síly) 	—	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Vláda ▪ BM-OKF ▪ ozbrojené síly ▪ nevládní organizace ▪ dobrovolné, humanitární a charitativní organizace
POSKYTOVÁNÍ HUMANITÁRNÍ POMOCI OZBROJENÝMI SILAMI						
Ozbrojené síly jsou řízeny právním předpisem:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zákon č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zákon č. 321/2002 Z.z., o ozbrojených silách Slovenské republiky 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Federální ústavní zákon č. 1/1930 (Rakouská ústava) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zákon č. 483/1997 (Ústava Polské republiky) ▪ Zákon č. 220/1967 o všeobecné povinnosti obrany Polské republiky 	—	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zákon č. 113/2011 o národní obraně a maďarských ozbrojených silách a opatření, která mají být zavedena ve zvláštním právním řádu
Úkoly ozbrojených sil v oblasti humanitární pomoci vymezuje:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zákon č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zákon č. 321/2002 Z.z., o ozbrojených silách Slovenské republiky 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Federální ústavní zákon č. 38/1997 o spolupráci a solidaritě při vysílání jednotek a 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zákon č. 1117/1998 o pravidlech pro použití nebo pobytu ozbrojených 	—	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zákon č. 113/2011 o národní obraně a maďarských ozbrojených silách a opatření, která mají být zavedena

	Česká republika	Slovenská republika	Rakouská republika	Polská republika	Spolková republika Německo	Maďarská republika
			jednotlivců do zahraničí ▪ Federální ústavní zákon č. 1/1930 (Rakouská ústava)	sil Polské republiky v zahraničí		ve zvláštním právním řádu
Nasazení ozbrojených sil:	▪ na základě žádosti postižené země	▪ na základě státních orgánů a žádosti postižené země	▪ na základě žádosti postižené země	▪ na základě žádosti postižené země	—	▪ na základě žádosti postižené země
Ozbrojené síly jako první složka plnící úkoly k zajištění humanitární pomoci:	▪ NE – další složka IZS, až v případě nedostatečného zabezpečení pomoci HZS ČR	▪ NE – v případě nedostatečného zabezpečení pomoci ostatními poskytovateli	▪ NE – v případě nedostatečného zabezpečení pomoci civilními (nevládními) organizacemi, hasičskými sbory a záchrannými službami	▪ NE/ANO (záleží na situaci a místě pomoci)	—	▪ NE – v případě nedostatečného zabezpečení pomoci KKM, BM-OKF, nevládními a charitativními organizacemi
Úkoly/práce ozbrojených sil v rámci humanitární pomoci:	▪ evakuace ▪ budování materiálních základů humanitární pomoci ▪ dekontaminace atd.	▪ zmírnění a odstranění následků katastrof ▪ poskytnutí a přeprava materiálu ▪ poskytnutí techniky, dopravy a jiné pomoci humanitárním pracovníkům ▪ výstavba a obnova infrastruktury	▪ podpora civilních misí a činností (pátrací a záchranné práce, evakuace)	▪ pomoc státním orgánům ▪ pátrací a záchranné práce ▪ monitorování a ochrana vzdušného prostoru ▪ dekontaminace	—	▪ zajištění letecké dopravy ▪ závazky vyplývající z členství v NATO (ochrana životů a zdraví lidí a materiálních hodnot)

Diskuse

Následující text vychází ze slovního shrnutí a komparační tabulky (Tab. 2) postupů států středoevropského regionu při poskytování humanitární pomoci v jednotlivých oblastech, na základě zodpovězených výzkumných otázek. Diskuze vychází z informací poskytnutých Českou, Slovenskou, Rakouskou, Polskou republikou a Maďarskem. Spolková republika Německo se k výzkumu nepřipojila, proto není zahrnuta v žádné tabulce ani slovním shrnutí.

První oblastí, kterou práce porovnává, je **právní ukotvení humanitární pomoci**. Poskytování humanitární pomoci je důležitou oblastí, která je v každém státě zakotvena v mnoha právních předpisech a významných dokumentech. Všechny komparované státy uvádí na prvním místě „zákon o rozvojové spolupráci (a humanitární pomoci)“, jehož název se v jednotlivých státech liší. Významným dokumentem bezpečnostní politiky a oblasti humanitární pomoci v České, Slovenské a Rakouské republice je Bezpečnostní strategie. Další zákony, usnesení a nařízení jsou v jednotlivých státech ve srovnání s Českou republikou rozdílné názvem zákonů a částečně i obsahem.

Další zkoumanou oblastí je **typologie humanitární pomoci**. Ve všech zemích jsou formy humanitární pomoci upraveny na základě právního předpisu. Pomoc je poskytována ve formě finanční, materiální a expertní pomoci. Slovenská republika uvádí materiální a technickou pomoc, což pozměňuje pouze název formy, nikoliv obsah a princip materiální pomoci. Materiální a expertní forma pomoci se od sebe v jednotlivých státech liší minimálně. Poskytují se převážně věcné prostředky k zabezpečení základních životních potřeb (jídlo a voda, ošacení, přístřeší atd.), dále psychosociální a zdravotnická péče. V rámci finanční pomoci jsou poskytovány příspěvky na podporu jednotlivých humanitárních projektů. Slovensko uvádí jako další formu pomoci kombinaci již zmíněných třech forem. Ostatní státy již takto další formu pomoci neuvádí, i přesto, že ve většině případech je kombinace forem poskytována v celém průběhu realizace pomoci. Málokdy se poskytuje pouze jedna z forem pomoci.

Důležitou roli při poskytování humanitární pomoci hrají její **poskytovatelé**. Hlavními aktéry humanitární pomoci ve všech státech jsou ministerstvo zahraničních věcí, ministerstvo vnitra, zainteresované resorty a orgány státní správy a nevládní organizace. Významným poskytovatelem maďarské humanitární pomoci je Státní sekretariát pro pomoc pronásledovaným křesťanům a pro program Maďarsko pomáhá (Hungary Help Agency), který je odpovědný za koordinaci veškeré humanitární pomoci poskytované maďarskou vládou v rámci programu Maďarsko pomáhá. Důležitou roli mezi aktéry porovnávaných

států hrají také humanitární a náboženské (charitativní) organizace. Maďarsko a Česká republika mezi další poskytovatele řadí jednotlivce, tedy právnické, podnikající fyzické a fyzické osoby.

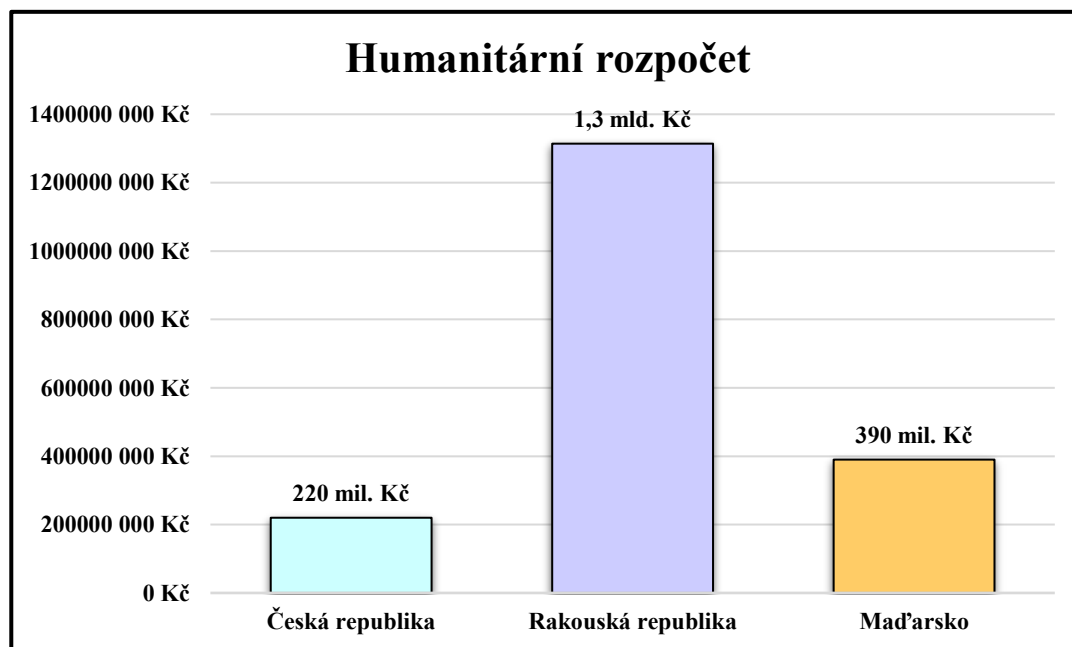
Rozhodovací proces poskytování humanitární pomoci do zahraničí. Při zapojování jednotlivých států do mezinárodních záchranných operací a při poskytování humanitární pomoci do zahraničí je v souladu s existujícími právními předpisy uplatňován následující rozhodovací proces: Prvotní informace (přijetí žádosti postižené země) → Vyhodnocování informace → Rozhodnutí o poskytnutí pomoci → Aktivace sil a prostředků → Realizace. Tento proces je realizován na stejném principu ve všech srovnávaných zemích. Slovenská republika ve srovnání s ostatními státy přidává dva kroky, a to závěrečnou zprávu (audit) a prezentaci poskytnuté humanitární pomoci. V rámci aktivace sil a prostředků je společně se záchrannými týmy vyslán i styčný důstojník, který zabezpečuje komunikaci mezi poskytovací a hostitelskou zemí. Za realizaci tohoto rozhodovacího procesu ve všech zemích odpovídají ministerstvo vnitra a ministerstvo zahraničních věcí. V Maďarsku je ještě navíc odpovědným orgánem Státní sekretariát pro pomoc pronásledovaným křesťanům a pro program Maďarsko pomáhá (Hungary Help Agency).

Na tuto zkoumanou otázku navazuje další, která zjišťuje, kdo je při realizaci **odpovědný za poskytování humanitární pomoci**. V Polské a Slovenské republice se jedná o ministerstvo vnitra, na Slovensku konkrétně o sekci krizového řízení. V ostatních komparovaných zemích, tedy v České republice, Rakouské republice a Maďarsku, je odpovědné za organizační a koncepční stránku humanitární pomoci ministerstvo zahraničních věcí. V Maďarsku se o tuto pozici klíčového subjektu dělí společně se Státním sekretariátem pro pomoc pronásledovaným křesťanům a programem Maďarsko pomáhá (Hungary Help Agency). Ve spolupráci s klíčovým orgánem (ministerstvem zahraničních věcí) jsou za humanitární pomoc dále odpovědní – ministerstvo vnitra, v Maďarsku konkrétně Národní generální ředitelství pro zvládání katastrof a v České republice Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru. Naopak na Slovensku a v Polsku se jedná o ministerstva zahraničních věcí a další subjekty/orgány.

Další otázkou bylo financování humanitární pomoci. Humanitární pomoc do zahraničí je realizována z různých finančních zdrojů. Největší objem finančních prostředků v České, Slovenské a Polské republice a Maďarsku koluje ze státního rozpočtu. V Rakousku je největším zdrojem taktéž rozpočet, nikoli státní, ale pouze jednotlivých ministerstev (MZV, MF, MV atd.). Důležitou částkou jsou také výnosy neziskových organizací (Česká

republika) a finanční dary nevládních organizací (Rakouská a Polská republika). Mezi významné zdroje v České a Slovenské republice patří finance z nadací, veřejných sbírek a dárcovství. V neposlední řadě je do finančních zdrojů humanitární pomoci zařazen i rozpočet Evropské unie.

V rámci této oblasti byla položena i otázka týkající se rozpočtu vynaloženého na humanitární pomoc za posledních 10 let. K této otázce, avšak různorodě, se vyjádřili pouze zástupci Rakouské republiky a Maďarska. V České republice se poskytuje každý rok jiná částka, která je v průběhu roku navyšována (odvíjející se od potřeb ad hoc krizí atd.). V posledních třech letech činí zhruba 220 mil. Kč ročně. Zajímavým zjištěním bylo, jaké částky jsou dalšími dvěma státy poskytovány, a jak moc se od sebe liší (Obr. 2). V Rakousku je poskytováno v součtu obou ministerstev (MV + MZV) cca 1,3 mld. Kč ročně. Maďarsko poskytlo pouze částku v rámci Státního sekretariátu, která činí 390 mil. Kč ročně. Z toho jasně vyplývá, že Rakouská republika poskytuje výrazně větší obnos financí na humanitární pomoc, dokonce více než Česká republika s Maďarskem dohromady. Co mají všechny tři země společné je, že humanitární rozpočet je každoročně navyšován s ohledem na vyvíjející se krize a potřeby. Slovenská a Polská republika k této otázce neposkytly žádnou odpověď.

Obrázek 2 Humanitární rozpočet
(Brejzová, 2020; Krol, 2021; Harján, 2021) s vlastní úpravou

Další oblastí, která spadá do výzkumu je **přeshraniční spolupráce při poskytování humanitární pomoci**. Všechny komparované země mají uzavřené dvoustranné dohody se sousedními státy. Jedná se o poskytnutí pomoci a vzájemné spolupráci při zvládnutí

katastrof a nehod velkého rozsahu. Rakouská, Slovenská a Polská republika rovněž udržují tyto dohody i s dalšími státy (nesousedícími) – Slovensko se státy EU, Rakousko a Polsko i se státy mimo EU. Polská republika a Maďarsko mají navíc sepsány regionální dohody o řízení katastrof.

Žádosti o vyžádání pomoci jsou předávány v rámci operačních/poplašných/monitorovacích středisek ministerstev vnitra v daných zemích. V Polské a v České republice je žádost předávána v rámci operačního střediska Státního hasičského sboru/Hasičského záchranného sboru.

Členství v EU přispělo k vytvoření **odřadů pro poskytování humanitární pomoci** v rámci jednotlivých států a k zabezpečení rychlé a odborné pomoci uvnitř i vně státu. Těmito speciálními týmy (odřady) disponují všechny srovnávané země. Dispozičně zastoupeným odřadem v každém státě, kromě Maďarska je HCP modul. HUSAR/MUSAR odřad, zabezpečující vyhledávací a záchranné práce je zastoupený ve všech státech, kromě Slovenska. Slovenská republika je v současné době jediným z komparovaných států, který nemá tento tým k využití (odřad se nachází v přípravné fázi), ale naopak je jediným státem, který zabezpečuje „dočasné nouzové přístřeší“ (modul ETC). Maďarsko v rámci UCPM v současné době nemá žádné další zastoupení, kromě modulu WP, MUSAR a HUSAR týmů. Nejpočetněji zastoupeným odřadem v Rakouské a Polské republice je Modul pro pozemní hašení lesních požárů s pomocí vozidel (GFFFFV). Modul TAST je nedílnou součástí UCPM, který může být nasazen pouze Rakouskem. Z výzkumu vyplývá, že každý z komparovaných států má v rámci UCPM jisté, avšak odlišné zastoupení speciálních týmů, které je možné využít pro vlastní potřebu nebo na pomoc do zahraničí. Personální obsazenost těchto týmů je tvořena z větší části příslušníky hasičských sborů, lékaři (záchranáři) a dalšími odbornými profesemi.

Zajímavou oblastí, která byla do výzkumu zahrnuta je **poskytování humanitární pomoci za válečného stavu**. Válečný stav se vyhláší pro celé území státu v případě hrozby nebo vzniku ozbrojeného útoku cizí mocí nebo při vzniku vojenské krizové situace. Ve všech státech, kromě Slovenska, je válečný stav vyhlášován Parlamentem. Na Slovensku může válečný stav vyhlásit pouze prezident Slovenské republiky na základě rozhodnutí Národní rady. Pomoc při vyhlášení válečného stavu poskytují převážně orgány státní správy a ozbrojené síly. V České a Slovenské republice to jsou dále hasičské a záchranné sbory, fyzické a právnické osoby. Maďarsko a Česká republika zabezpečují humanitární pomoc

i prostřednictvím dobrovolných, humanitárních a charitativních organizací. Rakouská republika k této oblasti neposkytla žádné informace.

Poslední zkoumanou oblastí je **poskytování humanitární pomoci ozbrojenými silami**. Ty jsou zřizovány na základě právních předpisů – v Rakousku a Polsku na základě Ústavy, v Česku, Maďarsku a na Slovensku na základě zákona o ozbrojených silách. Ozbrojené síly všech zemí jsou nasazovány až při nedostatečném zabezpečení pomoci předními poskytovateli jako další složka systému. Polské ozbrojené síly (vojenské kontingenty) mohou v některých situacích zasahovat jako první složka, která je schopna poskytnout okamžitou pomoc. Přesný výčet úkolů ozbrojených sil v rámci humanitární pomoci je v některých zemích obtížně dohledatelný. Ve většině právních předpisů jsou úkoly uvedeny pouze v obecné rovině. Poskytované úkoly se od sebe v jednotlivých státech liší, avšak úkol, který mají všichni společný, je poskytnutí první pomoci a ochrana životů a zdraví lidí.

ZÁVĚR

Humanitární pomoc je velmi složitá oblast lidské činnosti, která je se současně se vyvíjejícím světem stále více potřebná. Při jejím poskytování musí být dodržena přesná pravidla a zásady, díky nimž je základním projevem solidarity a morálního imperativu. O jejím významu svědčí dlouholetá tradice od vzájemné pomoci vycházející z filantropie, přes prudký poválečný vývoj až k dnešní moderní formě pomoci. Rovněž i skutečnost, že se vzrůstajícím rozsahem a rozmanitostí humanitárních krizí, měla za následek založení Úřadu pro humanitární pomoc a civilní ochranu v rámci Evropské unie, která je v současné době společně s jejími členskými státy předním světovým dárcem pomoci. Tyto poznatky vyplývají již z prvního bloku teoretické části diplomové práce.

Druhý blok je věnován České republice, jakožto jednomu z právoplatných členských států Evropské unie, který se podílí na poskytování humanitární pomoci do zahraničí v rámci její zahraniční politiky. Aktivní účast České republiky při poskytování humanitární pomoci odráží její právní rámec, plnění závazků vůči Evropské unii, OSN a NATO, přeshraniční spolupráce a zapojování do mezinárodních projektů. Na jejím poskytování se výrazným způsobem podílejí nejen předurčené orgány a složky státu, zejména ministerstvo zahraničních věcí, ministerstvo vnitra, Hasičský záchranný sbor České republiky a jeho vyčleněné odřady, Správa státních hmotných rezerv i ozbrojené síly (Armáda České republiky), ale taktéž nestátní neziskové organizace a jednotlivci. V rámci dodržení zásad a pravidel pro její poskytování musí být pomoc realizována na základě předem stanoveného rozhodovacího procesu.

Praktická část je zaměřena na samotný výzkumný problém. Důležitou podmínkou pro splnění cíle bylo získat kvalitní a s Českou republikou porovnatelné informace ze států vybíraných dle stanovených kritérií – členský stát Evropské unie, OSN a NATO a stát sousedící s Českou republikou. Do výzkumného problému byla zařazena Česká republika a její 4 sousední státy a Maďarsko. Zahraniční experti byli vybíráni z řad pracovníků státních orgánů – ministerstva zahraničních věcí nebo ministerstva vnitra, popřípadě ze subjektů podílejících se na ochraně obyvatelstva a krizového řízení. Výzkum byl proveden formou dotazování – dotazníkového šetření a telefonického rozhovoru. Otázky byly zaměřeny do několika oblastí – právní ukotvení, typologie a poskytovatel, rozhodovací proces a odpovědnost za poskytování humanitární pomoci, přeshraniční spolupráce, odřady a poskytování humanitární pomoci ozbrojenými silami a za válečného stavu.

Výsledkem a zároveň cílem diplomové práce bylo ze získaných dat provést komparaci přístupů vybraných států středoevropského regionu k poskytování humanitární pomoci. Následně z nich vytvořit přehledný a ucelený náhled na tuto problematiku. Z diskuze vyplývá, že poskytování humanitární pomoci Českou republikou do zahraničí je ve srovnání s okolními státy a Maďarskem prakticky na stejné úrovni i přes drobné odlišnosti. Nedostatek hodnotím v neposkytnutí dostatečných informací v některých oblastech, jednotlivými státy, ale především v neposkytnutí žádné zpětné vazby ze Spolkové republiky Německo.

Práce bude následně poskytnuta všem státům středoevropského regionu, podílejících se na této problematice. V některých případech by mohla prohloubit a rozšířit poznatky odborným pracovníkům jednotlivých států o jednotném, v ojedinělých oblastech odlišném přístupu k poskytování humanitární pomoci ve státech střední Evropy. Důležité doporučení shledávám v udržování dobrých mezinárodních a přeshraničních vztahů, které jsou důležitým faktorem pro efektivní poskytování pomoci.

Výsledky diplomové práce by mohly být publikovány na vědeckých konferencích zabývajících se problematikou humanitární pomoci. Dále by práce mohla posloužit jako odborná publikace pro mezinárodní účely.

Téma humanitární pomoci je jedním z významných opatření ochrany obyvatelstva, nejen v České republice a Evropské unii, ale i ve světě, proto by jí měla být věnována neustálá pozornost a neměla by být opomíjená. Tato diplomová práce byla pro mne velmi přínosná a svým obsahem zajímavá. Studie by mohla posloužit i jako prvotní materiál (publikace) pro následné využití a další rozšíření tématu.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

About GHD, © 2016. *Good Humanitarian Donorship* [online]. [cit. 2021-01-14]. Dostupné z: <https://www.ghdinitiative.org/ghd/gns/about-us/about-ghd.html>

About WHO, © 2021. *World Health Organization* [online]. [cit. 2021-04-11]. Dostupné z: <https://www.who.int/about>

ALLAIRE, Amandine, © 2013. *Protection interventions for older people in emergencies* [online]. London: HelpAge International [cit. 2020-11-25]. ISBN 1 872590 78 0. Dostupné z: <https://1url.cz/FKrbj>

Bilaterálne dohody: zmluvy o cezhraničnej spolupráci, © 2021. *Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky* [online]. [cit. 2021-04-02]. Dostupné z: <https://www.minv.sk/?bilateralne-dohody-a-zmluvy-o-cezhranicnej-spolupraci>

BORYSIUK-CZAPLA, Katarzyna, 2021. *Pomoc humanitarna [e-mailová komunikace]*. 27.01.2021 8:39.

BREJZOVÁ, Iva, 2020. *Humanitární pomoc v České republice [e-mailová komunikace]*. 9.10.2020.

Build Back Better: in recovery, rehabilitation and reconstruction [online], 2017. UNISDR [cit. 2021-04-11]. Dostupné z: https://www.unisdr.org/files/53213_bbb.pdf

CBPFs 2019 in Review [online], 2019. United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs [cit. 2021-01-03]. Dostupné z: <https://www.unocha.org/sites/unocha/files/CBPFs%202019%20in%20review.pdf>

CERF - Who We Are, b. r. Central Emergency Response Fund [online]. [cit. 2021-04-11]. Dostupné z: <https://cerf.un.org/about-us/who-we-are>

CZERNINOVÁ, Zuzana, © 2019–2021. Suverénní řád maltézských rytířů. In: Masarykova univerzita, Právnická fakulta [online]. [cit. 2021-04-11]. Dostupné z: <https://www.law.muni.cz/dokumenty/25883/15>

Czym jest pomoc humanitarna?, 2019. *Serwis Rzeczypospolitej Polskiej* [online]. [cit. 2021-04-02]. Dostupné z: <https://www.gov.pl/web/polskapomoc/czym-jest-pomoc-humanitarna>

Česká republika a NATO, © 2020. Portál Informačního centra o NATO v Praze [online]. [cit. 2021-04-11]. Dostupné z: <https://www.natoaktual.cz/ceska-republika-a-nato/Icrasmlouvysnato>

ČESKO, 1993. Ústava České republiky. In: *Sbírka zákonů České republiky*. částka 1. Dostupné také z: <https://www.psp.cz/docs/laws/constitution.html>

ČESKO, 1999a. Zákon č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky. In: *Sbírka zákonů České republiky*. částka 76. Dostupné také z: <https://www.psp.cz/sqw/sbirka.sqw?cz=219&r=1999>

ČESKO, 1999b. Zákon č. 222/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky. In: *Sbírka zákonů České republiky*. ročník 1999, částka 76. Dostupné také z: <https://www.psp.cz/sqw/sbirka.sqw?cz=222&r=1999>

ČESKO, 2001. Zákon č. 117/2001 Sb., o veřejných sbírkách a o změně některých zákonů (zákon o veřejných sbírkách). In: *Sbírka zákonů České republiky*. částka 47. Dostupné také z: <https://www.psp.cz/sqw/sbirka.sqw?r=2001&cz=117>

ČESKO, 2010. Zákon č. 151/2010 Sb., o zahraniční rozvojové spolupráci a humanitární pomoci poskytované do zahraničí a o změně souvisejících zákonů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. ročník 2010, částka 53. Dostupné také z: https://www.mzv.cz/file/2543550/3_zakon_o_zahranicni_rozvojove_spolupraci.pdf

ČESKO, 2017. *Usnesení vlády České republiky ze dne 21. června 2017 č. 468: o dvoustranné zahraniční rozvojové spolupráci v roce 2018 a ke střednědobému výhledu jejího financování do roku 2020*. In: . číslo 468. Dostupné také z: <https://apps.odok.cz/attachment/-/down/RCIAANQDHY3A>

ČESKO, 2019. *Operační strategie humanitární pomoci ČR na rok 2020*. In: . Dostupné také z: https://www.mzv.cz/file/3819495/1_StrategieHP2020.pdf

ČESKO, 2020. *Operační strategie humanitární pomoci ČR na rok 2021*. In: . Ministerstvo zahraničních věcí České republiky. Dostupné také z: https://www.mzv.cz/file/4148544/Web_Strategie_HP_2021.pdf

ČR a NATO: *Co znamená pro ČR členství v Severoatlantické alianci* [online], 2012. Praha: Informační centrum o NATO, (3) [cit. 2021-01-01]. Dostupné z: http://data.idnes.cz/soubory/na_projekty/A130201_M02_FACTBOX_3-2012.PDF

DIETRICHOVÁ, Zuzana, 2014. *Humanitární pomoc České republiky* [online]. Ochrana a bezpečnost o. s., (1) [cit. 2021-01-23]. ISSN 1805-5656. Dostupné z: http://ochab.ezin.cz/O-a-B_2014-2015_A/2014-2015_A_07_dietrichova.pdf

DITRICHOVÁ, Petra a Marek JUKL, 2017. *Základní prameny mezinárodního humanitárního práva*. Praha: Ministerstvo obrany České republiky - VHÚ Praha. ISBN 978-80-7278-698-5.

DIVIŠOVÁ, Vendula, 2017. *Obsahová analýza: Koncepce a metody výzkumu v bezpečnostních a strategických studiích* [online]. [cit. 2021-01-18]. Dostupné z: https://is.muni.cz/el/fss/jaro2017/BSS405/um/67987374/Seminar_-_obsahova_analyza_-_26.4.2017.pdf

Doktrína AČR: v operacích na území ČR pod národním velením, 2007. Vyškov: Ředitelství výcviku a doktrín - Správa doktrín. ISBN 978-80-239-9391-2.

Doktrína AČR [online], 2010. Druhé. Vyškov: Institut doktrín VeV – VA [cit. 2020-08-10]. Dostupné z: https://www.unob.cz/fvz/struktura/k302/Documents/Doktrina_ACR.pdf

DVOŘÁKOVÁ, Ilona, 2010. *Obsahová analýza/ formální obsahová analýza / kvantitativní obsahová analýza* [online]. FF ZČU v Plzni [cit. 2021-01-18]. Dostupné z: http://www.antropoweb.cz/media/webzin/webzin_2_2010/Dvorakova_I-2-2010.pdf

EADRCC, © 2013. *North Atlantic Treaty Organization* [online]. [cit. 2021-01-01]. Dostupné z: https://www.nato.int/cps/en/natohq/topics_52057.htm?

Factsheet: Humanitarian aid, b. r. In: *Člověk v tísní* [online]. [cit. 2021-04-08]. Dostupné z: https://www.clovekvtsni.cz/media/publications/1377/file/rdd_factsheet_humanitarian_aid_en.pdf

FONTÁNOVÁ, Barbora, 2012. *Humanitární pomoc a neziskové organizace* [online]. Praha [cit. 2021-01-14]. Dostupné z: https://vskp.vse.cz/34425_humanitarni_pomoc_aneziskove_organizace. Diplomová práce. Vysoká škola ekonomická v Praze - Fakulta mezinárodních vztahů.

GERHÁT, Ivan, 2014. *Příprava občanů k obraně státu: příručka pro učitele základních škol* [online]. Praha: Ministerstvo obrany České republiky - Vojenský historický ústav Praha [cit. 2020-09-16]. ISBN 978-80-7278-645-9.

GERICS, Orsolya, 2021. *Humanitárius segítségnyújtás* [e-mailová komunikace]. 11.02.2021 13:51.

Global humanitarian assistance report 2020 [online], 2020. Development Initiatives [cit. 2021-01-15]. ISBN 978-1-8381530-1-4. Dostupné z: <https://devinit.org/resources/global-humanitarian-assistance-report-2020/>

Global HRP COVID-19 [online], 2020. Geneva: OCHA [cit. 2021-01-15]. Dostupné z: https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/documents/files/global_humanitarian_response_plan_covid-19_.pdf

GÜRKAN, Markéta, 2016. *Nadace Švýcarská solidarita – způsob financování humanitární pomoci* [online]. Olomouc [cit. 2021-01-02]. Dostupné z: https://theses.cz/id/d27y6m/Nadace_vcarsk_Solidarita-zpsob_financovn_humanitrn_pomoci.pdf?zpet=%2Fvyhledavani%2F%3Fsearch%3Dfinancov%3A1n%3AD%20neziskov%3A9%20spole%3C4%8Dnosti%26start%3D23. Diplomová práce. Univerzita Palackého v Olomouci - Cyrilometodějská teologická fakulta. Vedoucí práce Ing. Mgr. Květoslava Princová, Ph.D.

HALAŠKA, Jiří a Leoš NAVRÁTIL, 2015. Jak řešit ochranu obyvatelstva za stavu ohrožení státu a válečného stavu. *Vojenské rozhledy* [online]. **24(56)**(4), 58–67 [cit. 2020-09-09]. ISSN 2336-2995. Dostupné z: <https://www.vojenskerozhledy.cz/kategorie-clanku/teorie-a-doktriny/jak-resit-ochranu-obyvatelstva-za-stavu-ohrozeni-statu-a-valecneho-stavu>

HANZLÍKOVÁ, Eva, 2016. *Efektivita humanitární pomoci České republiky do zahraničí, komparace metod, zkušeností a přístupů* [online]. Kladno [cit. 2020-04-24]. Dostupné z: <https://dspace.cvut.cz/bitstream/handle/10467/67521/FBMI-DP-2016-Hanzlikova-Eva-prace.pdf?sequence=-1>. Diplomová práce. ČESKÉ VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V PRAZE, Fakulta biomedicínského inženýrství - Katedra zdravotnických oborů a ochrany obyvatelstva. Vedoucí práce Ing. Jiří Halaška, Ph.D.

HARJÁN, Stefánia, 2021. *Humanitárius segítségnyújtás* [e-mailová komunikace]. 8.02.2021 10:34..

HENDL, Jan, 2009. *Přehled statistických metod: analýza a metaanalýza dat*. 3., přeprac. vyd. Praha: Portál. ISBN 9788073674823.

History of OCHA, © 2021. *United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs* [online]. [cit. 2021-01-14]. Dostupné z: <https://www.unocha.org/about-ocha/history-ocha>

Humanitäre Hilfe, © 2021a. *Bundesministerium für europäische und internationale Angelegenheiten* [online]. [cit. 2021-03-10]. Dostupné z: <https://www.bmeia.gv.at/europa-aussenpolitik/humanitaere-hilfe/>

Humanitäre Hilfe, © 2021b. *Austrian Development Agency* [online]. [cit. 2021-04-02]. Dostupné z: <https://www.entwicklung.at/themen/humanitaere-hilfe>

Humanitarian aid, © 2019. *European Council - Council of the European Union* [online]. [cit. 2021-01-12]. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/en/policies/humanitarian-aid/>

Humanitarian Financing, © 2021. *United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs* [online]. [cit. 2021-01-03]. Dostupné z: <https://www.unocha.org/our-work/humanitarian-financing>

Humanitární pomoc, 2021. *Mendlova univerzita v Brně* [online]. [cit. 2020-12-30]. Dostupné z: https://is.mendelu.cz/eknihovna/opory/zobraz_cast.pl?cast=65432

Humanitárna pomoc, © 2021. *Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky* [online]. [cit. 2021-03-17]. Dostupné z: https://www.minv.sk/?Humanitarna_pomoc

Humanitární pomoc, b. r. In: *Ministerstvo zahraničních věcí České republiky* [online]. [cit. 2020-11-25]. Dostupné z: https://www.mzv.cz/jnp/cz/zahranicni_vztahy/rozvojova_spoluprace/humanitarni_pomoc/p_rirucka_WFP_pro_nevladni_organizace/zakladni_prehled_humanitarni_pomoci.html

Humanitárne projekty, 2020. *Slovenská agentúra pre medzinárodnú rozvojovú spoluprácu* [online]. [cit. 2021-03-10]. Dostupné z: <https://slovakaid.sk/humanitarne-projekty/>

Humanitární pomoc a civilní ochrana: Evropské humanitární hodnoty v praxi, 2020. *Evropská unie* [online]. [cit. 2020-08-25]. Dostupné z: https://europa.eu/european-union/topics/humanitarian-aid-civil-protection_cs

HUNOR, © 2021. *BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság* [online]. [cit. 2021-04-03]. Dostupné z: <https://www.katasztrofavedelem.hu/189/hunor>

INSARAG, © 2006. *USAR.CZ* [online]. [cit. 2021-04-11]. Dostupné z: <http://www.usar.cz/webmagazine/kategorie.asp?idk=332>

Integrovaný záchranný systém: Mezinárodní záchranné operace - Způsoby poskytované pomoci do zahraničí, © 2020. *Hasičský záchranný sbor České republiky* [online]. Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR [cit. 2020-04-23]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/mezinarodni-zachranne-operace.aspx?q=Y2hudW09Mg%3d%3d>

International Humanitarian Law [online], 2020. Brussels [cit. 2021-01-15]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/echo/what/humanitarian-aid/international-humanitarian-law_en

JASOVSKÝ, Zoltán, 2021. *Humanitárna pomoc [e-mailová komunikace]*. 12.02.2021 10:43.

JOCHHEIM, Ulrich, b.r.. Humanitární pomoc. *Evropský parlament* [online]. [cit. 2021-01-02]. Dostupné z: <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/cs/sheet/164/humanitarian-aid>

JUKL, Marek, 2020. *Ženevské úmluvy, obyčeje a zásady humanitárního práva: (stručný přehled)*. Praha: Český červený kříž. ISBN 978-80-87729-31-1.

KAVAN, Štěpán, 2011. *Ochrana obyvatelstva I*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií. ISBN 978-80-87472-06-4.

Kétoldalú kapcsolatok, © 2021. *BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság* [online]. [cit. 2021-04-03]. Dostupné z: <https://www.katasztrofavedelem.hu/154/ketoldalukapcsolatok>

KOKEŠOVÁ, Barbora, 2019. *Zapojení soukromého sektoru do humanitární pomoci v České republice* [online]. [cit. 2020-11-26]. Dostupné z: https://insis.vse.cz/zp/portal_zp.pl?podrobnosti_zp=64632. Diplomová práce. Vysoká škola ekonomická v Praze, Fakulta mezinárodních vztahů.

KOMÍNKOVÁ, Lucie, 2015. *Omezení při přijímání humanitární pomoci na základě vyznání* [online]. Ostrava [cit. 2021-04-07]. Dostupné z: http://dspace.vsb.cz/bitstream/handle/10084/109913/KOM0015_FBI_N3908_3908T007_2015.pdf?sequence=1&isAllowed=y. Diplomová práce. Vysoká škola báňská - Technická univerzita Ostrava, Fakulta bezpečnostního inženýrství, Katedra ochrany obyvatelstva.

KOTRBOVÁ, Jana, 2014. *Metodika pro zpracování komparace vybraných zemí EU s ČR* [online]. Praha [cit. 2021-02-02]. Dostupné z: https://esf2014.esfcr.cz/dap/Dokumenty/DownloadData?id=b7335d8a-abd2-4e2d-9b3d-87a06a138cec&fn=KA01%20-%20D_Metodika%20pro%20zpracovani%20komparace%20vybranych%20zemi%20EU%20s%20CR.pdf.

KRÁLOVÁ, Daniela, Blanka MEDKOVÁ a Jana MRAČKOVÁ, ed., 2007. *Novinář, rozvojová spolupráce a humanitární pomoc: Příručka rozvojového vzdělávání pro studenty mediálních oborů* [online]. Praha: Člověk v tísni, společnost při ČT [cit. 2021-01-12]. ISBN 978-80-86961-31-6. Dostupné z: <https://www.globalnirozvojovozdelavani.cz/category/?download=35&start=70>

KROL, Christian, 2021. *Humanitäre Hilfe [e-mailová komunikace]*. 01.02.2021 18:46.

KYSELÁK, Jan, 2013. *Humanitární pomoc: studijní text*. 1. Brno: Univerzita obrany. ISBN 978-80-7231-937-4.

KYSELÁK, Jan a Zdeněk PROCHÁZKA, 2013. *Armáda České republiky a participace na poskytování humanitární pomoci ve specifických případech. Vojenské rozhledy* [online]. 2254(3), 52–66 [cit. 2020-12-30]. ISSN 1210-3292. Dostupné z: https://www.vojenskerozhledy.cz/kategorie-clanku/teorie-a-doktriny/download/325_e1ee730d78d91e5cfebd42a3be5744e0

LINDSAY, Bruce R., 2012. *Federal Emergency Management: A Brief Introduction* [online]. [cit. 2020-11-26]. Dostupné z: <https://fas.org/sgp/crs/homsec/R42845.pdf>

Lisabonská smlouva, © 1995–2021. Evropská unie [online]. [cit. 2021-04-11]. Dostupné z: <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/cs/sheet/5/lisabonska-smlouva>

MAĎARSKO, 2014. 2014. évi XC. törvény a nemzetközi fejlesztési együttműködésről és a nemzetközi humanitárius segítségnyújtásról. In: *Magyar Közlöny*. číslo 183. Dostupné také z: https://www.ilo.org/dyn/natlex/natlex4.detail?p_isn=99543&p_lang=

MAĎARSKO, 2011a. *Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.)*. In: . ročník 2011. Dostupné také z: <http://faolex.fao.org/docs/pdf/hun136081.pdf>

MAĎARSKO, 2011b. *2011. évi CXIII. törvény a honvédelemről és a Magyar Honvédségről, valamint a különleges jogrendben bevezethető intézkedésekről*. In: . Dostupné také z: <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1100113.tv>

Mandate and mission, b. r. International Committee of the Red Cross [online]. [cit. 2021-04-11]. Dostupné z: <https://www.icrc.org/en/mandate-and-mission>

Mechanismus civilní ochrany Unie, © 2020. Hasičský záchranný sbor České republiky [online]. Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR [cit. 2021-01-01]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/aktivity-na-mezinarodni-urovni-mechanismus-civilni-ochrany-unie.aspx>

Metodické pokyny: pro jednotky požární ochrany podílející se na vzájemné pomoci Polské republiky a České republiky [online], 2014. Warszawa-Praha [cit. 2021-01-01]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/soubor/metodicke-pokyny-kompletni-pdf.aspx>

Mezinárodní záchranné operace: Vyslání jednotky MV-generálního ředitelství HZS ČR, © 2020b. *Hasičský záchranný sbor České republiky* [online]. Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR [cit. 2020-04-23]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/mezinarodni-zachranne-operace.aspx?q=Y2hudW09NA%3d%3d>

Mezinárodní záchranné operace: Vyslání styčných důstojníků, © 2020a. *Hasičský záchranný sbor České republiky* [online]. Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR [cit. 2020-12-30]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/mezinarodni-zachranne-operace.aspx?q=Y2hudW09NQ%3D%3D>

MIHÁLIK, Ján, ed., 2012. *Fundraising bez hranic: získavanie darcov pre rozvojovú spoluprácu a humanitárnu pomoc* [online]. [1. vyd.]. Bratislava: PDCS - Partners for Democratic Change Slovakia [cit. 2021-01-03]. ISBN 978-80-89563-04-3. Dostupné z: http://www.portalsvk.sk/fileadmin/dokumenty/PDCS_o.z/FUNDRAISING_bez_hranic/SK_FUNDRAISING_bez_hranic.pdf

MINISTERSTVO FINANČÍ, 2020. *Státní rozpočet 2020 v kostce: Kapesní příručka ministerstva financí ČR* [online]. První. Praha: Ministerstvo financí [cit. 2020-04-19]. ISBN 978-80-7586-039-2. Dostupné z: https://www.mfcr.cz/assets/cs/media/Informacni-letak_2020_Statni-rozpocet-v-kostce.pdf

Multinational Development Cooperation Programme: 2016-2020 [online], 2018. Warsaw [cit. 2021-04-02]. ISBN 978-83-65427-95-3. Dostupné z: <https://www.gov.pl/attachment/181a8d66-439b-49b8-b903-63124ffaa30a>

Multilaterálne zmluvy, © 2021. *Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky* [online]. [cit. 2021-04-02]. Dostupné z: <https://www.minv.sk/?multilateralne-zmluvy>

NĚMEC, Petr, 2009. *Krizový management: válečný stav*. Brno. Diplomová práce. Právnická fakulta Masarykovy univerzity, Katedra finančního práva a národního hospodářství.

O pět tisíc kusů zbraní méně, © 2021. Ministerstvo obrany České republiky [online]. [cit. 2021-04-11]. Dostupné z: <https://www.army.cz/scripts/detail.php?id=1327#:~:text=Smlouva%20o%20konven%C4%8Dn%C3%ADch%20ozbrojen%C3%BDch%20sil%C3%A1ch,Smlouva%20byla%20ratifikov%C3%A1na%2019.>

OCHA on Message: Humanitarian Principles [online], 2017. [cit. 2020-11-25]. Dostupné z: https://www.unocha.org/sites/unocha/files/OOM-humanitarianprinciples_eng_28Feb2017_0.pdf

Ozbrojené síly ČR: plánování obrany státu, © 2020. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. Praha [cit. 2020-08-18]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/ozbrojene-sily-cr.aspx>

Partnerství pro mír, © 2021. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. [cit. 2021-04-11]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/partnerstvi-pro-mir.aspx>

PIDHANIUK, Lukáš, 2020. *Mechanismus civilní ochrany Unie*. Praha. *Politiky Evropské unie: Humanitární pomoc a civilní ochrana: Pomoc obětem přírodních katastrof a ozbrojených konfliktů a ochrana ohrožených skupin obyvatelstva* [online], 2015. Lucemburk: Úřad pro publikace Evropské unie [cit. 2020-08-25]. ISBN 978-92-79-52421-9. Dostupné z: <https://op.europa.eu/cs/publication-detail/-/publication/02e57613-b5d2-11e5-8d3c-01aa75ed71a1>

- POLSKO, 2011. *USTAWA z dnia 16 września 2011 r. o współpracy rozwojowej*. In: . Kancelaria Sejmu, číslo 234. Dostupné také z: <http://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20112341386/T/D20111386L.pdf>
- Pravidla pro poskytování humanitární pomoci do zahraničí, 2006. *USAR* [online]. CZI s.r.o [cit. 2020-04-19]. Dostupné z: <http://www.usar.cz/webmagazine/kategorie.asp?idk=196>
- PRINCOVÁ, Květoslava, 2012. *Úvod do zahraniční pomoci s důrazem na etiku jejího poskytování*. 1. Olomouc: Caritas - Vyšší odborná škola sociální Olomouc. ISBN 978-80-87623-04-6.
- PRINCOVÁ, Květoslava, 2014. *Dvojí riziko v humanitární pomoci*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci. ISBN 978-80-244-4270-9.
- Projekt Sphere: *Humanitární charita a Minimální standardy pro humanitární pomoc*, ©2003. Praha: Sdružení Česká katolická charita. ISBN 80-717-8865-1.
- PTÁČKOVÁ, Nina, 2016. *Problematika humanitární pomoci v ČR* [online]. Ostrava [cit. 2020-10-12]. Dostupné z: <https://1url.cz/BKrbS>
- Rada Evropské unie: Humanitární pomoc a mezinárodní humanitární právo – závěry Rady (25. listopadu 2019)* [online], 2019. Brusel: Rada Evropské unie [cit. 2021-01-14]. Dostupné z: <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-14487-2019-INIT/cs/pdf>
- Rada Evropské unie: Závěry Rady a zástupců vlád členských států zasedajících v Radě o Světovém humanitárním summitu* [online], 2016. Brusel: Rada Evropské unie [cit. 2021-01-14]. Dostupné z: <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-8850-2016-INIT/cs/pdf>
- RAKOUSKO, 1997. *Bundesverfassungsgesetz über Kooperation und Solidarität bei der Entsendung von Einheiten und Einzelpersonen in das Ausland*. In: . ročník 1997, BGBl. I Nr. 38/1997. Dostupné také z: <https://1url.cz/XKrbV>
- RAKOUSKO, 2002. *Federal Act on Development Cooperation*. In: . Dostupné také z: <https://www.oe-eb.at/en/dam/jcr:82518ac8-d1e8-4e22-a407-5569a159bb5d/Development-Cooperation-Act.pdf>
- Realizacja pomocy humanitarnej poza granicami polski, 2020. In: *Najwyższa Izba Kontroli* [online]. [cit. 2021-04-02]. Dostupné z: <https://www.nik.gov.pl/plik/id,22718,vp,25417.pdf>
- REICHEL, Jiří, 2009. *Kapitoly metodologie sociálních výzkumů*. Praha: Grada. Sociologie (Grada). ISBN 978-80-247-3006-6.
- Sbírka zákonů a Sbírka mezinárodních smluv, © 2020. *Ministerstvo vnitra České republiky*, [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, [cit. 2020-12-28]. Dostupné z: <https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>
- SLÁDKOVÁ, Zuzana a Katarína ŠRÁMKOVÁ, 2013. *Humanitární pomoc České republiky: Deset let z pohledu nevládních neziskových organizací*. Praha: Univerzita Hradec Králové, Filozofická fakulta, katedra politologie. Dostupné také z: <https://docplayer.cz/170308-Humanitarni-pomoc-ceske-republiky-deset-let-z-pohledu-nevladnich-neziskovych-organizaci-pri-vyzkumu-meo-reg-c-cz-1-07-2-4-00-31.html>
- SLIACKA, Mária et al., 2021. *Humanitárna pomoc a rozvojová spolupráca*. In: Ministerstvo vnútra SR [online]. [cit. 2021-04-02]. Dostupné z: https://www.minv.sk/swift_data/source/rozvoj_obcianskej_spolocnosti/vyskum_neziskoveho_sektora_a_obcianskej_spolocnosti/2020/Vseobecne%20prospesna%20oblast%20-%20Humanitarna%20pomoc%20a%20rozvojova%20spolupraca.pdf

SLOVENSKO, 2002a. Ústavný zákon č. 227/2002, o bezpečnosti štátu v čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu a núdzového stavu. In: *Zbierka zákonov Slovenskej republiky*. ročník 2002. Dostupné také z: <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2002/227/20160102.html>

SLOVENSKO, 2002b. Zákon č. 321 z 23. mája 2002 o ozbrojených silách Slovenskej republiky. In: *Zbierka zákonov Slovenskej republiky*. ročník 2002. Dostupné také z: <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2002/321/>

SLOVENSKO, 2006a. *Mechanismus poskytování slovenské humanitární pomoci do zahraničí*. In: . Dostupné také z: https://issuu.com/slovakaid/docs/mechanizmus_poskytovania_humanit_r

SLOVENSKO, 2006b. *Uznesenie vlády Slovenskej republiky č. 310 z 12. apríla 2006 k mechanizmu poskytovania humanitárnej pomoci Slovenskej republiky do zahraničia*. In: . 6821/2006. Dostupné také z: <https://rokovania.gov.sk/RVL/Resolution/1597>

SMETANA, Marek, 2013. *Humanitární pomoc při zvládnání rozsáhlých mimořádných událostí*. V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství. Spektrum (Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství). ISBN 978-80-7385-138-5.

SPHERE ASSOCIATION, 2018. *The Sphere Handbook: Humanitarian Charter and Minimum Standards in Humanitarian Response*, [online]. Four edition. Geneva, Switzerland: Practical Action Publishing [cit. 2020-05-23]. Dostupné z: <https://www.spherestandards.org/handbook/>

STELLNER, František, 2015. *Metodika odborné práce*. 1. vydání. České Budějovice: Vysoká škola technická a ekonomická v Českých Budějovicích. ISBN 978-80-7468-082-3.

STROHMANDL, Jan, 2017. *Metodologie vědy*.

SUCHÁNKOVÁ, Terezie, 2019. *Humanitární pomoc a její vybrané aspekty* [online]. Uherské Hradiště [cit. 2020-04-19]. Bakalářská práce. Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, Fakulta logistiky a krizového řízení. Vedoucí práce Kyselák Jan, Ing. Ph.D.

ŠIROKÝ, Jan, 2011. *Tvoříme a publikujeme odborné texty*. Brno: Computer Press. ISBN 9788025135105.

ŠPAČKOVÁ, Aneta, 2019. *Přeshraniční spolupráce a pomoc při mimořádných událostech* [online]. Pardubice [cit. 2020-04-24]. Dostupné z: https://dk.upce.cz/bitstream/handle/10195/73532/SpackovaA_PreshranicniSpoluprace_IK_2019.pdf?sequence=1&isAllowed=y. Diplomová práce. Univerzita Pardubice, Fakulta ekonomicko-správní Ústav regionálních a bezpečnostních věd.

TUČKOVÁ, Zuzana, 2020. *Doporučené vědecké metody zpracování*.

United Nations Charter, b. r. United Nations [online]. [cit. 2021-04-11]. Dostupné z: <https://www.un.org/en/about-us/un-charter>

Ústřední poplachový plán IZS [online], 2011. Praha: Ministerstvo vnitra - generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky [cit. 2020-04-19]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/assets/ppov/brs/dokumenty/ustredni-poplachovy-plan-2011.pdf>

Ústřední poplachový plán IZS [online], 2020. [cit. 2021-01-28]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/soubor/aktualizace-upp-ke-dni-1-ledna-2021-pdf.aspx>

VESELÁ, Kateřina, 2017. *Analýza humanitární pomoci poskytnuté Českou republikou do Nepálu po zemětřesení v roce 2015* [online]. Kladno [cit. 2020-11-25]. Dostupné z: <https://dspace.cvut.cz/bitstream/handle/10467/74775/FBMI-BP-2017-Vesela-Katerina>

prace.pdf?sequence=-1&isAllowed=y. Bakalářská práce. České vysoké učení technické v Praze, Fakulta biomedicínského inženýrství - Katedra zdravotnických oborů a ochrany obyvatelstva.

VILÁŠEK, Josef, Miloš FIALA a David VONDRÁŠEK, 2014. *Integrovaný záchranný systém ČR na počátku 21. století*. Vyd. 1. Praha: Karolinum. ISBN 978-80-246-2477-8.

Visegrádská čtyřka, © 2021. Ministerstvo vnitra České republiky [online]. [cit. 2021-04-11]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/mezinarodni-organizace-a-vs-visegradska-ctyrka.aspx>

Vysílání odřadů MV-GŘ HZS ČR do zahraničí, © 2006. *USAR.CZ* [online]. [cit. 2021-01-02]. Dostupné z: <http://www.usar.cz/webmagazine/kategorie.asp?idk=261>

Who We Are: About European Civil Protection and Humanitarian Aid Operations, © 1995-2021. *European Commission* [online]. [cit. 2021-01-12]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/echo/who/about-echo_en

Zahraníční vztahy: Přeshraníční spolupráce, b. r. *Ministerstvo zahraničních věcí České republiky* [online]. [cit. 2020-04-24]. Dostupné z: https://www.mzv.cz/jnp/cz/zahranicni_vztahy/cr_v_evrope/regionalni_a_preshranicni_spoluprace/preshranicni_spoluprace_1/index.html

ZAORALOVÁ, Nicole, © 2020. Humanitární pomoc, to není jen pomoc materiální nebo finanční. *Hasičský záchranný sbor České republiky* [online]. Praha: Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR [cit. 2020-04-24]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/humanitarni-pomoc-to-neni-jen-pomoc-materialni-nebo-financni.aspx>

Zapojování České republiky: Zapojování České republiky do mezinárodních záchranných operací a poskytování humanitární pomoci do zahraničí, © 2006. In: *USAR.CZ* [online]. s. 1-6 [cit. 2021-01-01]. Dostupné z: http://www.usar.cz/data/articles/down_648.doc

Zpráva o zajištění obrany ČR [online], 2006. [cit. 2021-01-02]. Dostupné z: <https://www.mocr.army.cz/images/Bilakniha/CSD/007.pdf>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

AČR	Armáda České republiky
ADRA	Adventist Development and Relief Agency (Adventistická agentura pro pomoc a rozvoj)
AMP	Advanced Medical Post (Předsunutá zdravotnická jednotka)
BMEIA	Bundesministerium für europäische und internationale Angelegenheiten (Federální ministerstvo pro evropské a mezinárodní záležitosti)
BMI	Bundesministerium für Inneres (Federální ministerstvo vnitra)
BM-OKF	Belügyminisztérium Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság (Ministerstvo vnitra - Národní generální ředitelství pro zvládání katastrof)
CBPF	Country-Based Pooled Funds (Sdružené fondy pro jednotlivé země)
CBRN	Chemical, Biological, Radiological and Nuclear (Chemické, biologické, radiologické a jaderné zbraně)
CBRNDET	Chemical, biological, radiological and nuclear detection and sampling (Chemická, biologická, radiologická a jaderná detekce a odběr vzorků)
CECIS	Common Emergency Communication and Information System (Společný komunikační a informační systém)
CERF	Central Emergency Response Fund (Ústřední fond pro reakci na katastrofy)
COHAFA	Council working party meeting on Humanitarian Aid and Food Aid (Pracovní skupina pro humanitární pomoc a potravinovou pomoc)
COVID-19	Coronavirus disease 2019 (koronavirové onemocnění 2019)
ČR	Česká republika
DG ECHO	Directorate-General for European Civil Protection and Humanitarian Aid Operations (Generální ředitelství pro evropskou civilní ochranu a operace humanitární pomoci)
DHA	Department of Humanitarian Affairs (Oddělení humanitárních záležitostí)
EADRCC	Euro-Atlantic Disaster Response Coordination Centre (Euroatlantické koordinační středisko pro reakci na katastrofy)

ECPP	European Civil Protection Pool (Evropský soubor kapacit civilní ochrany)
EHP	Evropský hospodářský prostor
ECHO	European Civil Protection and Humanitarian Aid Operations (Úřad pro humanitární pomoc a civilní ochranu)
EKC	Einsatz-und Koordinationscenter (Provozní a koordinační středisko)
EMT	Emergency Medical Team (Pohotovostní lékařský tým)
ERCC	Emergency Response Coordination Centre (Středisko pro koordinaci odezvy na mimořádné události)
ETC	Emergency Temporary Camp (Dočasný nouzový tábor)
EU	European Union (Evropská unie)
EUR	Euro
FAC	Federal Alarm Centre (Federální poplašné centrum)
FC	Flood Containment module (Protipovodňová ochrana)
FO	Fyzická osoba
FRB	Flood Rescue using Boats module (Povodňové záchranné práce s pomocí člunů)
GFFV	Ground Forest Fire Fighting using Vehicles module (Modul pro pozemní hašení lesních požárů s pomocí vozidel)
GHD	Good Humanitarian Donorship (Iniciativa Dobré humanitární dárcovství)
GHRP	Global Humanitarian Response Plan (Globální plán humanitární reakce)
HCP	High Capacity Pumping module (Vysokokapacitní čerpání vody)
HUSAR	Heavy Urban Search and Rescue modul (Vyhledávací a záchranné práce v obytných oblastech v těžkých podmínkách)
HZS ČR	Hasičský záchranný sbor České republiky
IASC	Inter-Agency Standing Committee (Meziagenturní stálý výbor)
ICRC	International Committee of the Red Cross (Mezinárodního výboru Červeného kříže)

INSARAG	International Search and Rescue Advisory Group (Mezinárodní poradní skupina pro vyhledávání a záchranu)
IOM	International Organization for Migration (Mezinárodní organizace pro migraci)
IZS	Integrovaný záchranný systém
JPO	Jednotka požární ochrany
JSDHO	Jednotka sboru dobrovolných hasičů obce
KKM	Külgazdasági és Külügyminisztérium (Ministerstvo zahraničních věcí a obchodu)
MEDEVAC	Medical Evacuation (Zdravotní/lékařská evakuace)
MF	Ministerstvo financí
MHP	Mezinárodní humanitární právo
MSAR	Mountain Search and Rescue module (Horský vyhledávací a záchranný tým)
MSZ	Ministerstwo Spraw Zagranicznych (Ministerstvo zahraničních věcí)
MSWIA	Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji (Ministerstvo vnitra a správy)
MUSAR	Medium Urban Search and Rescue module (Vyhledávací a záchranné práce v obytných oblastech ve středně těžkých podmínkách)
MV ČR	Ministerstvo vnitra České republiky
MV SR	Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky
MV-GŘ HZS ČR	Ministerstvo vnitra – Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky
MZV	Ministerstvo zahraničních věcí
MZVEZ SR	Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí SR (Ministerstvo zahraničních věcí a evropských záležitostí Slovenské republiky)
NATO	North Atlantic Treaty Organization (Organizace Severoatlantické smlouvy)
NCRS	NATO Crisis Response System (Národní systém reakce na krize)
ODA	Official Development Assistance (Oficiální rozvojová pomoc)

OPSÚ	Plán operační přípravy státního území
OSN	Organizace spojených národů
OXFAM	Oxford Committee for Famine Relief (Oxfordský výbor pro pomoc při hladomoru)
PCPM	Polskie Centrum Pomocy Międzynarodowej (Polské centrum pro mezinárodní pomoc)
PFO	Podnikající fyzická osoba
PfP	Partnership for Peace (Partnerství pro mír)
PO	Právnícká osoba
SAR	Search and Rescue (Služba pátrání a záchrany)
SDH	Sbor dobrovolných hasičů
SOFA	Status of Forces Agreement (Dohoda o stavu sil)
SR	Slovenská republika
SSHR	Správa státních hmotných rezerv
SÚJCHBO	Státní ústav jaderné, chemické a biologické ochrany
SÚRAO	Správa úložišť radioaktivních odpadů
TAST	Technical assistance and support teams (Týmy technické pomoci a podpory)
UCPM	Union Civil Protection Mechanism (Mechanismus civilní ochrany Unie)
UNHCR	United Nations High Commissioner for Refugees (Úřad Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky)
UNICEF	United Nations International Children's Emergency Fund (Dětský fond OSN)
UN-OCHA	The United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (Úřad OSN pro koordinaci humanitárních záležitostí)
USA	United States of America (Spojené státy americké)
USAR	Urban Search and Rescue module (Vyhledávací a záchranné práce v obytných oblastech)
V4	Visegrádská čtyřka

VOSOCC	Virtual On-Site Operations Coordination Centre (Virtuální koordinační centrum pro provoz na místě)
WFP	World Food Programme (Světový potravinový program)
WHO	World Health Organization (Světové zdravotnické organizace)
WP	Water Purification module (modul čištění vody)

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 Moduly civilní ochrany EU	23
Obrázek 2 Humanitární rozpočet	71

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 Moduly civilní ochrany zaregistrované ČR v databázi CECIS	41
Tabulka 2 Výsledky komparace poskytování humanitární pomoci.....	60

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha I: Kontaktní databáze

Příloha II: Průvodní dopis

Příloha III: Dotazník

Příloha IV: Dodatek ke komparační tabulce

PŘÍLOHA I: KONTAKTNÍ DATABÁZE

Z důvodu neuveřejňování kontaktních údajů (e-mail, telefon) na odborné pracovníky jsou v databázi uvedena pouze jména a instituce, v rámci kterých byly informace získány.

Stát	Jméno odborného pracovníka	Funkce odborného pracovníka
Česká republika	plk. Ing. Iva BREJZOVÁ	Sekce IZS a operačního řízení, Ministerstvo vnitra – Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky
Slovenská republika	Ing. Zoltán JASOVSKÝ	Sekcia krízového riadenia – Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky
Rakouská republika	Christian KROL	Senior Civil Servant – Crisis and Disaster Management and Civil Contingency Coordination, Federal Ministry of the Interior
Polská republika	Katarzyna BORYSIUK-CZAPLA	Starszy specjalista w Biurze Współpracy Międzynarodowej, Komenda Główna Państwowej Straży Pożarnej
Spolková republika Německo	—	—
Maďarsko	Orsolya GERICS	Senior Desk Officer – National Directorate General for Disaster Management, Department for International Relations
	Stefánia HARJÁN	Analyst – Prime Minister’s Office State Secretariat for the Aid of Persecuted Christians and for the Hungary Helps Program – Department for Strategic Analysis and External Relations

PRÍLOHA II: PRŮVODNÍ DOPIS

Dear Sir/ Dear Madam

My name is Bc. Terezie Suchánková and I am a second year student of master's program in the field of Security of Society (specialization Population protection) at the Tomas Bata University in Zlín.

In my diploma thesis (submission in May 2021), I would like to deal with the issue of providing humanitarian aid. I am planning to compare the approaches in the provisioning of humanitarian aid to the countries of the Central European region (i.e. the Czech Republic, Slovakia, Austria, Germany, Poland and Hungary).

In this comparison, I will be focusing on the following areas:

- Legal embedding of humanitarian aid and responsibility for the delivery of humanitarian aid,
- Decision-making process for the delivery of humanitarian aid abroad,
- Financing of humanitarian aid,
- Humanitarian aid typology and humanitarian aid providers,
- Provision of humanitarian aid by armed forces,
- Cross-border cooperation in the delivery of humanitarian aid,
- Delivery of humanitarian aid within the EU, NATO and the UN,
- Detachments for the provisioning of humanitarian aid,
- Supply of humanitarian aid in a state of war.

The benefit of this work would not be a mere comparison, but also to provide a basic view into the solution of this area by these states. As an example, please find attached my current work on the solution of individual areas of humanitarian aid in the Czech Republic. After defending my diploma thesis, I would like to offer you the findings for potential use of your institutions. I believe that the information obtained can be interesting and beneficial for you.

I would very much appreciate your cooperation in this matter on answer the questions which are attached as an annex. I would be grateful if you could provide the information by 31 January 2021. If you have any questions, please do not hesitate to contact me via the email bellow.

Thank you in advance for your time and willingness.

Bc. Terezie Suchánková,
e-mail: t_suchankova@utb.cz

Tomas Bata University
Faculty of Logistics and Crisis Management
Studentské nám. 1532
686 01 Uherské Hradiště
Czech Republic

PŘÍLOHA III: DOTAZNÍK

Legal embedding of humanitarian aid and responsibility for the delivery of humanitarian aid

Legal embedding

1. What are your most important legal norms, regulations and important documents in the field of humanitarian aid?

--

Responsibility for the delivery of humanitarian aid

2. Who is the key body responsible for the organizational and conceptual aspect of humanitarian aid?

--

3. Who does this body work with?

--

Humanitarian aid typology and humanitarian aid providers

Typology of humanitarian aid

4. What law regulation the typology (forms) of humanitarian aid in your country?

--

5. What forms of humanitarian aid do you distinguish?

--

Humanitarian aid providers

6. Who are the main providers of humanitarian aid in your country?

--

Decision-making process for the delivery of humanitarian aid abroad

7. How is the decision-making process of providing humanitarian aid abroad going? (What are the phases of the decision-making process?)

--

8. What body have decision-making powers?

--

9. Do you have the position of a liaison officer in activation of forces and resources abroad? If so, is he sent each time together with the rescue unit?

--

Cross-border cooperation in the delivery of humanitarian aid

10. Does your state have contract or assistance agreements on cooperation with neighbouring or other states?

--

11. If so, with which countries and how is cross-border cooperation required and implemented?

--

Detachments for the provision of humanitarian aid

12. Does your state have special teams (detachment) prepared to humanitarian aid provided abroad?

--

13. Who (which experts) form a special team?

--

14. What help the special teams provide?

--

15. What modules (detachments) does your state have?

--

Financing of humanitarian aid

16. What financial resources are the most frequently used financing of humanitarian aid in your state's?

--

17. What has been your humanitarian aid budget over the last 10 years?

--

--

Supply of humanitarian aid in a state of war

18. Who can declare a state of war and when?
19. According to which law regulation (law, ordinance) is a state of war declared?
20. Who provides of humanitarian aid in the event of a state of war?

Provision of humanitarian aid by the armed forces

21. What legislation (law, ordinance) establishes the armed forces?
22. What law regulation defines the tasks of the armed forces in the field of humanitarian aid?
23. Are the armed forces deployed immediately if necessary or upon request of the affected country?
24. Are the armed forces one of the first components to carry out humanitarian aid tasks?
25. What tasks / what work does the armed forces participate in the framework of humanitarian aid?

PŘÍLOHA IV: DODATEK KE KOMPARAČNÍ TABULCE

ČESKÝ PŘEKLAD	OFICIÁLNÍ NÁZEV
Slovenská republika	
Zákon č. 392/2015 Z. z. o rozvojové spolupráci a o změně některých zákonů	Zákon č. 392/2015 Z. z. o rozvojovej spolupráci a o zmene niektorých zákonov
Zákon č. 42/1994 Z. z. o civilní ochraně obyvatelstva	Zákon č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva
Usnesení vlády SR č. 310 z 12. dubna 2006 k mechanismu poskytování humanitární pomoci do zahraničí	Uznesenie vlády SR č. 310/2006 z 12 apríla 2006 k mechanizmu poskytovania humanitárnej pomoci do zahraničia
Střednědobá strategie rozvojové spolupráce Slovenské republiky na roky 2019–2023	Strednodobá stratégia rozvojovej spolupráce Slovenskej republiky na roky 2019 – 2023
Zaměření dvoustranné rozvojové spolupráce Slovenské republiky na rok 2021	Zameranie dvojstrannej rozvojovej spolupráce Slovenskej republiky na rok 2021
Bezpečnostní strategie Slovenské republiky	Bezpečnostná stratégia Slovenskej republiky
Obranná strategie Slovenské republiky	Obranná stratégia Slovenskej republiky
Ústavní zákon č.227/2002, o bezpečnosti státu v době války, válečného stavu, výjimečného stavu a nouzového stavu	Ústavný zákon č.227 / 2002, o bezpečnosti štátu v čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu a núdzového stavu
Zákon č. 321/2002 Z. z., o ozbrojených silách Slovenské republiky	Zákon č. 321/2002 Z. z. o ozbrojených silách Slovenskej republiky
Rakouská republika	
Federální zákon č. 974.0/1976 o mezinárodní rozvojové spolupráci a humanitární pomoc (ze dne 19. března 1976, k 1. červnu 2017)	Bundesgesetz über die Internationale Entwicklungszusammenarbeit und humanitäre Hilfe
Rakouská bezpečnostní strategie	Österreichische Sicherheitsstrategie
Tříletý program rakouské rozvojové politiky (2019–2021)	Dreijahresprogramm der österreichischen Entwicklungspolitik 2019 bis 2021
Federální ústavní zákon č. 1/1930 (Rakouská ústava)	Bundes-Verfassungsgesetz
Federální ústavní zákon č. 38/1997 o spolupráci a solidaritě při vysílání jednotek a jednotlivců do zahraničí	Bundesverfassungsgesetz über Kooperation und Solidarität bei der Entsendung von Einheiten und Einzelpersonen in das Ausland
Polská republika	
Zákon č. 1386/2011 o rozvojové spolupráci	Ustawa o współpracy rozwojowej
Víceletý program rozvojové spolupráce	Wieloletni Program Współpracy Rozwojowej
Národní plán krizového řízení	Krajowy Plan Zarządzania Kryzysowego

Zákon č. 483/1997 (Ústava Polské republiky)	Konstytucja Rzeczypospolitej polskiej
Zákon č. 220/1967 o všeobecné povinnosti obrany Polské republiky	Ustawa z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej
Zákon č. 1117/1998 o pravidlech pro použití nebo pobytu ozbrojených sil Polské republiky v zahraničí	Ustawa z dnia 17 grudnia 1998 r. o zasadach użycia lub pobytu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej poza granicami państwa
Maďarsko	
Zákon č. 90/2014 o mezinárodní rozvojové spolupráci a mezinárodní humanitární pomoci	2014. évi XC. törvény a nemzetközi fejlesztési együttműködésről és a nemzetközi humanitárius segítségnyújtásról
Nařízení vlády č. 244/2017 o programu Maďarsko pomáhá	244/2017. (VIII. 28.) Korm. rendelet a Hungary Helps Programról
Zákon č. 128/2011 o zvládnání katastrof a o změnách legislativy a prováděcích pravidlech (nařízení vlády č. 234/2011)	2011. évi CXXVIII. törvény a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról (234/2011. (XI. 10.) Korm. rendelet a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény végrehajtásáról)
Zákon č. 120/2018 o programu Maďarsko pomáhá	2018. évi CXX. törvény a Hungary Helps Programról
Rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 1313/2013 / EU o mechanismu civilní ochrany Unie	Az Európai Parlament és a Tanács 1313/2013 / EU határozata (2013. december 17.) az uniós polgári védelmi mechanizmusról
Rezoluce GA OSN 57/150 (16. prosince 2002) o posílení účinnosti a koordinace mezinárodní pomoci při pátrání a záchraně	Az ENSZ Közgyűlésének (2002. december 16-i) 57/150 számú határozata, A nemzetközi USAR segítség hatékonyságának és koordinálásának javítása
Zákon č. 43/2011 (Základní zákon Maďarska)	Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.)
Zákon č. 113/2011 o národní obraně a maďarských ozbrojených silách a opatření, která mají být zavedena ve zvláštním právním řádu (11. července 2011)	2011. évi CXIII. törvény a honvédelemről és a Magyar Honvédségről, valamint a különleges jogrendben bevezethető intézkedésekről